

T.C.
KONYA NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI'NDA
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ALINAN KARARLAR
VE UYGULAMALARI

Hazırlayan
Ayşegül BÜYÜKKARCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN

Konya-2012

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı AYŞEGÜL BÜYÜKKARCI
Numarası 105214012001
Ana Bilim / Bilim Dalı İLKÖĞRETİM / OKULÖNCESİ
Programı Tezli Yüksek Lisans Doktora
Tezin Adı MİLLİ EĞİTİM ŞURALARINDA
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ALINAN KARARLAR
VE UYGULAMALARI

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

(İmza)

Mavi Tükenmez Kalemle doldurunuz.

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Tez Savunma Sınavı Tutanak Formu
I. Öğrenci Bilgileri

Adı:	Aysegül	Anabilim Dalı:	İlköğretim
Soyadı:	BÜYÜKARCI	Bilim Dalı:	Okul Öncesi Eğitimi
Numarası:	105214 01 2001	Sınav Durumu:	☒ I.Savunma Sınavı ☐ II.Savunma Sınavı
Danışmanı:	Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN	Programı:	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora

II. Sınav Bilgileri:

Tarihi	Saat	Süresi

III. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

☒	Savunulan tezin Kabul Edilmesine,		
☐	Savunulan tezin Düzeltilmesine,		
☐	Savunulan tezin (*) Reddedilmesine,		
Salt Çoğunluk ☐	Oy Çokluğu ☐	Oy Birliği ☒	ile karar verilmiştir.

N.E.Ü. Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği hükümleri uyarınca yapılan **Yüksek Lisans/ Doktora Tez Savunma Sınavı** gerçekleştirilmiş ve adayın durumu bu tutanakla tespit edilmiştir.

IV. Tez İzleme Komitesi Üyeleri

Unvanı	Adı Soyadı	İmza
1	Danışman	Prof. Dr. Nurhan Ünüsan
2	Üye	Yrd. Doç. Dr. İşıl Söğütçü Ektem
3	Üye	Yrd. Doç. Dr. Emel Arslan
4	Üye	
5	Üye	

Not:

Bu belge, Tez Savunma Sınavı'ndan sonra üç gün içerisinde, Tez inceleme ve Değerlendirme Formu (Rapor) ile birlikte Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne gönderilmelidir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fak. A1-Blok 42090
Meram Yeni Yol/Meram/KONYA
Tel: 0 332 324 76 60 Faks: 0 332 324 55 10 www.konya.edu.tr e-mail: ebil@konya.edu.tr

ÖNSÖZ

Bu araştırmada bugüne kadar yapılan 18 Şura ele alınmış ve okul öncesi eğitimi ile ilgili temel konulara ağırlık verilmiştir. Konu ile ilgisi bakımından, heyet-i ilmiye kararlarına da kısmen değinilmiştir. Bu Şuralar Türk Eğitim Sistemine en geniş anlamda yön vermek amacıyla görüş ve önerilerin sunulup tartışıldığı ve kuruluşu, çalışmaları kanunla düzenlenen Milli Eğitim Şuraları ilk defa 1939’da toplanmış ancak sonradan kanunun ön gördüğü bir düzenlilik içinde toplanmadığı anlaşılmıştır. Milli Eğitim Şuraları Bakanlığın ‘danışma’ niteliğindedir. Biz konumuz itibariyle yukarıda da belirtildiği üzere temel olarak okul öncesi eğitime ağırlık verdik. Günümüz okul öncesi eğitiminin yenilik ve gelişmelerini de çalışmamıza dahil etmeye çalıştık. Şunu da önemle belirtmek gerek ki her Şuranın karar ve belgeleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ayrı ayrı kitaplar halinde yayımlanmıştır.

Konya, Haziran 2012

Ayşegül BÜYÜKKARCI

ÖZET

Bu araştırmada, Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen Heyet-i İlmiye ve Eğitim Şurası denen resmi eğitim toplantıları ve eğitim-öğretim konuları ayrıntılı olarak tartışılmış, eğitimde bazı ana ilkelerin belirlenmesine çalışılmıştır. Temmuz 1921’de ki Maarif kongresi dışında, ilk defa bir toplantı 1. Heyet-i İlmiye adıyla Temmuz 1923’te gerçekleştirilmiştir. 2. si Nisan 1924’te, 3. s. Aralık 1925- Ocak 1926’da yapılmıştır. Heyet-i İlmiyelerde ele alınan temel konular daha çok ilköğretimle ilgilidir, kapsadığı konular ise, yatılı bölge okullarının açılması, Sultani adının liseye çevrilmesi, öğretmen okullarının 5 yıla çıkarılması, ders kitapları, öğretmenlerin özlük hakları, liselerin belirli merkezlerde toplanması, talim ve terbiye dairesinin kurulması vb. konuları kapsamaktadır.

Milli Eğitim Şuraları ise 1939, 1943, 1946, 1949, 1953, 1957, 1962, 1970, 1974, 1981, 1982, 1988, 1990, 1993, 1996, 1999, 2006, 2010 olmak üzere toplam 18 adettir. Bu şuralarda başta ilköğretim olmak üzere ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları ile ilgili temel konular görüşülmüştür. Konumuz olan okul öncesi eğitimle ilgili olarak 1939–2011 yılları dâhil olmak üzere toplam 18 Kongre tarafımızdan taranmış olup özellikle okul öncesi eğitimle ilgili görüşmeler, alınan kararlar ve uygulamaları çalışmamıza ağırlıklı bir biçimde yansıtılmaktadır.

Kaynak olarak başta Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kitaplar halinde yayınlanan Şura Karar ve Belgeleri gözden geçirilmiş, konuyla ilgili yine Milli Eğitim Dergileri, kitaplar, gazeteler, tezler, yayınlanmış seminerler, istatistiksel bilgiler vb. çalışmaların tümü gözden geçirilmiş olup bu çalışmaların ışığı altında özgün fikirlerimiz ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

TEŞEKKÜR

Çalışma sürecimde her zaman bana destek ve yardımcı olan değerli hocam Sayın Prof.Dr.Nurhan ÜNÜSAN'a , deneyim, bilgi ve manevi desteklerini hissettiğim , yanımda olan aileme ve çalıőmam süresince bana büyük sabır gösterip teşvik eden sevgili eşime sonsuz teşekkür ederim.

ABSTRACT

In this research, the education meetings which are called Committee of Science and Council of Education made in the period of Republic and the issues of education and teaching are discussed and it is tried to identify basic principles in education. Except the Congress of Education made in June 1921, a meeting called Committee of Education was firstly set in June 1923. The second of these meetings was carried out in April 1924, the third one in December 1925 and the fourth one in January 1926 were carried out. The basic issues discussed in the meetings of Committee of Science were related to primary education and the issues were mainly about opening boarding schools, transforming the name "Sultani" to "Lise" (high school), increasing the time period of teacher's Schools to 5 years, textbooks, employee personal rights of teachers, gathering high schools in a definite center, establishing Board of Education and Discipline etc.

Council of National Education are eighteen in number which are carried out in 1939, 1943, 1946, 1949, 1953, 1957, 1962, 1970, 1974, 1981, 1982, 1988, 1990, 1993, 1996, 1999, 2006 and 2010. In these councils, mainly issues of primary education and higher education issues were talked over. In our study 18 congresses between the years of 1939 and 2011 were scanned and the debates on preschool education, taken decisions and implementations were intensively reflected.

As resource firstly council's decisions and documents published by Ministry of National Education were scanned and again National Education magazines, books, thesis, published seminars, and statistical information studies were reviewed and were heavily tried to present our original ideas in the light of these studies.

KISALTMALAR

RAM	: Rehberlik ve Araştırma Merkezi
MEŞ	: Milli Eğitim Şurası
YÖK	: Yüksek Öğrenim Kurulu
ÖSS	: Öğrenci Seçme Sınavı
ÖYS	: Öğrenci Yerleştirme ınavı
YY	: yüzyıl
AB	: Avrupa Birliği
GAP	: Güneydoğu Anadolu Projesi
THK	: Türk Hava Kurumu
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
METK	: Milli Eğitim Temel Kanunu
ÜBYKP:	Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı
DBYKP:	Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı
SBYKP:	Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
C.	: Cilt
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
DPT	: Devlet PlanlamaTeşkilatı
vb.	: Ve Benzeri

TABLULAR

Tablo 1: V. Beş Yıllık Plan Döneminde Okul Öncesi Eğitimde Hedefler

Tablo 2: 1988-1994 Yılları Arasında Okul Öncesi Eğitiminde Okullaşma Oranı

Tablo 3: 2005-2007 Yılları Arasındaki Okul Öncesi Eğitimi İstatistikleri

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ABSTRACT.....	iv
KISALTMALAR.....	v
TABLolar.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar (Sayıtlar).....	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Yöntem ve Plan.....	5
2. 1921 MAARİF KONGRESİ VE HEYET-İ İLMİYELER	
2.1. 1921 Maarif Kongresi.....	6
2.2. Heyet-i İlmîyeler.....	7
3. 1939-1948 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI	
3.1. I.Milli Eğitim Şurası (17-29 Temmuz 1939).....	8
3.1.1. Hedefler.....	8
3.1.2 Gündem.....	9
3.1.3 Alınan Kararlar.....	9
3.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	10
3.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	10
3.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	10
3.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	10
3.2. II. Milli Eğitim Şurası (15-21 Şubat 1943).....	11
3.2.1. Hedefler.....	11

3.2.2 Gündem.....	12
3.2.3 Alınan Kararlar.....	12
3.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	13
3.2.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	13
3.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	13
3.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar....	14
3.3. III. Milli Eğitim Şurası (02-10 Aralık 1946).....	15
3.3.1. Hedefler.....	15
3.3.2 Gündem.....	15
3.3.3 Alınan Kararlar.....	16
3.3.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	17
3.3.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	17
3.3.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	17
3.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar....	18
4. 1949-1958 YILLARI ARASINDA GERŞEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI	
4.1. IV.Milli Eğitim Şurası (23-31 Ağustos 1949).....	19
4.1.1. Hedefler.....	19
4.1.2 Gündem.....	20
4.1.3 Alınan Kararlar.....	20
4.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	22
4.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	22
4.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	22
4.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	23
4.2. V.Milli Eğitim Şurası (04-14 Şubat 1953).....	24
4.2.1. Hedefler.....	24
4.2.2 Gündem.....	25
4.2.3 Alınan Kararlar.....	25
4.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	26
4.2.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	26
4.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	26

4.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	26
4.3. VI.Milli Eğitim Şurası (18-23 Mart1957).....	34
4.3.1. Hedefler.....	34
4.3.2 Gündem.....	35
4.3.3 Alınan Kararlar.....	35
4.3.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	37
4.3.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	37
4.3.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	37
4.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	38
5. 1959-1968 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI	
5.1. VII.Milli Eğitim Şurası (05-15 Şubat 1962).....	39
5.1.1. Hedefler.....	39
5.1.2 Gündem.....	39
5.1.3 Alınan Kararlar.....	40
5.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	44
5.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	44
5.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	44
5.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	46
6. 1969-1978 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI	
6.1. VIII.Milli Eğitim Şurası (28 Eylül-3 Ekim 1970).....	47
6.1.1. Hedefler.....	47
6.1.2 Gündem.....	48
6.1.3 Alınan Kararlar.....	48
6.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	52
6.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	52
6.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	52
6.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	53
6.2. IX.Milli Eğitim Şurası (24 Haziran-4 Temmuz 1974).....	54

6.2.1. Hedefler.....	54
6.2.2 Gündem.....	54
6.2.3 Alınan Kararlar.....	54
6.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	63
6.2.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	64
6.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	64
6.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar..	65

7. 1979-1988 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

7.1. X.Milli Eğitim Şurası (23-26 Haziran 1981).....	67
7.1.1. Hedefler.....	67
7.1.2 Gündem.....	67
7.1.3 Alınan Kararlar.....	68
7.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	71
7.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	73
7.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	73
7.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar..	73
7.2. XI.Milli Eğitim Şurası (08-11 Haziran 1982).....	75
7.2.1. Hedefler.....	75
7.2.2 Gündem.....	75
7.2.3 Alınan Kararlar.....	76
7.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	82
7.2.4. Sonuç ve Uygulamalar	85
7.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	85
7.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar..	85
7.3. XII. Milli Eğitim Şurası (18-22 Temmuz 1988).....	87
7.3.1. Hedefler.....	87
7.3.2 Gündem.....	88
7.3.3 Alınan Kararlar.....	89
7.3.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	93
7.3.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	94
7.3.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	94

7.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar..94

8. 1989-1998 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

8.1. XIII. Milli Eğitim Şurası (15-19 Ocak 1990).....	96
8.1.1. Hedefler.....	96
8.1.2 Gündem.....	97
8.1.3 Alınan Kararlar.....	97
8.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	100
8.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	100
8.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	100
8.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar..	100
8.2. XIV. Milli Eğitim Şurası (27-29 Eylül 1993).....	102
8.2.1. Hedefler.....	102
8.2.2 Gündem.....	103
8.2.3 Alınan Kararlar.....	103
8.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	107
8.2.4. Sonuç ve Uygulamalar	115
8.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	115
8.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar....	115
8.3. XV. Milli Eğitim Şurası (13-17 Mayıs 1996).....	117
8.3.1. Hedefler.....	117
8.3.2 Gündem.....	118
8.3.3 Alınan Kararlar.....	119
8.3.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	132
8.3.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	132
8.3.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	132
8.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar....	133

9. 1999-2008 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

9.1. XVI. Milli Eğitim Şurası (22-26 Şubat 1999).....	135
9.1.1. Hedefler.....	135
9.1.2 Gündem.....	136
9.1.3 Alınan Kararlar.....	136

9.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	145
9.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	146
9.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	146
9.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar.....	147
9.2 XVII. Milli Eğitim Şurası (13-17 Kasım 2006).....	148
9.2.1. Hedefler.....	148
9.2.2 Gündem.....	148
9.2.3 Alınan Kararlar.....	149
9.2.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	155
9.2.4. Sonuç ve Uygulamalar	157
9.2.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	157
9.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar...	157
10. 2009-2011 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI	
10.1. XVIII. Milli Eğitim Şurası (01-05 Kasım 2010).....	159
10.1.1. Hedefler.....	159
10.1.2 Gündem.....	159
10.1.3 Alınan Kararlar.....	160
10.1.3.1 Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar.....	164
10.1.4. Sonuç ve Uygulamalar.....	165
10.1.4.1. Genel Sonuç Ve Uygulamalar.....	165
10.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar...	166
11. SONUÇ.....	167
KAYNAKÇA.....	168
EKLER.....	172
EK.1 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME MODELİ.....	172
EK.2 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ İSTATİSTİKLERİ 2010-2011.....	173

1. GİRİŞ

Osmanlılarda okul öncesi eğitim 19.yüzyılın 2. yarısında bazı yabancı ve azınlıkların anaokulları da açtıkları bilinmektedir. Fakat Müslümanların bu türde okul açmaları oldukça gecikmiştir. 23 Temmuz 1908'den önce bazı vilayetlerde özel ana mektepleri açılmıştır. Bu tarihten sonra da İstanbul'da bazı özel ana mektepleri açılmıştır. Resmi ana mektepleri ise Balkan Savaşlarından sonra açıldı ve yaygınlaşmaya başladı. Fakat ana mekteplerine kadın öğretmen yetiştirilememiş olmasından dolayı, Türk okullarına Ermeni, Yahudi muallimler getirildi ve bu okullarda her iş onlara bırakıldı (Akyüz, 1996: 7-13).

1913 tarihli Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkati (İlköğretim Dersleri Geçici Kanunu) ilköğretim öncesi eğitimi hakkında da bazı hükümler getirmiş ve anaokulları ve sıbyan sınıflarını ilköğretimin içinde saymıştır. 1915'te Ana Mektepleri Nizamnamesi yayınlanmıştır. Bu düzenlemeler sonucunda da büyük kentlerde ana mekteplerinin sayısı artmaya başlamıştır (Akyüz, 2006: 268). Resmi anaokullarının ilk ve kapsamlı programı 1914 tarihini taşımaktadır. Bu programın ilk cümlesi, anaokullarının 'bir öğretim ve ders okulu değil bir hayat ve hareket okulu, çocuk bahçesi olduğu' biçimindedir. Bu programa göre anaokullarının dersleri şunlardır: Ahlaki Konuşmalar, Yaşam ve Hareket Dersleri, Tabiat Bilgisi, Bahçe Dersleri, Resim, Ana Dili, Jimnastik.

1914 tarihli program, yukarıda adı geçen derslerin uygulamasında çocukların özgürlüğü ve kendilerini serbestçe anlatmalarına, kendi hayal dünyalarını kurlmalarını ve yaratıcılıklarına dayanan kurgusal bir yaklaşım önermektedir. Bu sebeple eğitimimizde drama yönteminin ilk izleri ortaya çıkmaktadır (Akyüz, 2004: 19-24). Cumhuriyet döneminde ise okul öncesi eğitimde yenilik ve gelişmeleri şu şekilde ifade etmek mümkündür (Akyüz, 2006: 345-346).

1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu okul öncesi eğitimi 'mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların isteğe bağlı eğitimi' biçiminde tanımlar ve bu eğitimin amaç ve görevlerini, Milli Eğitimin Genel Amaçlarına ve Temel İlkelerine uygun olarak şu şekilde belirtir:

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,

- Onları temel eğitime hazırlamak,
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak.

Günümüzde bilhassa büyükşehirlerde ve endüstri merkezlerinde okul öncesi eğitime olan istekler gün geçtikçe çoğalmaktadır. Bu durum yalnızca çalışan annelerin duydukları gereksinimden kaynaklanmamakta tüm anne ve babaların okul öncesi bakım ve eğitimi konusunda giderek bilinçlenmelerinden de ileri gelmektedir.

Bugün okul öncesi eğitimde çocuklarının kaliteli bir eğitim almasını isteyen veliler okullara talep ettiği yüksek bedellerden ve öğrenim, imkânlarının yetersizliğinden şikâyetçidirler. Konuyla ilgili olarak bir araştırmacının şöyle bir haber yapması bugün ki sıkıntılara ışık tutmaktadır (Atalay, 2011: 6). Okul öncesi eğitimde sayısal artış sağlanırken nitelik ihmal ediliyor. Kaliteli eğitim içermeyen modellerin işe yaramayacağı hatta uzun vadede olumsuz etkileri olabileceği belirtiliyor. İdealde sınıflarda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 15 olmalı, halen öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 25.8. Sınıflar küçük, oyun alanları ders araç gereçleri yetersiz. Büyük şehirlerde velilerden para istenmesi de öğrenciyi okuldan uzaklaştırmaktadır.

Okul öncesi eğitimde okullaşma oranı hızla artıyor. Eğitim, 2012-2013 öğretim yılında 5-6 yaş grubunda ülke genelinde zorunlu hale gelecektir. Son yıllarda ki bu artış çok sevindiricidir. Ancak, okul öncesi eğitimin olumlu etkileri için verilen hizmetin kaliteli olması büyük önem taşımaktadır. Öğretmen sayısının azlığı sınıfların küçüklüğü, oyun alanlarının azlığı ve ders araç gereçlerinin yetersizliği, erken eğitimde kalite sorunu düşündürüyor. Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) uzmanlarının bu konuda hazırladığı çalışmaya göre Türkiye de yapılan iki araştırmada çocuğun okul öncesi eğitimden olumlu etkilenmesinin bağlı olduğu şartlar şu şekilde ifade edilmiştir:

- İyi eğitilmiş öğretmenler
- Öğretmenler ve çocuklar arasında etkin bir etkileşim
- Yoğunluğu düşük sınıflar

- Düşük öğretmen-öğrenci oranları
- Zenginleştirici öğretim materyalleri
- Dil açısından zengin bir ortam
- Yaşa ve gelişime uygun öğretim-eğitim programları

Kaliteli eğitim için anne-baba katılımının da gerektiği vurgulanan bu çalışmada öğretmenler en fazla çocuk sayısının fazlalığı, araç-malzeme yetersizliği ve uygun olmayan fiziksel koşullardan yakınmaktadır.

Aynı yazıda erken dönem eğitiminin önemi şu şekilde ifade edilmektedir:

- Eğitimde fırsat eşitliği sağlar,
- Öğrenim hayatında daha fazla uyum ve başarı yaratır,
- Eğitimde cinsiyet eşitliğini destekler,
- Bu dönemde eğitim alanlar çevreleriyle daha iyi iletişim kurarlar,
- Erken çocukluk eğitimi okullaşma oranını yükseltir,
- Bu sayede toplumun eğitim düzeyi gelişir,
- Sağlıklı kuşaklar yetişir,
- Uzun vadede yoksulluk döngüsü sonlanır,
- Erken yaşta eğitim alan çocuklar daha yüksek işlerde çalışmakta ve daha iyi gelir elde etmektedirler,
- Çocukluk eğitimine yapılan 1TL'lik yatırım 7TL olarak geri döner.

Problem Durumu

Bir milletin eğitim tarihi, öğretim ve eğitiminin tarihidir. Buna göre bu konuların belirlenmesi, öğretim ve eğitim tarihlerinin açıklanması ile kolaylaşabilir. O halde bu terimler şu şekilde tanımlanabilir:

Öğretim: Teşkilatlı ve düzenli olarak genellikle bir öğretim kurumunda öğretmenler tarafından, öğrencilere, araç-gereç kullanılarak bilgi aktarılması ve öğretim çalışmalarının bütünüdür.

Eğitim: Kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun biçimde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür.

Okul öncesi eğitim hakkında araştırmalar kanaatimizce yeterli değildir. Bu nedenden dolayı bu araştırmayı hazırlama ihtiyacını hissettik.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı 1939-2011 yıllarını kapsayan Milli Eğitim Şuraları'nda görüşülen belli başlı konular ve özellikle okul öncesi eğitimi hakkında alınan kararlar ve bunların uygulanmışlığını sunmakta olup böylece aşağıdaki sorulara yanıt bulacaktır:

1939-2011 yılları arasında yapılan Milli Eğitim Şuraları'nın gündemini hangi konular oluşturmuş olup, okul öncesi ile ilgili görüşmelerin bulunup bulunmadığı,

1939-2011 yılları arasında yapılan Milli Eğitim Şuraları'nda alınan kararlar ve bunların okul öncesi eğitimle ilgili olanları,

1939-2011 yılları arasında yapılan Milli Eğitim Şuraları'nda okul öncesi eğitimle ilgili alınan kararların uygulanıp uygulanmadığı araştırılmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Türk eğitim tarihi alanında araştırma yapmak, Türk eğitim tarihini öğrenmek, öğretmenler, eğitimciler, öğretmen adayları olan öğrenciler, eğitim politikası belirleyenler için çok gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu tip çalışmaların yapılması eğitim fikir ve uygulamalarının gelişimine katkıda bulunup böylece yeni ve geçerli öneriler getirebilir. Bu tip araştırmaları bilmeyen öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı'nın izlediği eğitim ve öğretmen politikalarını yeterli bir bilgi ve bilinçle sorgulayıp değerlendiremez, onlara karşı yeterli ve bilgili bir duyarlılıkla davranamaz, toplumda bir kamuoyu oluşturamazlar.

Okul öncesi eğitim Cumhuriyet döneminde son zamanlara kadar yavaş bir gelişme göstermiştir. Bu tip araştırmaların yararlı olacağı kuşkusuzdur.

Varsayımlar (Sayıtlılar)

Araştırmada kullanılan tarama yöntemi konuyu açıklamak için yeterli görülmektedir.

Yazılı kaynak olarak toplanan bilgilerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu çalışma okul öncesi eğitiminin gelişmesini 1939-2011 yıllarını kapsayan Milli Şuralarıyla ve şuraların uygulamalarını gösteren kaynaklarla vb. sınırlıdır.

Yöntem ve Plan

Çalışmada tarama yöntemi kullanılmış olup konuyla ilgili tüm kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır.

2. 1921 MAARİF KONGRESİ VE HEYET-İ İLMİYELER

2.1. 1921 Maarif Kongresi

15 Temmuz 1921 de Ankara’da toplanan Maarif Kongresi, yurdun değişik yerlerinden gelen toplam 250’den fazla erkek ve kadın öğretmeni bir araya toplamıştır. Kongreyi Mustafa Kemal cepheden gelerek açmış ve çok önemli bir açılış konuşması yapmıştır (Akyüz, 1983: 89-103) .

Mustafa Kemal kongreyi açış konuşmasında şu önemli noktalara vurgu yapar: “Türkiye’nin Milli Maarifini kurmasını” ister.’Milli Maarifi açıklar: şimdiye kadar takip olunan tahsil ve terbiye usullerinin milletimizin gerileme tarihinde en önemli etken olduğu kanaatindeyim.Onun için bir milli terbiye programından bahsederken, eski devrin batıl inanışlarından ve doğuştan sahip olduğumuz özelliklerle hiç ilgisi olmayan yabancı fikirlerden, Doğudan ve Batıdan gelebilen tüm etkilerden tamamen uzak milli ve tarihi özelliğimizle uyumlu bir kültür anlıyorum.”

Mustafa Kemal çocuklara, gençlere neler öğretilmesi gerektiğini de belirtir: “Onlara özellikle varlığı, hakkı, birliği ile çatışan tüm yabancı unsurlarla mücadele lüzumu ve milli fikirleri kendinden geçerek her zıt fikre karşı şiddetle ve fedakârca koruma gereği telkin edilmelidir.”

Mustafa Kemal bu konuşmasında öğretmenleri gelecekteki ‘kurtuluşumuzun saygıdeğer öncüleri’ olarak tanımlamıştır (Akyüz, 2006: 321).

Söz konusu kongre, çalışmalarını savaş nedeniyle bir sonuca varmadan erken bitirmiştir. Ele alınan konular şu şekildedir: İlkokul ve ortaöğretim programları, köy öğretmeni yetiştirilmesi, her ne kadar kongre bir sonuca ulaşmamış olmasına rağmen, böyle bir zamanda toplanmış olması ve Mustafa Kemal’in açış konuşmasıyla eğitim tarihimizde mühim bir yer tutmaktadır.

2.2. Heyet-i İlmîyeler

1. Heyet-i İlmîye Temmuz 1923' te yapılmıştır. Ele alınan temel konular şunlardır: İlköğretimin 6 yıla çıkarılması, ilkokul 1. ve 2. sınıfların 30, diğerlerinin 40 öğrenciyi aşmaması, zorunlu eğitim yaşındaki çocukların yabancı okullara gidemeyecekleri, küçük köyler için yatılı bölge okulları açılması, din dersleri öğretmenleri seçiminde öteki öğretmenler gibi bazı şartlar aranması, Sultani adının Lise'ye çevrilmesi.

2. Heyet-i İlmîye Nisan 1924 'te yapılmıştır. Ele aldığı temel konular: İlköğretimin 5 yıla indirilmesi, liselerin 6 yıl olması(3 yıl kısm-ı evvel, 3 yıl kısm-ı sani), öğretmen okullarının 5 yıla çıkarılması ve ders kitapları.

3. Heyet-i İlmîye Aralık 1925-Ocak 1926'da yapılmıştır. Ele aldığı temel konular: Öğretmenlerin özlük hakları, liselerin belli merkezlere toplanması, talim ve terbiye dairesinin kurulması (Ataünal-Özalp, 1977).

Heyet-i İlmîyeler hakkında bu bilgileri verdikten sonra şimdide Milli Eğitim Şuraları ve ele aldıkları bazı temel konulardan bahsedilecektir.

3. 1939-1948 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

3.1. I. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (17-29 TEMMUZ 1939)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Hasan Ali YÜCEL

Şura Başkanlık Divanı : Hasan Ali YÜCEL

Şura Genel Sekreterliği : Faik Reşit UNAT

Şura Genel Sekreter Yardımcılığı: Aziz BERKER

Behiç Enver KORYAK

Açılış Konuşmaları: Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali YÜCEL

3.1.1. Hedefler

- Eğitim ve öğretimin uyum içinde çalışıp çocukların kademe değiştirdiği zaman bocalamaması ve uyum dışına çıkmamasını sağlamak,
- Köy okullarının durumu ile ilgili bir takım değişikliklere ve düzeltmelere gitmek,
- Köylerdeki öğretmen açığı sıkıntısının öğretmenlerle gidermek,
- Köyde yaşayanlardan yardım alarak düşük maliyetli okullar açmak,
- Köy çocuklarını okula gitmeye teşvik etmek,
- Türkçenin düzgün öğretilmesine önem vererek bilim dili haline getirmek,
- Okullarda kullanılan ders kitapları ilgili sorunları çözümlenmek ve
- Yüksekokul ve fakültelerin durumunu belirleme hedefleri güdülmüştür.

3.1.2. Gündem

- Cumhuriyet eğitiminin plan ve esasları
- Çeşitli öğretim derecelerindeki kurumlara ait talimnamelerin incelenmesi
- Bütün müfredat programlarının incelenmesi

3.1.3. Alınan Kararlar

1. Üç sınıftan oluşan köy okulları beş sınıfa çıkarılmıştır.
2. Okullarda derslerin öğleden önce olması ve öğleden sonraların ortaokullarda isteğe bağlı olup, liselerde zorunlu olarak öğretmenlerin kontrolünde serbest ve ortak etkinliklere ayrılması konusundaki öneriler kabul edilmiştir.
3. Ortaöğretim kurumlarının il ihtiyacına göre bir planı hazırlanmıştır (I. MEŞ., 2006: 17).
4. Erkek, kız teknik ve ticaret öğretim kurumlarının yönetmelikleri ve öğretim programları incelenip karara bağlanmıştır.
5. Tek tip devlet kitabı sistemine gidilmesi teklif edilip sonra kabul edilmiştir.
6. Yüksekokul ve fakülteler Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlanmıştır.
7. Ulusal bayrak ve okul formaları yönetmeliği kabul edilmiştir (Deniz, 2001: 22).
8. Okul kitaplarının MEB tarafından bastırılması kararlaştırıldı.
9. Ortaöğretim kurumlarında yazılı ödevler yönetmeliği kabul edilmiştir (Deniz, 2001: 22).
10. Ortaokullar, liseler, şehir ilköğretim okulları, mesleki ve teknik okullar disiplin yönetmeliği kabul edilmiştir (Deniz, 2001: 22).

11. İstanbul Üniversitesi Yönetmeliği kabul edilmiştir (Deniz, 2001: 22).
12. Sınıf mevcutlarının belirlenmesi, liseye alınacak öğrenci sayısının beş yıllık plana bağlanması ve ortaokullardan liseye geçişin sınavla olması kabul edilmiştir.

3.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

İlk şura olan I. Milli Eğitim Şurası'nda maalesef okul öncesi eğitimi şura konularında ve kararlarında yer bulamamış; bu konuya değinilmemiştir.

3.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

3.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Bu şura önemini ilk şura olması ile almış olup; daha önceden Adalet Bakanlığı'na bağlı olan Ankara Hukuk Fakültesi 1940 yılında MEB'e bağlanmıştır. Diğer uygulamalar ise şu şekilde olmuştur:

Üç yıllık köy okulları beş yıla çıkartılmıştır. Ortaokul ve liselerin sınıf geçme, devlet ortaokul, lise bitirme ve devlet olgunluk sınavları yönetmeliği kabul edilmiştir (Deniz, 2001: 22). Ayrıca, Siyasal Bilgiler Okulu yönetmeliği çıkarılmıştır. Köylerdeki okul ve öğretmen problemini çözmek için 3803 sayılı kanunla köy enstitüleri açılmıştır.

İlkokul öğretmenlerinin maaşları 30 Haziran 1939 tarihli ve 3656 sayılı "Devlet Memurları Aylıklarının Tevhid ve Teadülüne Dair Kanun" ile yeniden yükseltilmiştir.

3.4.1.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimin görüşmelerde ve kararlarda geçmemesi ile birlikte uygulamaya yönelik herhangi bir adım da atılmamıştır. Maalesef bu da gösteriyor ki 1939 yılında yapılan bu şurada okul öncesi eğitime çok önem verilmemiş ve bu daha öncelikli konuların görüşüldüğü bir şura olmuştur.

3.2. II. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (15-21 ŞUBAT 1943)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Hasan Ali YÜCEL

Şura Başkanlık Divanı : Hasan Ali YÜCEL

İhsan SUNGU

Rüştü UZEL

Cemil BİRSEL

Şura Genel Sekreterliği : Faik Reşit UNAT

Şura Genel Sekreter Yardımcılığı: Behiç Enver KORYAK

Adnan ÖTÜKEN

Açılış Konuşmaları: Başbakan Şükrü SARAÇOĞLU

Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali YÜCEL

3.2.1. Hedefler

II. Milli Eğitim Şurası'nda da 1939'da yapılan birinci şura gibi konular bütün olarak değil ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu şurada istenen ve hedeflenen görüşmeler Türkçe, tarih ve ahlak üzerinde olmuştur. Hasan Ali Yücel şuranın açılış konuşmasında bu konuyu açık bir şekilde şöyle dile getirmiştir:

“Milli Kültürümüz denildiği zaman, bunda her Türk'ün şahsiyeti ve manevi varlığı demek olan ahlak, Türklüğün en mahrem varlığını teşkil eden düşünmek dediğimiz büyük insanlık işlevinin özü olan dili ve dilimiz Türk dilinin; milli varlığımızın tarihin en eski kaynaklarından bugüne doğru yürüyüşünde hangi yollardan geçtiğini, hangi kıtalarda

medeniyet durakları kurduğunu ve insanlığa neler getirip nasıl hizmet ettiğini gösteren Türk tarihini üç unsur olarak görüyoruz. İkinci Maarif Şurası'nı bu üç ilke üstünde düşünmeye, bu konuda fikir birliği yapmaya daveti lüzumlu ve faydalı bulduk.” (Milli Eğitim Şuraları, 2006:18,19).

Bu şuradaki diğer hedefler şu şekilde sıralanabilir:

- Kitaplardaki tarihi parçalara dikkat etmek ve kitaplarla ilgili yeni düzenlemeler getirmek,
- Bütün öğretim kurumlarında dille ilgili çalışmalara önem verilmesini sağlamak.

3.2.2. Gündem

İkinci Milli Eğitim Şurası'nın gündemi şu maddelerden oluşmuştur:

- Okullarda ahlak terbiyesinin geliştirilmesi,
- Bütün öğretim kurumlarında anadili çalışmalarının veriminin artırılması,
- Türklük eğitiminde tarih öğretiminin metot ve araçlar yönünden incelenmesi.

3.2.3. Alınan Kararlar

İkinci Milli Eğitim Şurası'nda şu kararlar alınmıştır:

1. Bütün eğitim kurumlarında anadili faaliyetlerinde verim arttırılmalıdır,
2. İlk ve orta dereceli okullarda tarih dersleri programları ile ders kitaplarının çocukların seviyesine uygun olmadığı kararlaştırılmıştır,
3. Mesleki ve teknik okullar için farklı bir kitap yazılmalıdır,
4. Kitaplara tarihi parçalar eklenmelidir,
5. Milli tarihe ağırlık verilmelidir,
6. Ortaokul ve lise tarih öğretmenliklerine sadece bu alanda öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olanların atanması sağlanmalıdır,

7. Liselere sanat dersi konusu konulması önerilmiş ve kabul edilmiştir. Ayrıca ahlak eğitiminin amacı, ideal Türk çocuğu, Türk ahlakının başlıca toplumsal ve kişisel ilkeleri, ahlak eğitimi için her okulda ve okul dışında alınması gereken önlemler rapor halinde kabul edilmiştir.

3.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alman Kararlar

II. Milli Eğitim Şurası'nda önceki şurada olduğu gibi okul öncesi eğitimi ilgili herhangi bir karar alınmamış olup, herhangi bir görüşme yapılmamıştır.

3.2.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

3.2.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Şura sonrasındaki uygulamalar şu şekilde olmuştur:

Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün açılması planı yapıp, iç yönetmeliği ve Devrim Tarihi dersi programı hazırlanmıştır. 1940'larda kız çocuklarının okula gönderilmemeleri ve gönderilenlerin ise daha bitirmeden okuldan alınması sorununa çözüm bulma amaçlı "İlköğretimin geliştirilmesi" üzerine toplanan İcra Vekilleri Heyeti rapor hazırlamıştır. 4541 sayılı "Şehir Ve Kasabalarda Mahalle Ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Olan Kanun" yürürlüğe konulmuştur.

Ayrıca 4247 sayılı "Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat" kanunu kabul edilmiştir. Türkçe terimlerin yükseköğretimde yayılması yollarının kesin bir esasa dayanması için kanunlar ele alınarak incelenmiştir. Öğretmenlere yardımcı ve kılavuz kitaplar sağlanması fikirleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Ortaokul 3. sınıfların tarih kitapları yeniden yazılmıştır. Tarih eğitimine yardımcı araçların ders işlenmesi esnasında kullanılması öncelikler ortaöğretimde yaygınlaştırılmıştır.

4357 sayılı ile "Husus İdarelerde Maaş Alan İlköğretim Öğretmenlerin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırmalarına ve Öğretmenler için Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanun" yürürlüğe girmiştir. İlkokul öğretmenleri yapı sandığı, 4357 Sayılı Kanununun 12., 13. Ve 14. Maddelerince kurulmuştur.

Yapı sandığı öğretmenlerin konut, sağlık ve ekonomik sorunları çözücü kolaylıklar getirmek amacıyla 1943 yılında çalışmalara başlamıştır. İlköğretimin zorunluluğu ve öğrencilerin devamı konusundaki sorumluluklar kanunu 3. Maddesinin 11. Fıkrası ile ilkokul başöğretmeni ve mahalle muhtarlarına verilmiş olup bu görevlerin Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-u Muvakkatı doğrultusunda yürütüleceği de belirtilmiştir.

3.2.4.2.Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve uygulamalar

Okul öncesi eğitimi şurada gündeme gelmemesi ile birlikte maalesef bu alanla ilgili bir uygulama da olmamıştır.

3.3. III. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (2-10 Aralık 1946)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Reşat Şemsettin SİRER

Şura Başkanlık Divanı : Reşat Şemsettin SİRER

Rasim KADIRGA

Rüştü UZEL

Ord. Prof. Sıddık Sami ONAR

Şefket Aziz KANSU

Teyfik TAYLAN

Şura Genel Sekreterliği : Faik Reşit UNAT

Şura Genel Sekreteri Yardımcılığı: Muhittin AKDİK

Adnan ÖTÜKEN

Açılış Konuşmaları : Milli Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin SİRER

3.3.1. Hedefler

- Teknik öğretimdeki öğretmen ve öğrencilerle ilgili mevzuatı düzenlemek,
- Aile ve okul arasındaki işbirliğini değerlendirmek ve alınabilecek önlemleri bulabilmek,
- Belirlenmiş batı okulların program ve yönetmelikleri ayarlamaktır.

3.3.2. Gündem

- Ticaret ortaokulları ve liseleri program ve yönetmeliği
- Erkek sanat ortaokulları ve enstitüleri program yönetmeliği

- Kız enstitüleri program ve yönetmeliği
- İstanbul Teknik Okulu yönetmeliği
- Orta ve bu derecedeki teknik öğretim okulları öğretmen ve öğreticiliğiyle ilgili mevzuat bugünkü gereksinimlere ayarlanması
- Aile ve okul arasındaki işbirliği sağlanması için gerekli önlemlerin alınması

3.3.3. Alınan Kararlar

1. Ticaret ortaokulları ve Liseleri Program ve Yönetmeliği belirlenmiştir.
2. Erkek Sanat Ortaokulları ve Endüstri Program ve Yönetmeliği belirlenmiştir.
3. Kız Enstitüleri program ve Yönetmeliği belirlenmiştir.
4. İstanbul Teknikokulu yönetmeliği belirlenmiştir.
5. 5.Okul Aile Birliklerine okul hayatına hakim olan eğitim ve öğretim ilkelerinin ailelere tanıtılması belirtilmiştir.
6. Temizlik, Sağlık ve devam sorunları ile fikir, duygu, ahlak ve beden eğitimi konuları üzerinde durulması belirlenmiştir.
7. Okul-aile birlikleri çalışmalarını kolaylaştırıcı önlemler alınması belirtilmiştir.
8. Kız teknik Okulları Yönetmeliği ile ilgili öneriler incelenip kabul edilmiştir.
9. Öğretmenlerden emekliye ayrılanlardan yeniden görev verilecek yasal düzenleme yapılmalıdır (Deniz, 2001,26).
10. Öğretmen okullarının yüksek dereceli Eğitim Enstitüleri olarak düzenlenmesi belirtilmiştir.
11. Kız Meslek öğretmen ile Erkek Meslek öğretmen okullarının sürelerinin dört yıla çıkarılması belirtilmiştir (Deniz, 2001, 27).

12. Öğretmenlerin özlük, sicil durumlarında günün gereksinimlerine göre gerekli değişikliklerin yapılması ve ekonomik durumlarının iyileştirilmesi belirtilmiştir.
13. İlköğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması konusunda hemfikir olunmuştur.

3.3.3.1. Okul Öncesi İle İlgili Alınan Kararlar

III. Milli Eğitim Şurasında Okul öncesi eğitimi ile ilgili ne rapor sunulmuş olup nede kararlar alınmıştır. III. milli Eğitim Şurasında' da I. ve II. Milli Eğitim Şuralarında olduğu gibi okul öncesi eğitimin kaderi maalesef aynıdır.

3.3.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

3.3.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

İlköğretim öğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması konusunda temennilerde bulunulmuştur. Erkek Meslek öğretmen Okulu'nun adı 1946-1947 öğretim yılında Erkek teknik Öğretim Okulu olarak değiştirilmiş ve süresi 4 yıla çıkarılmıştır. 1947- 1948 öğretim yılında da Kız Teknik Öğretmen Okulu'nun süresi 4 yıla çıkarılmıştır (Deniz, 2001: 28). Kız Enstitüleri sınıf geçme ve sınıf yönetmeliği 1947 yılında oluşturulmuştur.

Erkek Teknik Öğretmen Okulları sınıf geçme ve sınav yönetmeliği 1947 yılında oluşturulmuştur. Okulların geçit törenleri ile ilgili yönetmeliği 1947 yılında oluşturulmuştur. Ticaret ortaokulu sınıf geçme ve bitirme sınavları ile ilgili yönetmelik 1947 yılında oluşturulmuştur. Öğretmen üniversitesi kurulması önerilmiş ama kabul edilmemiştir. 5012 sayılı kanunla, 4247 sayılı kanun 25. Maddesinin 1. Fıkrası değiştirilerek şu şekilde olmuştur:

“Köy halkından olan veya altı aydan beri köyde yerleşmiş bulunanlardan 18 yaşını bitiren ve 50 yaşını geçmeyen her erkek vatandaş köy ve bölge okulları binalarının kurulmasına, bu binalara su temin edilmesine, okul yollarıyla bahçelerinin yapılmasına ve vücuda

getirilmesine münhasır işler tamamlanıncaya kadar yılda en çok 20 gün çalışmaya mecbur tutulur” (Aktaran: Eriş, 2006: 46).

“ İlkokul Öğretmenlerinin Maaşlarının Özel İdarelerden Alınacak Kadroların Milli Eğitim Teşkilatına Alınması Hakkındaki Kanun” 31.01.1948 tarih ve 5166 sayı ile kabul edilmiştir (Aktaran: Eriş , 2006: 46).

3.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimle ilgili Sonuç ve Uygulamalar

Okul öncesi eğitimle ilgili karar ve görüşmede olmadığı gibi herhangi bir uygulamada da bulunulmamıştır.

4. 1949-1958 YILLARI ARASINDA GERŞEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

4.1. IV. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (23 – 31 Ağustos 1949)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Dr.Tahsin BANGUOĞLU

Şura Başkanlık Divanı : Dr. Tahsin BANGUOĞLU

Besim KADIRGAN

Rüştü UZEL

Ord. Prof. Celal SARÇ

Prof. Hulki EREN

Hikmet BİRAND

Şura Genel Sekreterliği : Muhittin AKDİK

Şura Genel Sekreter Yardımcılığı: Őeref ERDOĞAN

Hikmet GÖKTEN

Açılış Konuşmaları : Başbakan Şemsettin GÜNALTAY

Milli Eğitim Bakanı Dr. Tahsin BANGUOĞLU

4.1.1. Hedefler

- Eğitim ve demokrasi arasındaki ilişkileri incelemek ve böylece bunu uluslar arası gösterebilme çabası içine girebilmek.

- Ortaokul ve liselerdeki öğretmen açığı sorununu çözebilmek, özellikle de küçük yerleşim birimlerinde bu eksikliği gidermek için öğretmenlerin tek branş değil birkaç branş öğretimi amaçlanmıştır.

- Eğitim ve öğretimin hayati olaylardan uzak kaldığı bu uzaklığı yok edip hayatla ilişkilendirmek.

Milli Eğitim Bakanı Dr. Tahsin BANGUOĞLU açılış konuşmasında bu probleme önem gösterip şu şekilde aktarmıştır: “Okuttuğumuz maddelere gelince bunlar da ihtiyaca uygun değildir. Hayatla ilgisi olmayan birçok madde okutuyoruz, memleketin realitesinde bulunmayan birtakım şeyler öğretiyoruz. Memleket mevzularını çocuğun muhitindeki mevzuları ders konusu yapıp onları öğretmiyoruz, öğrettiğimiz konular hayati değildir.”(Milli Eğitim Şuraları, 2006:21).

Eğitim pasif olarak görünmüş ve daha aktif hale getirilmesi amaçlanmıştır.

4.1.2. Gündem

- 1948-1949 ders yılından itibaren uygulanmaya başlanan ilkökul programının incelenmesi,
- Yeni ortaokul programının incelenmesi,
- Liselerin ders konularının dört yıllık teşkilata göre tespiti,
- Ortaokullara ve liselere öğretmen yetiştiren öğretmen enstitüleri ve yüksek öğretmen okulu teşkilatının gereksinimlere göre düzenlenmesi,
- Eğitim ve öğretimde dayarılan demokratik esasların incelenmesi.

4.1.3. Alınan Kararlar

1. Yeni ortaokul programı projesi incelenmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 22).

2. Lise ders konuları dört yıllık teşkilata göre tespit edilmelidir.
3. Ortaokullara ve liselere öğretmen yetiştiren eğitim enstitüleri ve yüksek öğretmen okulu gereksinimlerine göre düzenlenmelidir.
4. Enstitülerde beden eğitimi ve resim-işin farklı branşlar olarak incelenmesi kabul edilmiştir.
5. Eğitim ve öğretimde dayanan demokratik esaslar incelenmelidir.
6. Öğretmen yetiştiren kurumların programlarında değişiklikler yapılmalıdır.
7. İlkokul ikinci devrede okutulan tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi derslerinin bir ders halinde ve çocuk psikolojisine uygun olarak düzenlenmelidir.
8. Köy enstitüleri ile öğretmen okulu öğretmenlerinin aynı şekilde yetiştirilmesi amacıyla birleştirilmesi teklifleri Şura Genel Kurulunca bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.
9. Ortaokullarda eğitim öğretimin anlayış ve uygulanış bakımından ilkokullara yaklaştırılması, bu iki kuruluş arasında paralellik ve ahenk sağlanmalıdır (MEŞ., 2006: 28).
10. Öğrencilerin hayata atılması, meslek okullarına gitmesi, liseye devam etmeleri durumunda kendilerine gerekli olan bilgi ve beceri kazandırılmalıdır.
11. Sınavların objektif esaslar göre yapılması kararlaştırılmıştır.
12. Yükseköğretim okuluna giriş için, lise olgunluk belgesinin yanında ayrıca bilgi sınavı gerekli olup okula kayıt yaptıran öğrenciler ilk dört sömestr boyunca özenli bir gözlem süreci sonunda öğrencinin bedensel, ruhsal ve ahlaksal durumu ve çalışmaları ile ilgili fiş tutulur. Dört sömestr sonunda okul danışma kurulu öğrencin iyi bir öğretmen olup olmadığına karar verir. Olumsuz karar verilenlerin okulla ilişkisi kesilir (Deniz, 2001: 29).
13. "Demokrasinin gereği olarak" tek kitap yönteminin terk edilmesi kararlaştırılmıştır.
14. Kalabalık sınıf ve çift öğretim sorunu çözülmelidir.

15. Tek öğretmenli ve beş sınıflı köy okullarında verimi artıracak tedbirler alınmalıdır.
16. Lise öğretmenleri, meslek hayatlarının ilk altı yılı içinde sıraya konarak 1-2 yıl yabancı memleketlere gönderilmelidir. 10 yıldan daha çok kıdemi ile ilmi araştırmaları olan lise öğretmenleri, üniversitede serbest dersler verebilmelidir. Terfide öğretmenlerin bilimsel yayınları esas tutulmalıdır. Milli eğitim teşkilatında ileri kademelere müfettişlik, Talim ve Terbiye Kurul üyeliği gibi hizmetlere bu vasıfta öğretmenlerin seçilmesi, kanun veya yönetmeliklerle usul haline getirilmelidir.

4.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alman Kararlar

IV. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimi ilgili bir karar alınmamıştır. Ancak komisyon raporlarında okul dışı demokratik eğitim okul çağına girmemiş küçüklerin eğitim ve halk eğitim şeklinde iki grupta toplanmıştır. Bu itibarla okul öncesi eğitim konusunda ailelere yardımcı olmak üzere okul öncesi eğitim kurumlarının açılması ve demokratik eğitimin kitlelere yayılmasında önemli bir rol üstlenecek bir Halk Eğitim Dairesi'nin bakanlık tarafından kurulması istenmiştir (Dinç, 1999: 9). Bu gelişme, ilk kez okul öncesi eğitimi ile ilgili atılan bir adım olacak niteliğe sahiptir.

4.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

4.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Demokratik eğitim kavramı ilk kez bu şurada konuşulmuştur. Yeni bir Yüksek Öğretmen Okulu açılmıştır. Yeni ortaokul programı onay görmüş, anadil ve yabancı dil öğretimleri bakımından ve 3 yıllık sürede öğrencilerin sadece %35'inin başarılı olabildiği gerekçesiyle liselerin öğretim sürelerinin 4 yıla çıkartılması kararlaştırılmıştır.

İlkokul programının incelenmesiyle ilgili komisyon, önemli değişikliklere uğrayan 1948 programında yeniden köklü değişiklikler gerekmediğini; fakat bu programın başarı ile uygulanmasını sağlamak üzere, öğretmen yetiştiren programların programlarında da gerekli

değişikliklerin yapılmasını; yakın yurt araştırmaları yapabilecek nitelikte öğretmen yetiştirilmesini; ilkokul ikinci devrede ayrı ayrı okutulan tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi derslerinin bir ders halinde ve çocuk psikolojisine göre düzenlenmesini; köy enstitüleriyle ilk öğretmen okullarının aynı kaynaktan yetiştirilmesi için birleştirilmesi teklif edilmiş ve bu teklifler şurada bir takım değişikliklerle kabul edilmiş ve zaman içinde ilgili dairelerce uygulamaya konulmuştur.

“Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkındaki Kanun” kabul edilmiştir. 1948 programının uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri belirlemek amacıyla Amerika’dan Kate Wafford çağırılmıştır. Bu kış ülkemizde 4 ay eğitimle ilgili çalışmalar yapmış, konuyla ilgili rapor hazırlamıştır. Wafford, programlara düzenleme yaparken okullarda ders işleme sistemi üzerinde etkili olmuş ve bazı okullarda bu sistem uygulanmaya başlamıştı. Ancak 1954 yılı bütçe görüşmelerinde bu sistemin sakıncalı olduğu bildirilmiş olup, 08.08.1951 tarihinde 5828 sayılı kanunun 5, 6 ve 7. maddeleri kanun ile kabul edilmiştir.

MEB tarafından hazırlanacak olan inşaat programlarına göre Özel İdare bütçelerinden yardım yapılacağı ve inşaat için köy halkına hiçbir mükellefiyetin verilmeyeceği kabul edilmiştir. Köy ilk öğretmen okulları ve daha sonra da Köy Enstitüleri ile köy okulu yapımında, köylülerin yardımını alarak kırsal kesimlerdeki ilköğretim sorunu çözülmeye çalışılmıştır. Sınıf geçme yerine ders geçme önerisinde bulunulsa da kabul edilmemiştir.

601 sayılı Müdürler Komisyonu kararı ile yedi ilde birer tane İmam Hatip Okulu açılmıştır (Deniz, 2001: 30). Öğretmenlerin batıda yoğunlaşp doğuda azalması sorununa çözüm için bölge okulları dile getirilmiştir. Bölge okullarının işleyişi şu şekilde olacaktır: o bölgeden oluşan çocuklara eğitim verilecek ve burada eğitim alanların yine bu bölgeye atanacaktır. Öğretmen okullarında okula bağlı uygulama okulu açılması temenni olarak kalmıştır.

4.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Okul öncesi eğitimi ile ilgili uygulamada bulunulmamıştır. Ancak daha önce belirtildiği gibi okul çağına girmemiş çocukların aile eğitimlerine değinilmesi şuralarda okul öncesi eğitimi için ilk adım olmuştur.

4.2. V. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (4 – 14 Şubat 1953)

Dönemin milli Eğitim Bakanı : Tevfik İLERİ

Şura Başkanlık Divanı : Tevfik İLERİ

Reşat TARDU

Bekir TÜRK

Ord. Prof Kazım İsmail GÜRKAN

Şura Genel Sekreterliği : Tarık ASAL

Şura Genel Sekreter Yardımcılığı : Halil BERK

Neşet SAYLAN

Açılış Konuşmaları : Milli Eğitim Bakanı Tevfik İLERİ

4.2.1. Hedefler

- Okul Öncesi ve Anaokulu yönetmeliğine son şeklini vermek
- Okullarda Sağlık ve Hijyen konularına dikkati çekebilmek
- Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklarla ilgili konuların gözden geçirebilmek ve düzenlemeler getirebilmek.
- Mecburi ilköğretimin nasıl yaptırılacağına çözüm getirmek
- İlkokul programlarını incelemek
- İlköğretime ve ilkokul öğretmenlerine dair sorunları çözebilmek
- Köy enstitülerin ve öğretmen okulların da durumunu inceleyebilmek

4.2.2. Gündem

- Okul öncesi eğitim ve öğretim anaokulları için hazırlanmış olan program ve yönetmeliğin gözden geçirilmesi,
- İlkokullarda sağlık konusu ile ilgili alınması gerekli önlemlerin tespiti,
- Özel eğitime muhtaç çocuklar için olan rapor, yetiştirme yurtlarına ait, yönetmeliklerin gözden geçirilmesi ve korunmaya muhtaç çocuklar hakkındaki kanun incelenerek değişiklik gerektiren kısımların bulunması,
- İlköğretim kanun tasarısının gözden geçirilmesi ve mecburi ilköğretimin planlanması,
- İlkokul programının tekrardan incelenmesi,
- Yeni ilkokul yönetmeliği tasarısının gözden geçirilmesi,
- İlkokullara öğretmen yetiştirilmesi, öğretmen okulları ve köy enstitüleri yeni öğretim programı ve meslekte olgunlaşma konularının gözden geçirilmesi,
- İlkokul öğretmenleri ve ilköğretim ile alakalı sorunların incelenmesi,

4.2.3. Alınan Kararlar

1. İlköğretim programının ahenk ve içeriğiyle uyum sağlamalıdır.
2. Toplu öğretim anlayışının ikinci devrede de etkin olmalıdır
3. Aylık ve yıllık saat uygulamasında esneklik sağlanmalıdır.
4. Programlar yaygınlaştırılmadan önce denenip geliştirilmelidir.
5. Okul doktorluğu ve okul bölge sağlık merkezleri kurulmalıdır.
6. İlkokullarda din eğitimi verilmesine karar verildi.

7. Öğretmenlerin maddi durumunu iyileştirilerek daha yüksek bir maaşla göreve başlamıştır.
8. Valiliklerce okuma odaları açıldı.

4.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alman Kararlar

1. Özel anaokullarına teşvik kararı alınmıştır.
2. Anaokulu ve ilkokullarda okul temizliği ve çocuk sağlığına dikkat edilmelidir.
3. Okul öncesi Eğitimi yönetmeliği son şeklini almıştır.

4.2.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

4.2.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

1953- 1954 Öğretim yılında liseler üç yıla indirilmiştir. Din dersinin ortaokullarda da okutulması, 13.08.1856 Tarih ve 417805 sayılı bakanlar kurulu kararı ile gerçekleşti (Deniz, 2001: 33). 1953 yılında yetiştirme yurtları iç yönetmeliği oluşturulmuştur. 1954 yılında Köy Enstitüleri Öğretmen okuluna dönüşmüştür. Okul yöneticilerine başöğretmen değil müdür denilmeye başlandı.

İlk kez okullarda kaza ve hastalıklara karşı okullar arası sigorta kurumu ile ilgili kanun çıkarma fikri ortaya çıkmıştır. Valiliklerce okuma odaları açıldı.

4.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

İlk kez V Milli Eğitim şurasında Okul Öncesi eğitimi için komisyon kurulup rapor sunulmuş ve gündem bu kadar yoğun olmuştur. Komisyon tarafından sunulan raporda anaokulu yönetmeliklerinden, uygulamalarından, hedeflerinden, eğitime katkısından ve

anaokullarından, gereksinimi olan eğitim araçları, çocukların yemek ve beslenme sistemi, fiziki koşullardan bahsedilmiştir.

Anaokulları çağdaş eğitimin parçası olarak görülmesi ve yaygınlaştırılması talep edilmiştir. Ayrıca okullarda çalışacak olan öğretmen ve görevlilerin özellikleri, açılacak kursların fonksiyonları raporda ayrı, ayrı belirtilmiş ve okul öncesi gereken önem verilmeye başlatılmıştır. Rapor hakkında söz hakkı alan konuşmacılar raporu desteklemişler ve okul öncesinin yaygınlaşmasını istemişlerdir. Bu rapor Türkiye’de ve şuralarda okul öncesi eğitimi ile ilgili ilk olan ve kabul gören ilk geniş detaylı bilgilere sahip bir belge niteliğindedir. Okul Öncesi Eğitimi ile ilgili komisyon sürdürdüğü raporda ana başlıklar şu şekilde sıralanmıştır:

- Anaokulu yönetmeliği
- Anaokulu eğitim ve eğitim programı
- Anaokullarına öğretmen yetiştirecek kursların program taslağı
- Okul öncesi eğitim ve öğretim konuları.
- “Okul öncesi eğitim ve öğretim” başlığı altında birtakım yenilik ve düzenlemelere yer verilmiştir. Bunlar aşağıda maddeler sıralanmıştır.
- Anaokullarına öğretmen yetiştirebilmek için yurt dışına eleman göndermek
- Özel anaokullarına teşvik edebilmek için bir takım vergilerden muaf tutmak
- Milli Eğitime konulacak yardım ödeneklerinden özel anaokullarına yardımda bulunmak
- Özel anaokulu kuracaklara istedikleri takdirde bu binalara ait plan ve incelemeleri göndermek
- Erkek ve Kız teknik öğretim kurumlarında anaokulları için standart eşya ve oyuncak yaptırıp, maliyetine okullara verebilmek
- Devletin olan arsaların birtakım şartlarla anaokulu yaptırılması için kullanılmasına izin vermek

- Anaokullarında çalışacak öğretmenlerin ileri zamanda kadroya geçtiğinde haklarını korumuş olmak.

Ayrıca komisyon önceden okulöncesi eğitimi için basılmış olan kitap ve broşürlerin kalmadığı MEB ' in bu ilgili kitapları tekrar temin etmesi gerektiğini de rapora eklemiştir.

Komisyon anaokulu yönetmelik ana taslağına da değinerek bir takım değişikleri rapor etmiştir;

Amaç ve kuruluş bölümünün ifadesinin düzenlenmesi gerektiğini belirterek 8. Maddeyi” Resmi veya özel bütün anaokulları bu yönetmeliği esas almak şartıyla, eğitim ve öğretim programı dışında kalan hususlar için yönetmelik yaparlar” şeklinde açıklamıştır.

Anaokullarının çalışma zamanı ve tatil günleri ile ilgili 23. Maddesinin ikinci kısmı ise “İlkokulların tabi oldukları resmi ve kanuni bilumum tatil yapar” şeklini almıştır. Anaokullarının geliri bölümünde, anaokulunda birden fazla çocuğu bulunan ailelere okulca yapılan ücret indirimini konusunu içeren 29. Maddenin ilk cümlesi bu gibi konuların iç yönetmeliğine bırakılması uygun görülerek kaldırılmıştır.

-Anaokullarında eğitim – öğretim programına da şu şekilde yer verilmiştir:

1. Eğitim kavramı içinde öğretim etkinliği de geçtiği için taslağın başındaki “ öğretim” kelimesi kaldırılmıştır.

2. Anaokullarının son paragrafına “ alışkanlık” ve “ davranış “ kavramları eklenerek;

“Anaokulları bu çalışmalarını ile sıhhatli, neşeli ve başarılı iyi alışkanlıklara ve davranışlara sahip insanların çoğalmaları temellerini de hazırlamış olur” şeklini almıştır.

3. Anaokullarının önemi bölümünde geçen, birinci madde de yer alan çocuğun özelliklerinde sıralanan “Bu devre şahsiyetin geliştiiği bir çağdır” cümlesi “Bu devre şahsiyetin gelişmeye başladığı çağdır” şeklinde değiştirilmiştir.

4. Yine anaokullarının önemi maddesinde yer alan” ana ve babalar çoğu zaman ancak ikinci yaşı sonuna kadar çocuğun ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir” cümlesi fazlaca iddialı geldiğinden çıkarılmıştır.

5. Aynı bölümün 5. Maddesinin son paragrafında özel eğitime muhtaç çocuklardan bahsedilmekteydi, fakat koşullar olgunlaşmadığından” Geri ve üstün zekâlı çocuklar, anormaller öğretmen tarafından imkân nispetinde yetiştirici mahiyette özel muameleye tabi tutulur” şeklinde değiştirilmiştir.

6. Anaokullarında günlük etkinlik çizelgesi de aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

- a- Okula geliş
- b- Serbest oyun
- c- Sabah toplantısı
- ç- Kuşluk kahvaltısı
- d- İhtiyaçların giderilmesi
- e- Serbest oyun
- f- Masa başı etkinlik
- g- Toplanma, yıkanma, yemek hazırlığı
- h- Yemek
- ı-Toplanma, yıkanma, ihtiyaç giderilmesi, yatma hazırlığı
- i-Uyku
- j-Giydirme, kahvaltı hazırlığı, kahvaltı
- k-Serbest oyun
- l-Eve dönüş

7. Oyunda öğretmenin görev bölümünün 13. Maddesi “Bir işte yardım isteyen çocuğa önce kendi kendine denemesini teklif ve teşvik eder, sonra diğer bir çocuğun o işte çalışmasına dikkati çeker, ancak çocuğun yapamayacağı anlaşılırsa yardım eder” şeklinde açıklanmaya ihtiyaç duyulmuştur.

8. Aynı bölümün” zararsız” kelimesi “ oyundaki ufak tefek kazalara aldırış etmiyormuş gibi görünür” şeklinde açıklama, ekleme almıştır.

9. İş faaliyetleri bölümüne parmakla boyama faaliyeti eklenmiştir.

10. İş faaliyetleri bölümünü 5. Maddesinden sonra 6. Madde olarak eğlenceler eklenmiştir.

11. 5-6 yaş grubuna ait faaliyetler bölümünde okuma hazırlığı paragrafının sonuna “ anaokullarında sistemli bir tarzda okuma ve yazma öğretilmez ve kitap kullanılmaz; ancak yazısız resimli kitaplar bulundurulur” eklenmiştir.

12. Gün boyunca çocuğa kazandırılacak alışkanlıklar kısmına şu şekilde iki madde eklenmiştir:

- Gerektiğinde susmayı öğrenmek
- Günlük pratik işlere alışmak

13. Yemek listesi konusunda maddeler şu şekilde sıralanmıştır:

- Çorbalar, çok sulu ve yalpi olmamalı
- Taze sebzeler uzun süre kaynatılmamalı
- 3.Kuru sebzelerin gazı alınmalı
- Kemiksiz, kılçıksız etler kullanılmalı
- Biberli ve baharatlı yemekler verilmemeli

14. Velilerle ilişkiler bölümünde yanlış açıklamaya fırsat verilmesi istenmemiş ve şu hususlara dikkat edilmiştir:

- Öğretmenin aileye, ailenin de öğretmene anlayış ve güven duyulması gerekir.
- Velilerden herhangi bir şey talep edileceğinde konuşmalara dikkat edilmeli ve kırıncı olmamalıdır.
- Çocuğun canlı olduğu unutulmamalı annesiyle daima fikir alışverişi yapılmalıdır.

Okul ve aile ilişkilerinde de hususları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Aile çocuğun sağlık durumunu kontrol etmeli bulaşıcı hastalıklarda okula gönderilmemeli.
- Çocuğun bilinmesi gereken tüm özellikleri okula samimi bir şekilde bildirilmeli.
- Çocuğun sağlığı ve temizliği açısından aile çocuğunun yedek çamaşır bulundurmasına dikkat edilmelidir.
- Çocuğun kendi işlerini yapma konusunda ailenin de okulunda hemfikir olunması gerekir.
- Çocuğa şefkat şımartılmayacak kadar olmalıdır.
- Çocuğun hakkını ve sorumluluğunu bilme konusunda aile ve okul uyum içinde olmalıdır.
- Çocuk okuldan eşya aldığı takdirde aile bunu bildirmelidir.
- Çocuğun sorularına tatmin edici cevaplar verilmelidir.
- Okulun velilerle görüşmesi için belli gün ve saatleri olmalıdır.
- Çocuğun bayram ve özel günlerde toplamış olduğu bir çiçek veya hazırladığı bir hediyeyi ailesine verebilmelidir.
- Çocuklara doğa sevgisi aşılmalı ve engel olunmamalıdır.
- Taslağın 9. Bölümünde yer alan anaokulu için bazı ölçüler başlığı altındaki kısım bu işe katılmak isteyenleri ürkütebileceğinden” ideal bir anaokulu için bazı ölçüler” adı altında taslağın ekler kısmına alınmıştır.
- Eşya ve araçlar listesindeki sayıları belirtilen açıklama kaldırılmış ve “ideal bir anaokulunda bulundurulması temenni edilen eşya ve araç listesi” adı konulmuştur.

- o Belli bir okulun günlük çalışma programı örneklerinin kullanılmasının uygun olmayacağı ve bu anlamda her okulun günlük çalışma programının kendisinin hazırlaması gerektiği belirtilmiştir.

Okul ncesi Eğitimi İnceleme Komisyonu

Başkan : Faik BİNAL

Başkan V. : Aliye TİMÜÇİN

Raportör : Neriman HIZIR

Sekreter : şevket GEDİKOğLU

ye : Sıdıka AVAR

Nimet ERKUNT

Seniha OLGAC

Zekiye İLKSEVEN

Kamuran ZERTUNÇ

Nezahat AYDEMİR

Müzeyyen GÖKSEL

Abdullah POTUROğLU

Ord. Prof. . MASKAL

Hviyet Bekir BERK

Karabet GÜRCAN

Mehmet IşIK

Muslihittin OKYAY

Bu rapor bir takım eleştirilere de uğramıştır. Bunlardan bir kaçı şöyledir

Şura üyelerinden Reşat OĞUZ düşüncelerini şöyle açıklamıştır.” Avrupa ya anaokulu öğretmeni yetiştirilmek üzere gönderilmesi düşünülen elemanların yerine, kız öğretmen okullarında açılacak anaokulu şubelerinde öğretmen yetiştirilebilecek”

Şura üyelerinden Muhip KOCAÇINAR da anaokullarında sadece şurada görüldüğü gibi kalmayıp bu eğitimin öneminin halka da anlatılması ve bundan da medya gücünün kullanılması gerektiğini savunmuştur.

Üyelerden Asım ARTUN ise anaokulu eğitiminin sadece okul sınırları içinde kalmayıp, çevre gezileri ile desteklenmesi gerektiğini söylemiştir.

Himmet AKIN bu fikirler destek vermekle birlikte çevreyle iç içe olacağı söylenen çocuğun aynı zaman da devlet tarafından korunması gerektiğini bunun içinde okul çevresinde kurulacak tesislerin çocuğa olumlu etkiler sunabilecek türden olmasını önemle belirtmiştir.

Bekir ATAKAN ise 3. Bölümün 5. Maddesinde yer alan “ geri ve üstün zekalı, anormaller öğretmen tarafından imkan nispetinde yetiştirici mahiyette özel bir muameleye tabi tutulurlar” hususuna karşı çıkararak özel eğitimin başlı başına bir eğitim alanı olduğunu böyle bir durumda öğretmen çocuğun farkına varır varmaz özel eğitim kurumlarına yönlendirmekle görevlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Lütfi BİRAN da anaokullarının ilkokullar gibi zorunlu olması gerektiğini savunmuştur.

Muvaffak UYANIK ise anaokullarının tamamen özel sektöre bırakılmaması gerektiğini, devletinde okulöncesi eğitimi görececek engelli çocukların eğitimleri hususunda bizzat devreye girmesi ve başka okullarda bu çocukların eğitim görmelerinin sağlanmasını istemiştir.

4.3. VI. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (18-23 Mart 1957)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Prof Dr. Ahmet ÖZEL

Şura Başkanlık Divanı: Prof. Dr. Ahmet ÖZER
Osman Faruk VERİMER
Prof. Dr. İzzet BİRAND
Prof. Dr. İlhami CİVANOĞLU
Prof. Fehmi FIRAT

Şura Genel Sekreter: M. Nuri KODAMANOĞLU

Şura Genel Sekreter yardımcılığı: Neşet SAYLAN

Reşat ÖZALP

Osman ÖZGÖNÜL

Kemal YILMAZ

Açılış Konuşmaları: Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ahmet ÖZEL

4.3.1. Hedefler

- Milli Eğitim Şurası'nda meslek ve teknik öğretim ile ilgili konuları görüşmek, sorunlara çözüm bulabilmek,
- Halk Eğitime dikkati çekmek, gerekli tedbirleri almak.

Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ahmet ÖZEL halk eğitime verdiği önemi şuranın açılış konuşmasında şu şekilde dile getirmiştir. “Bu eğitimin ümmilikle mücadelen başka, iyi yaşama, vatandaşlık ve sağlık bilgileri verme, halkı aydınlatma, meslekler hazırlama, verimi artırma ve umumiyetle mesleklerde ilerlemeyi sağlama gibi hedefleri olması da

tabiidir. Esasen eğitimin gayesi ferdi sosyal hayata hazırlamak, seviyeli, moral hayata kavuşmaktır. Buda onu bir meslek sahibi kılmak suretiyle tahakkuk safhasına girer “ (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 25).

4.3.2. Gündem

- Meslek ve Teknik Öğretim
- Halk eğitim

4.3.3. Alınan Kararlar

1. Yapı ve sanat enstitülerinin birinci dönemlerinin ilk iki sınıfında atölye çalışmalarının o yaş çocuklarının özelliklerine göre azaltılmalıdır.
2. Enstitü kurumlarının öğrenim süreleri üç yıla çıkarılarak sanat lisesi haline getirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 26).
3. Bu okulların programı incelenmeli ve yabancı dil, müzik, beden eğitimi derslerine de yer verilmelidir.
4. İlkokul mezunları için çırak okulları açılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları. 2006: 26).
5. Teknikerlerin sorumluluk ve vazifelerini belirleyen mevzuat tekrardan incelenmelidir.
6. Gündüz Tekniker okullarının iki yıl, akşam tekniker okullarının 3 yıl öğrenim süresi olmalıdır.
7. Bu okullarda ihtiyaca göre şube açılmalıdır.
8. Tekniker özelliğindeki personelin yetiştirilme işi daha önceden planlanmalıdır.
9. Sanat enstitülerinin bazı bölümlerine kız öğrenci alınmalıdır.

10. Yabancı dil ile öğretim yapan kolejlerde ticaret şubesi açılmalıdır.
11. Ticaret liselerinde daha fazla uygulamalı meslek bilgisi verilmelidir.
12. Ticaret ortaokulları ve ticaret liseleri bünyesindeki birinci devrelerin klasik ortaokullara denkliği sağlanmalıdır.
13. Ordu ve diğer bakanlıklar halk Eğitimi konusunda yardım sağlamalıdır.
14. Teknik öğretim masraflarına devlete ve özel sermayeye ye bağlı büyük sanayi kuruluşları yardım sağlamalıdır.
15. Kız Teknik Öğretimin amacı:
 - a. Genel eğitim,
 - b. Ev kadınlığı eğitimi,
 - c. Fertlerin, ailelerin, toplumun ve memleketin ihtiyacına mesleki eğitim vermek olarak tanımlanmıştır (Deniz, 2001: 35).
16. Halk eğitimin amacı:
 - a. Cahilliğin ortadan kaldırılması,
 - b. Okuma- yazma oranının yükseltilmesi,
 - c. Ulusal birliğin güçlendirilmesi,
 - d. Toplum kalkınması,
 - e. Hizmet ülküsünün geliştirilmesi,
 - f. Ahlak terbiyesi,
 - g. Tarih ve tabiat sevgisi
 - h. İç dış turizm bilgisi verilmesi şeklinde belirtilmiştir (Deniz, 2001: 35).

4.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1- Milli eğitim Şurasında Okul öncesi eğitimiyle ilgili karar alınmamakla birlikte ne rapor nede görüşmelerde yer bulabilmiştir.

2- Milli Eğitim Şurasından sonra VI. Milli Eğitim Şurası okul öncesi eğitimi için durgunluk dönemi demek mümkündür.

4.3.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

4.3.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

- 1961-1962 ortaokula dayalı üç yıla bağlı Türkiye'nin ilk Otelcilik Okulu açılmıştır.
- 1963 MEB tarafından iki teknik okulun açılması için gerekli kadroların ve gelecek yıllarda gerçekleşecek anlaşmalara girişilmesi hakkında kanun çıkarılmıştır.
- 1958 de Sanat Okulları Yönetmeliğinde bazı maddeler değiştirilmiştir
- 1958 Teknik Okulları Geçici Yönetmeliği oluşturulmuştur.
- 1958 de Akşam Liseleri Geçici Yönetmeliği oluşturulmuştur.
- 1959 da Akşam Okulları Geçici Yönetmeliği oluşturulmuştur.
- 1961 de Okuma Yazma Okulları Yönetmeliği oluşturulmuştur.
- Rehberlik ve Araştırma Merkezleri adıyla bilinen kurumlar 1955 yılında başka isimler altında açılmaya başlamıştır.
- 02.08.1958 tarihinde “ Köy Kursları Yönetmeliği” yürürlüğe konmuştur.
- “ Gezici Köy Kursları yönetmeliği” yeniden incelenerek 1958- 1959 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

Ülkemizde, Milli Eğitim sistemini tutarlı bir yapıya kavuşturmak ve belli bir sistem içinde hızla yayılması gelişmesini sağlamak amacıyla 5 Temmuz 1961 Resmi Gazetede

yayımlanan ve kalkınma sorunlarımıza uzun vadeli olarak bakan “ Plan Hedefleri ve Stratejisi” adlı dokümanın uygulamaya konulmasıyla Türkiye için planlı kalkınma dönemi başlamıştır (Aktaran: Eriş, 2001: 53). “ İlköğretim ve Eğitim kanunu” 05.01.1961 Tarih ve 222 sayı ile kabul edilmiştir. 222 Sayılı kanunun 48. Maddesi ile okula devam zorunluluğunun yerine getirilmesi için muhtar ve okul müdürü görevlendirilmiştir.

4.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Sonuç ve Uygulamalar

1961 yılında yürürlüğe giren 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nda okul öncesi eğitim kurumlarına, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitildiği ve isteğe bağlı ilköğretim kurumu olarak yer verilmesinden sonra, okulöncesi eğitimi ile ilgili çalışmalara hız verilmiştir (Balıkçı, 2003: 6).

1960 yılında okul öncesi eğitim alanında öğretmen yetiştirme amacıyla Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu’nda Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü açılmıştır (Balıkçı, 2003:6).

5. 1959-1968 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

5.1. VII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (5-15 Şubat 1962)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Hilmi İNCESU

Şura Başkanlık Divanı: Hilmi İNCESU

Açılış Konuşmaları: Milli Eğitim Bakanı Hilmi İNCESU

5.1.1. Hedefler

- Milli Eğitimin temel ilkelerini belirlemek,
- Öğrencilerin yetenek ve ilgilerine göre mesleğe yönlendirebilmek,
- Birtakım ilkeleri, tanımları, amaçları düzenlemek, yenilikler getirmek,
- İlköğretim, ortaöğretim, ticaret öğretim ve birtakım kurumların problemlerine çözüm bulmak, yönetmeliklerini incelemek,
- Öğretmen yetiştirme ile ilgili ilkeleri belirlemek.

5.1.2. Gündem

- İlköğretim
- Ortaöğretim
- Kız Teknik Öğretim
- Erkek Teknik Öğretim
- Ticaret Öğretimi
- Eğitimimizde Ölçme ve Değerlendirme

- Çeşitli olgunluk İmtihanları
- Yükseköğretim
- Özel Okullar
- Dış Kültür Münasebetleri
- Din ile İlgili Eğitim ve Öğretim
- Beden Eğitimi ve Sağlık
- Milli Savunma ile İlgili Eğitim ve Öğretim
- Eğitim Vakıfları (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 27)

5.1.3. Alınan Kararlar

- 1- Milli eğitimin temel ilkeleri “her yaştaki yurttaşları eşit eğitim imkânları içerisinde, istidat ve kabiliyetlerine göre en üstün seviyede yetiştirmek; milletimize ve insanlığa yararlı iyi ve verimli yurttaşlar haline getirmek; sosyal ve ekonomik kalkınma programlarının uygulanması için gereken çeşitli vasıftaki insan gücünü hazırlamak” şeklinde belirlenmiş ve kabul edilmiştir.
- 2- “Milli Eğitimin Temel İlkeleri” yanlış anlamalara fırsat vermemek amacıyla basılıp broşür haline getirilmelidir.
- 3- 222 sayılı İlköğretim Kanunu’na 13 adet yönetmelik tasarısı Talim ve Terbiye Kurulunun incelemesine sunulmuştur. Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:
 - a. İlköğretim Yönetmeliği
 - b. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
 - c. Milli Eğitim Müdürleri ve İlköğretim Müdürleri Yönetmeliği

- d. İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği
- e. Beslenme Eğitimi Yönetmeliği
- f. İlköğretim Kurumları Sağlık İşleri Yönetmeliği
- g. Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Yönetmeliği
- h. İlkokul Öğretmenleri Tayin, Nakil ve Becayış Yönetmeliği
- i. Yetiştirici ve Tamamlayıcı Sınıf ve Kurslar Yönetmeliği
- j. Gezici Okul ve Gezici Öğretmenlikler Yönetmeliği
- k. Ana Okulları ve Ana Sınıfları Yönetmeliği
- l. Ders Araç ve Gereçleri Yönetmeliği
- m. Bölge Okulları Yönetmeliği

1962-1963 eğitim yılı başında uygulamaya konacaktır.

- 4- Ortaokul müfredat programları ile çeşitli yönetmeliklerin incelenmeli veya yeniden hazırlanmalıdır. Bu çalışmalar 1962-63 döneminde yetiştirilecek yeni ortaokul programı, memleketin coğrafi, ekonomik ve sosyal özellikler taşıyan bölgelerinden seçilecek olan bazı okullarda, 1963-1964 öğretim yılı başında duyurulmalıdır.
- 5- Lise ve dengi meslek okullarını bitiren öğrencilerin ilgili fakültelere giriş hakkını elde edebilmek için yetiştirildikleri alanlara göre yönlendirilecekler ve tek elden idare olunacak çeşitli olgunluk sınavları sistemine tabi tutulmaları konusu kabul edilmiştir.
- 6- Lise, ortaokula dayalı ve akademik öğretime başlangıç olmak ve kaynaklık yapmakla görevi genel kültür veren; bunun gerekliliğine göre organize edilmiş kurumdur (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 30).

- 7- Liselerin bugünkü yönetmeliklerinde yapılması gerekli görülen değişiklikler hemen incelenerek gerekli çalışmalar, Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce yapılacak ve hazırlanacak değişiklik teklifleri 1962-1963 öğretim yılının başına yetiştirilecek şekilde Talim ve Terbiye Kurulu'nun incelemesine sunulacaktır.
- 8- Kız Enstitüleri ortaokula dayalı ve genç kızlarımıza iyi ev kadınlığı ve vatandaşlık nitelikleriyle verimli bir üretken olarak hayatlarını kazanabilmelerini mümkün kılacak bilgi ve becerileri kazandıran üç yıllık bir meslek okuludur; Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'nce yapılacak ve meydana getirilecek müfredat programları ve yönetmelikleri en geç 30 Nisan 1963 tarihine kadar Talim ve Terbiye Kurulu'nun incelemesine sunulacaktır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 31).
- 9- Erkek Sanat Enstitülerinin amacı; yapıcı, yaratıcı, iş ahlakını benimseyen, mesleği ile ilgili malzemeleri iyi kullanabilen, görev ve sorumluluk duygusu gelişmiş eleman yetiştirmektir. Ayrıca bu okullara devam eden üstün yetenekli gençleri branşları ile ilgili yüksek öğretime hazırlamaktır.
- 10- Kız ve Erkek Sanat Enstitülerine "Kız ve Erkek Sanat Liseleri" adı verilmelidir.
- 11- Akşam kız sanat okulları "Türk kadınına besin, beslenme, çocuk bakımı ve eğitimi ile ilgili problemlerinin çözümünde ehil hale getiren; evini beceriyle idare etmeye yeterli kılan ve ona icabında el sanatlarında birisiyle hayatını kazanma imkânı sağlayan kurs mahiyetinde okullar" olarak tarif edilmesi ve adının "Kadın Meslek Okulları" olması uygun görülmüştür (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 32).
- 12- Ankara Devlet Konservatuvarı yüksek kısmının yüksek ihtisas öğretimi ve eğitimi yaparak üstün özelliklerde sanatkârları yetiştirecek, bilimsel araştırmalara fırsat verecek, yaratıcı özelliklerini kazanmış olanlara kendilerini öğretim ve eğitim kariyerine adanmak ve bu alanda gerekli bilgi tecrübeyi kazandıracak ve sanat kültürünün memleket ölçüsünde yayılıp gelişmesine yardımcı olacak Devlet Müzik ve Temsil Akademisi haline getirilmesi amacıyla bir kanun hazırlanmalıdır.
- 13- "Din ile İlgili eğitim ve öğretim" başlığı altında "Amaçlar, Din eğitiminde Türkçe, İlköğretmen Okullarında Din Öğretimi, Ortaokullarda Din Öğretimi, İmam Hatip

Okulu Mezunları İçin Bir Yıllık Kurs ve Yüksek İslam Enstitüsü” gibi konular aynen kabul edilmiştir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 34).

- 14- Türk öğrencilerin yurt dışında okuma teklifleri hemen incelenecek ve yönetmelik bir an önce yürürlüğe konacaktır.
- 15- Üniversiteler ve yeni açılacak üniversitelerle ilgili esaslar genel olarak kabul görmüştür.
- 16- Öğretmen yetiştirme ile ilgili ilkeler ise şu şekilde sıralanmıştır:
 - a. Milli eğitimin temel ilkelerini benimsemiş ve bunları uygulama seviyesine ulaşmış olmalı,
 - b. Meslek hayatına atıldığı zaman genel kültür ve bilgi yönünden en az lise seviyesinde olmalıdır,
 - c. Mesleki formasyon ve okutacağı derslerin bilgi ve becerileri ile donatılmış ve ihtiyaç duyulan uygulamalara geçmiş olmalı,
 - d. Türkiye Cumhuriyeti'nin devrimlerinin ve milliyetçiliğinin ilkelerine bağlı, kişilik ve ahlaki karakter sahibi, mesleğin değerlerine inanmış ve kendini meslekte hizmete adanmış olması gereklidir,
- 17- Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu adı kabul edilmiştir.
- 18- Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu adı kabul edilmiştir.
- 19- Köy Kadınları Gezici Kurslarına öğretmen yetiştirilmelidir.
- 20- Öğretmenlik mesleğinin etkili hale getirilmesi konusunda “Mesleki Yetiştirme ve Geliştirme”, “Tayin, Terfi ve Nakil”, “Maaş, Ücret ve diğer maddi ve manevi imkânları”, “Mevcut Mevzuattaki Bazı aksaklıklar” ve “Kanun ve Yönetmelikler” gibi başlıklar altında bulunan teklif kabul edilmiştir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 39).
- 21- Milli savunma eğitim ve öğretimi ile ilgili çalışmalar Askerlik Öğretim Müdürlüğü'nce yürütülecektir.

- 22- Eski eserler ve müzeler konusundaki çalışmalar Eski Eserler ve Müzeler Müdürlüğü'nce yürütülecektir.
- 23- “Okul Ders Kitapları”, “Öğretmen Meslek Kitapları”, Çocuk Yayınları”, “Halk Yayınları”, “Türk Kültür Eserleri”, “Klasikler”, “Ansiklopediler”, “Güzel Sanatlar Yayınları”, “Telif Tiyatro Eserleri”, “Çeşitli Yayınlar”, “Sürelî Yayınlar ve Dergiler”, “Bakanlık Çalışmaları ile İlgili Yayınlar”, “Bakanlıklar arası İşbirliği Yayınları” ve “Çeşitli Telifler” gibi konulardaki çalışmalar Yayın Müdürlüğü'nce yürütülmelidir (Millî Eğitim Şuraları, 2006: 41).
- 24- “Halk Eğitimi bölümünde Halk Eğitiminin Tanımı ve Amaçları, Halk Eğitimin konuları, Halk Eğitiminde İşbirliği, İş bölümü ve Çalışma Planları, Halk eğitimi Merkezleri, Halk Eğitimi Odaları, Halk Eğitimi Yayınları, Halk Eğitiminde Tesis ve Araçlar, Kanun ve Yönetmelikler, Genel Konular ve Öncelikle ele Alınması Gereken İşler” konuları ile ilgili çalışmalar Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce yürütülmelidir.

5.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

4 Ocak 1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim kanunu uyarınca öğrenim veren kurumlardan isteğe bağlı olanlar şunlardır:

- Okul öncesi eğitim kurumları,
- Tamamlayıcı sınıflar ve kurslar.

5.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

5.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

VII. Millî Eğitim Şurası eğitimin bütününe ele almıştır. Şura'da sunulan raporlar birçok değişikliğe uğramış, düzeltmeler ve eklemeler yapılmış ve bu şekilde kabul edilmiştir. Raporlarda bir kısmı ise kabul edilmemiştir. Bu durum da VII. Şuranın fazlaca

eleştirilerle geçtiği söylenebilir. Şura’da kabul edilen yönetmelikler iki yıl içinde yürürlüğe girmiştir. Mali kaynakların yetersizliğinden, siyasi baskılardan dolayı mevzuat yenik düşmüştür.

Mesleki Teknik Okul öğrencilerine üniversite yolu açılmıştır. Tutanak Dergisinde 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 5. Maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve dışişleri ve milli eğitim komisyonları raporları sunulmuştur (Aktaran: Eriş, 2006: 65). 21.11.1962 tarihinde 1. Beş yıllık Kalkınma Planı onaylandı. 12.09.1963 tarih ve 326 sayı ile “Köy Öğitmenleri Kanununun Kaldırılması ve Öğitmenlerin Aylık Kadrolara Geçirilmesine Dair Kanun” kabul edilmiş, bu kanunla köy öğretmenliği tamamen kaldırılmış ve hala köy öğretmenliği yapmakta olanlar ise kadrolu öğretmenliğe atanmışlardır (Aktaran: Eriş, 2006: 65).

27.11.1965-3.11.1969 arasındaki dönemde 2. Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanmıştır. Bu planda ilkokul dönemindeki tüm nüfusu kapsamak ana politika olarak belirlenmiştir. 3.11.1969-6.3.1970 döneminde ilköğretimde yapılan yenileşme hareketleri 1950 yılında UNESCO tarafından “temel eğitim” deyimini ortaya atılmış ancak bu deyim MEB tarafından 1970 yılında başlanmıştır.

1962 Program Taslağı 1962-63 öğretim yılında Türkiye’nin 14 ilinde 106 tek ve iki öğretmenli köy okulları ile kasaba ve şehir okullarında deneme amacıyla uygulanmaya başlamıştır. Bu uygulama 1968-69 öğretim yılına kadar uzatılmıştır. 108 sayılı 28.04.1966 tarihli kararla, İlkokullar Yönetmeliği’nin 44. Maddesinin değiştirilmesi kararlaştırılmıştır (Aktaran: Eriş, 2006: 68).

175 sayılı 5.7.1968 tarihli ilkokullar yönetmeliğinin bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki yönetmelikte, 12201 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İlkokullar Yönetmeliği”nin 15. Madde (b) bendi ile 61. 71. Maddelerinin, 12313 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 18. ve 52. maddelerinin, ilköğretim Genel Müdürlüğü’nün 18 Haziran 1968 tarihli ve 26739 sayılı teklif yazısı üzerine ve bağlı örneğine göre değiştirilmesi kararlaştırılmıştır (Aktaran: Eriş, 2006: 68).

5.1.4.2. Okul Öncesi Eğitim İle İlgili Sonuç ve Uygulamalar

1962 yılında “Anaokulları ve Anasınıfları Yönetmeliği” çıkartılmıştır. Bu dönemde okul öncesi eğitimi ile ilgili başka uygulama ve sonuç meydana gelmemiştir.

6. 1969-1978 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

6.1. VIII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (28 Eylül-3 Ekim 1970)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Prof. Dr. Orhan OĞUZ

Şura Başkanlık Divanı : Prof. Dr. Orhan OĞUZ

Şura Genel Sekreterliği: Dr. Hıfzı DOĞAN

Açılış Konuşmaları : Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Orhan OĞUZ

6.1.1. Hedefler

Ortaöğretim ve yükseköğretim ile ilgili sorunlara eğilmek ve bunlara çözüm yolu aramak olacaktır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Orhan OĞUZ duygularını ve fikirlerini açılış konuşmasında şu şekilde dile getirmiştir:

“ VIII. Milli Eğitim Şura’sında Ortaöğretimin kuruluşu ile yüksek öğretime geçişin yeniden düzenlenmesi konusuna getirişimiz tesadüf değildir. Bugün, toplumun ve ekonomi ihtiyaçlarına uygun; amaçlarına yönelmiş bir eğitim sistemini kurmak mecburiyetini her açıdan daha çok hissediyoruz.

Öğrencilere bilgi yükleme, bir nevi ansiklopediniz ile onları, ezbere sevk etme yerine, onlara öğrenme, inceleme yollarını gösteren, bilimsel düşünme ve araştırma yeteneğini kazandıran bir esası getirmek istiyoruz. Bu suretle herkes, kabiliyetine göre yüksek öğretim dalına, iş hayatına veya hem yükseköğretime hem de hayata hazırlama durumunda olacaktır. Her öğrenci için dikey ve yatay geçiş imkânları tahsis edilmiştir. Ortaöğretimin ikinci kademesinin ilk yılı yönetme işlemine tahsis edilmiştir. Bu yöneltme zorlayıcı ve gücendirici değil, yol gösterici ve özendirici esaslara bağlanmaktadır.” (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 43)

6.1.2. Gündem

- Ortaöğretim sisteminin kuruluşu
- Yükseköğretime geçişin tekrardan düzenlenmesi

6.1.3. Alınan Kararlar

- 1- Türk eğitim sistemi; ilköğretim ve yükseköğretim olmak üzere üç öğretim derecesinden oluşur.
- 2- Her okul öğretim derecelerinden birine uygun olarak yatay ve dikey geçiş yolları belirtmek suretiyle mutlaka eğitim sisteminin bütünlüğü içinde açılır. Çeşitli yaygın eğitim kurumlarında bu kayıt aranmaz (VIII. MEŞ, 1991: 130).
- 3- Ortaöğretim 12- 17 yaş arasını kapsayan ilköğretime dayalı öğrencilerin genel, mesleki ve teknik eğitimlerini içerir.
- 4- İlköğretim ve eğitim 5 Ocak 1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile düzenlenmiştir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 44).
- 5- İlkokulu bitiren her öğrenci istediği takdirde ortaöğretime devam edebilir.
- 6- Ortaöğretimin görevi, öğrencileri kabiliyet velilerine göre yükseköğretime hazırlamaktadır. Bunu elde edebilmek için ortaöğretim Birinci ve İkinci devre ortaöğretim olmak üzere iki dereceden oluşur.
- 7- Birinci devre ortaöğretim 12 – 14 yaş arası öğrencilerin bütün eğitimini içerir; İkinci devre programlarının ortak gövdesidir ve bu programla tek tip ortaokullarda uygulanır.
- 8- Ortaokullardaki dersler mecburi ve seçmeli olarak iki gruba ayrılır. Mecburi dersleri her öğrenci alır, seçmeli dersler ise öğrencinin ilgisine bağlıdır.

9- Aynı ortaokul programı, ikinci devre genel, mesleki ve teknik okullar varsa birinci devrelerinde de uygulanır. Bu okullarda seçmeli derslerin sayı ve çeşitleriyle bunların uygulama ve laboratuvar çalışmaları, ilgili okulun ikinci devresinin amaçları ve özellikleri dikkati alınarak artırılabilir (VIII. MEŞ., 1991: 132).

10- Sınıf öğretmenler kurulu çocuk için ikinci devrede yönelebileceği programı sınıf öğretmenin incelemeleri ve çocuğun isteğiyle belirler, bunu veliye tavsiye eder fakat bu karar zorlayıcı değil yol göstericidir.

11- İkinci devre ortaöğretim 15-17 yaş grubundaki öğrencileri içerir; Yükseköğretime hazırlar ve çocukları kabiliyet ve istekleri doğrultusunda yöneltir.

12- İkinci devre ortaöğretimin; yükseköğretime hazırlamak, hem mesleğe hemde yüksek öğretime hazırlamak ve hayata veya iş alanlarına hazırlamak olmak üzere üç temel görevi vardır.

13- Yönelme sınıfı genel, mesleki ve teknik ortaöğretimin ikinci devresinin birinci yılıdır. Bu sınıfta,

a) Birinci devreden gelen öğrenciler arasındaki seviye farklılığı giderilmeye çalışılır;

b) Birinci devre sonunda öğrencilere yapılan yönelme tavsiyelerindeki muhtemel yanlışları düzeltme imkân ve fırsatı bulur;

c) Öğrenciler, müteakip yıllarda yönelecekleri programlar için hazırlanır (VIII. MES, 1991: 133).

14- Yönelme sınıflarda mecburi ve gelecek yıllarda çeşitli programlara yönelten seçmeli dersleri vardır.

15- Mecburi orta dersler bütün meslek ve teknik okulların birinci sınıflarda aynen uygulanır; Seçmeli dersler okulun özelliğine göre değişebilir.

16- Yönelme, birinci ve ikinci kanaat dönemleri sonlarda, sınıf öğretmenleri kurulu rehberlik servisinin teklifini öğrencinin isteğini ve sınıf öğretmenlerinin görüşünü de inceleyerek, öğrencinin yönelme sınıfından sonra yönelebileceği program seçme

hususunda öğrenci velisine yapılacak tavsiyeyi kararlaştırır. Okul idaresi yapılan tavsiyeyi öğrencinin okul dosyasına ve karnesine işler. Bu tavsiye zorlayıcı değil, yol göstericidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 46).

17- Onuncu sınıfta edebiyat ve Fen olmak üzere iki çeşit program vardır.

18- On birinci sınıfta, onuncu sınıftan geldiği programa dikkat edilerek Dil ve Edebiyat, Sosyal ve Ekonomik Bilimler, Matematik ve fizik ve Tabiat Bilimleri olmak üzere dört çeşit program vardır.

19- Yükseköğretime hazırlayan programların yöneltme sınıfı üzerine yöneltme süresi iki yıldır.

20- Hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan programların yöneltme sınıfı üzerine öğrenim süresi üç yıldır.

21- Diğer bakanlıklara bağlı teknisyen seviyesinde elaman yetiştiren okullarda da hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan programlar gruba girer.

22- Bu okulları bitirenlerin personel statülerinde bir yıllık öğrenim farkı değerlendirilir ve bunların hangi yükseköğretim kurumlarına alınabilecekleri belirtilir.

23- İkinci devre ortaöğretim derecesinde bir öğrenimle yetişmek isteyen öğrenciler için; az masraflı tesis, araç ve gereç isteyen programlar ve masraflı tesis ve atölyeler gerektiren programlar olmak üzere iki grupta program düzenlenir.

24- Az masraflı araç ve gereç isteyen programların sekreterlik, muhasebe, turizm, büro eğitimi, ev ekonomisi örnek verilebilir.

25- Masraflı tesis ve atölyeler gerektiren programlara demircilik, marangozluk, elektrikçilik, madencilik, el sanatları vb. örnek verilebilir.

26- İkinci devre ortaöğretimde, yükseksek öğretime hazırlanan farklı programlar arasında sınıflara göre yatay ve dikey geçiş imkânları sağlanır; bu amaçla başarılması gereken değişik eserler açık olarak belirtilir.

27- Az nüfuslu yerlerde, ikinci devre ortaöğretimin genel meslek ve teknik öğretim programları, bir yönetim altında toplanan çok amaçlı bir okul olarak kurulabilir.

28- İkinci devre ortaöğretim kurumlarında farklı programların ders geçme ve kredi düzenine göre tamamlanması ilke olarak kabul edilerek uygulanması için Bakanlık tarafından hazırlanacak plan Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası'nda incelenip, karara varılacaktır.

29- Öğrenciler çalışmaya özendirmek için dört notla öğrenci başarısı, bir notla başaracağı belirtilmelidir. Bunlar şu şekilde olmalıdır:

A-----Pekiyi

B-----İyi

C-----Orta

D----- Geçer

E-----Başarısız

30- İkinci devre ortaöğretimin sonunda her programın özelliğine göre derlerden bitirme sınavı yapılır. Başarılı olanlara” Lise bitirme diploması” verilir. Diploma üstünde alınan dersler, başarı notlar, sınavda alınan sonuçlar, okulun adı, devam edilen program adı yer alır.

31- Her çeşit ikinci devre ortaöğretim kurumuna” Lise adı verilir” Programlara ağırlık veren liselere program adı da eklenir. Fen lisesi, meslek lisesi, öğretmen lisesi, teknisyen lisesi buna birkaç örnektir.

32- Fakülte, akademi, yüksekokullara girişte şartlar MEB ve ilgili kurumlar belirler.

33- Sistemin bütünlüğü içinde orta dereceli öğretim kurumlarında uygulanacak farklı programların tespiti ve derslerin içerik ve metotların modernleşmesi yolunda Talim ve Terbiye kurulunca yürütülmekte olan çalışmalara hız verilecek, ortaokul birinci sınıf ile yöneltme yılı ders programları IX. MEŞ' de incelenmesine sunulacaktır.

Ortaöğretim kurumlarında rehberlik teşkilatlarının kurulması, geliştirilmesi ve bu konu için gerekli personelin işbaşında yetiştirilmesi ile ilgili çalışmalar, 10.8.1970 tarih ve 1619 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan 297 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararı da göz önünde tutularak, Planlama Araştırma ve Koordinasyon Dairesice yürütülecektir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 52).

34- Yeni sistemin uygulama şekli Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası'nda tespit edilecektir.

35- Sistemin hazırlıklarının yapılması ve uygulamasının planlanması için Bakanlık dışı eğitim, bilim ve kültür kurumlarının iş birliğinde de faydalanmaya devam edilecektir.

6.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

VIII. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimi ile karar alınmamakla beraber şurada ne gündeme gelmiş nede bu konu ile ilgili rapor sunulmuştur.

6.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

6.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

VIII. Milli Eğitim Şurası IX. Milli Eğitim Şurasının ön hazırlığı niteliğindedir. Ortaöğretimde hayata hazırlayıcı program çalışmaları uygulamaya geçirilememiştir. “Yeni sisteme göre uygulamanın yıllık bütçelere intikal edecek şekilde planlanması” kararına ve I. ve II. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almasına karşın ne yatırımlarda nede öğretmen ihtiyacının karşılanmasında başarı sağlanabildi (Deniz,2001: 48). Diğer sonuç ve uygulamalar şu şekilde sıralanabilir:

1974 yılında Teknisyen okullarının adı teknik Lise olarak değişmiştir. 1974 yılında Etibank Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak Konya - Seydişehir Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde metalürji bölümü açılmıştır. 1975 yılında İstanbul Gültepe Endüstri Meslek

Lisesi bünyesinde Telekomünikasyon bölümü açılmıştır. 1975 Yılında Kaya Merkez Endüstri Meslek Lisesinde Harita-Kadastro bölümü açılmıştır.

Yükseköğretime geçiş düzenlemesi IX.” Milli Eğitim Şurası’nda da gerçekleştirilememiştir. 1970 yılında okullaşma oranı % 84 olarak gerçekleşmiş ve planlanan hedefe varamamıştır. 26.03.1971 – 11.12.1971 tarihleri arasında “ Milli Eğitim Reform Stratejisi ve koordinasyon komisyonu” kurulmuştur.

14 Haziran 1973 sayılı Milli Eğitim temel Kanunu kabul edilmiştir. Temel eğitim kanunu İlköğretim ve Eğitimi konusunda ki kavramı “ Temel Eğitim” adı altında yasallaşmıştır (Aktaran: Eriş, 2006: 92). 1739 sayılı kanunla temel eğitim okulları, beş yıllık birinci ve üç yıllık ikinci kademe eğitim kurumları haline dönüştürülmüştür (Aktaran: Eriş, 2006: 92).

Milli eğitim temel kanunu “ Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerinin üzerine olan özel bir ihtisas mesleğidir.” Hükümünü getirmiş ve öğretmenlerin hangi öğretim kademesinde olursa olsun yüksek öğrenim görmelerini de kanun hükmüne bağlanmıştır (Aktaran: Eriş, 2006: 93). Okullarda sınıf geçme ve imtihan yönetmeliğinde değişiklik yapılması kararı alınmıştır. Öğretmen sayısı yine yetersiz kalmıştır.

6.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Sonuç Ve Uygulamalar

Beş yıllık Kalkınma Planında Okul Öncesi Eğitim, temel eğitimin kendi bünyesine aldığı belirtilip; “okul öncesi eğitim 3 – 6 yaş çocukların eğitimidir. Bu eğitim ancak anne eğitiminden yoksun çocukların eğitimi için ele alınacaktır” (DPT, 1968-1972). Yine 2. Beş Yıllık Kalkınma Planında 1968-1972 döneminde okul öncesi eğitim hizmetleri, bağımsız anaokulları ve ilkokullara bağlı ana sınıflarının ve okul öncesi eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla çocuk yuvalarının açılmasına yer verilmiştir.

1973 yılında yürürlüğe giren 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunda Milli Eğitimin sisteminin genel yapısı içinde, okul öncesi eğitime yer verilmiştir. Okul Öncesi Eğitimi VIII. Milli Eğitim Şurası’nda yer bulamasa da 2. Beş Yıllık planda bir kaç başlık altında da bulunsa yer almış, uygulanması istenmiştir.

6.2. IX. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (24 Haziran-4 Temmuz 1974)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Mustafa ÜSTÜNDAĞ

Şura Başkanlık Divanı: Mustafa ÜSTÜNDAĞ

Açılış Konuşmaları: Cumhurbaşkanı Fahri S.KORUTÜRK

Milli Eğitim Bakanı Mustafa ÜSTÜNDAĞ

6.2.1. Hedefler

- Ortaöğretimde seçmeli ve ortak dersler belirlemek,
- Öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili esasları belirlemek,
- Ortaöğretimde çeşitli programların ortak ve haftalık ders saatlerini belirlemek,
- Okul, aile ve çevre bütünleşmesi sağlanacaktır.

6.2.2. Gündem

- Milli Eğitim Sisteminin bütünlüğü içinde programlar
- Öğrenci akışını düzenleyen kurallar

6.2.3. Alınan Kararlar

1- Türk Milli Eğitimi'nin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini Türk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere

dayanan milli, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek (IX. MEŞ, 1991: 273). Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe sahip, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.

2- Türk eğitim ve öğretim sistemi genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları; genel amaçlara ve temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

3- Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiç kimseye ayrıcalık tanınmaz.

4- Milli Eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

5- Kişiler, eğitimleri süresince ilgi, kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli program ve okullara yöneltilerek yerleştirilirler. Milli Eğitim Sistemi her anlamda bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir.

Yöneltme ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden, objektif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden yararlanılır.

6- Temel eğitimi görmek her Türk vatandaşının hakkıdır. Temel eğitim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar (IX. MEŞ, 1991: 274).

7- Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat imkan eşitliği sağlanır. Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık , burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır (Milli Eğitim Şuraları, 2006:55).

8- Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılapları ve Anayasanın

başlangıcında ifadesini bulmuş olan Türk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin , eğitimin her kademesinde , özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Milli Eğitim Bakanlığı'nca gereken tedbirler alınır (IX.MEŞ, 1991:275).

9- Demokrasi bilincinin, manevi değerlere saygının, her çeşit eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır.

10- Türk eğitiminde laiklik esas olup; din eğitim ve öğrenimi sadece kişilerin isteği ve küçüklerinde kanuni temsilcilerinin isteğine bağlı olarak verilir. İstekler kayıt sırasında veliler tarafından yazılı olarak okul idaresine bildirilir.

11- Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 56).

12- Milli eğitimin amaçları sadece resmi ve özel eğitim kurumların da değil, evde çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her koşulda gerçekleştirilmeye çalışılır. Resmi, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitim ile alakalı her çalışmaları, milli eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimine aittir.

13- Temel eğitim genel olarak 7-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsar (IX. MEŞ,1991: 278).

14- Temel eğitim okulları birinci kademesi beş yıl, ikinci kademesi üç yıldan oluşan eğitim kurumlarından meydana gelip birinci kademe sonunda emel eğitim diploması verilir.

15- Temel eğitim kurumlarının birinci ve ikinci kademeleri bağımsız kurulacağı gibi duruma göre birlikte de kurulabilir. Nüfus anlamında az ve dağınık olan yerlerde köyler gruplaştırılarak merkez köy denebilecek köylerde temel eğitim bölge okulları ve bunlara

bağlı pansiyonlar, gruplaşmanın olamadığı yerlerde ise temel eğitim yatılı bölge okulları oluşturulur.

16- Temel eğitimin birinci kademesi olan ilkokul ile ilgili yönetmelik yeniden düzenlenmiş ve 02.08.1972 tarih ve 304 sayılı kararla kabul edilmiştir.1972-1973 öğretim yılından itibaren bütün ilkokullarda uygulanmaya başlanan bu yönetmelik ve ilkokul programı IX. Milli Eğitim Şurası'nın ortaokul ile ilgili kararları uyarınca ele alınacak ve uygulamadan gelen sonuçlarda değerlendirilmek suretiyle yeniden gözden geçirilecektir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 59).

17- Ortaokulda, yanlış ve erken bir yönelmeyi engellemek ve böyle bir yönelme sonucu normal öğrenim süresini uzatabilecek herhangi bir zaman kaybına yer vermemek için bu kademedeki genel bir öğretim verilir fakat öğrencilerin seçmeli dersler, ders dışı eğitsel ve sosyal faaliyetler, veli-öğretmen ilişkileri rehberlik yolu ile kabiliyetlerinin gelişmesi takip edilir ve buna göre onlara ortaöğretimin çeşitli programlarına yönelme ve hayata hazırlanma açısından yardım edilir.

18- Ortak dersler, her öğrencinin alması gereken derslerdir; bu dersler Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Yabancı Dil, Sanat ve İş Eğitimi, Müzik, Beden Eğitimi ve Ahlak şeklindedir.

19- Öğretmenler Kurulu, kendi okulunda yer alacak seçmeli derslerin çeşitlerini, zamanını ve programlarını, öğrencilerin de isteklerini dikkate almak, çevre koşulları, öğretmen durumu, eldeki araç ve gereçler ve diğer olanaklara göre kararlaştırır. Bir seçmeli dersin uygulanabilmesi için en az 15 öğrencinin o dersi seçmesi gerekir. Öğrenci sayısı 15'ten az olduğu takdirde o dersin uygulanıp uygulanmaması hakkında öğretmenler kurulu karar verir. Okul müdürü, her ders yılı başında, okul programında yer alacak seçmeli derslerin günlerini, saatlerini ve yerlerini haftalık ders programında gösterir (IX. MEŞ, 1991: 281).

20- Öğrenciler, seçmeli dersler yerine sınıf öğretmeni kurulunun kararı ile haftanın belli günlerinde iş yerlerine gönderilebilirler. Okul müdürünce görevlendirilen öğretmen

tarafından izlenirler. Bu dersteeki başarısı iş yerinin de fikri dikkate alınarak öğretmen tarafından not olarak verilir.

21- Belirtilen seçmeli ders saatleri bağlayıcı değil yol göstericidir. Öğretmenler kurulu koşul ve olanaklara göre ders saatlerini belirlemeye yetkilidir.

22- Din Bilgisi dersi isteğe bağlı olup 6.ve 7.sınıflarda haftada bir saat yer alır.

23- Rehberlik ve eğitsel çalışmalar Bakanlığın esaslarına göre yürütülür. Sınıf öğretmenlerine haftada 2 ders saati, eğitsel kol görevlisi öğretmene de hafta da 1 ders saati zaman ayrılır. Bu saat kanuni ders saati sayılır ve zorunlu ders saatini aştığı takdirde ek ders ücreti ödenir.

24- Yabancı dil yüksek öğretime hazırlayan program için zorunlu ortak derstir. Okul müdürü gerekli görürse yabancı dil derslerini A,B,C kurları halinde belirleyebilir. Öğrenci seviyesine göre bu kurlarda yer alır. Mesleğe veya hayata hazırlanmak isteyenler yabancı dil yerine seçmeli ders veya meslek dersi alabilir. Seçmeli derslerde bulunan yabancı dil, takviyeli veya ikinci yabancı dil öğrenimine ayrılabilir. Okulu bitirdiği zaman yabancı dil bilgi seviyesi A,B,C kuru olarak dosyasında belirtilir.

25- Yönelme temel eğitimde başlar; yanılmaları önlemek için ortaöğretimde de devam eder.

Yönelme esasları ve çeşitli programlar veya ortaöğretim okulları arasında yapılacak yatay ve dikey geçiş koşulları MEB tarafından düzenlenir.

26- Yüksek öğretime hazırlayan başlıca dört çeşit program şu şekilde olup bunlar dört ana yönde öğrencilerin yüksek öğrenime yönelmelerini sağlar:

- Dil ve Edebiyat
- Sosyal ve Ekonomik Bilimler
- Matematik-Fizik
- Tabii Bilimler

27- Öğretmenler Kurulu koşullara göre ders saatlerini belirlemeye yetkilidir.

28- Ortaöğretimde yükseköğretime hazırlayan programlardan hayata veya iş alanlarına hazırlayan herhangi bir programa geçilebileceği gibi hayata veya iş alanlarına hazırlayan bir programdan yükseköğretime hazırlayan bir programa da geçilebilir. Bu geçiş olanakları öğrenim süresi içinde ek programlarla olabileceği gibi herhangi bir programı başararak diploma almış olanlarla diploma almadan okuldan ayrılmış bulunanlara da tanınır. İstekliler eksik derslerini gerekiyorsa ayrıca düzenlenecek standart kurslar sistemi ile veya okul dışından sınava girmek suretiyle tamamlayabilirler (IX. MEŞ, 1991: 297).

29- Ortaöğretim kurumlarında çeşitli programlar, ders geçme ve kredi toplama düzenine göre tamamlanır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 73).

30- Ortaöğretimde hangi programda olursa olsun lise diplomasını alabilmek için ortak derslerden başarılı olmak şartı vardır. Bir ders yılında en az 30 kredi ile 3 yıllık öğretim kurumlarında en az 90, dört yıllık öğretim kurumlarında en az 120 kredilik öğretimi başarıyla geçmesi gerekir. Ortaöğretimin sonunda gerekli olan krediyi tamamlayanlar lise diplomasını hak ederler. Ayrı şekilde verilecek bir belge üzerinde ise alınan başarı dereceleri ile diğer değerlendirme sonuçları öğrencinin toplu dosyasındaki kayıtlara bağlı olarak belirtilir. Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavında bu bilgiler alakalı yüksek öğretim kurumlarınca değerlendirilir.

31- Ortak dersler dışındaki derslerin seçiminde öğrencinin de ilgisi dikkate alınarak sınıf öğretmenleri ve rehberlik örgütünün yardımından faydalanılabilir.

32- Ortaöğretimin yükseköğretime veya hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan programlarını bitiren öğrencilere, yetiştirildikleri yönde, üniversitelere, akademilere ve yüksek okullara girmek için aday olma hakkı tanınır. Hangi fakülte, akademi ve yüksek okullara hangi programları bitirenlerin nasıl girecekleri ilgili kurumlarca kararlaştırılır. Giriş standartlarının tespitinde ve uygulamada Milli Eğitim Bakanlığı ile ilgili kurumlar arasında işbirliği yapılır. Giriş yalnızca diplomadaki

derecelere ve notlara göre ya da merkezi müsabaka imtihanları sistemiyle veya her kurum tarafından münferit olarak düzenlenir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 74).

33- Değerlendirme öğrencinin okula başlaması ile en az okuldan ayrılmasına kadar sürecek bu süreç olarak değerlendirilmemelidir. Buna bağlı olarak öğrenci hakkındaki gözlemler ve değerlendirme sonuçları toplu bir dosyada barınmalıdır. Bu dosya öğrenci ile bir sınıftan diğerine aktarılmalıdır. Bu süreç daimi olup diğer yandan dinamik tutulmasına ve yenilik yönünden değişebilir özelliği taşımasına dikkat edilmelidir.

34- Değerlendirme modeli tüm kademeleri kapsamalı ve çeşitli kademeler arasında ilişki belirlemelidir. Özel hükümlere fırsat verecek esneklik özelliği olmalıdır.

35- Değerlendirme, genel ilkeler ve uygulama hükümleri yönünden tutarlı olmalıdır.

36- Değerlendirme modeli farklı anlamlara yol açmamalı; kolay ve anlaşılır olmalıdır.

37- Değerlendirme modelinde ülkenin şartları arasında uygun bir denge olmalı ve model uygulanabilir olmalıdır.

38- Değerlendirme öğrenciyi tek dersle kısıtlamamalıdır. Öğrencinin özellikleri ile beraber içinde bulunduğu şartlar dikkate alınmalıdır. Ayrıca değerlendirme kapsamlı olup birçok gözleme dayalı olmalıdır. Değerlendirme sonuçları “toplu dosya” halinde ya da “gelişim karnesi” şeklinde toplanmalıdır.

39- Değerlendirme sürecinde öğretmenler, yöneticiler, veliler, öğrenciler ve diğer ilgililer katılmalıdır. Böylece değerlendirme çok yönlü ve kapsamlı olup öğrenim güçlüklerinin tespiti ve giderilmesi için ölçme sonuçlarının öğrencilerle tartışılmasında ve yöneltme çalışmalarında önemli olacaktır.

40- Değerlendirme koşulları değerlendirilince açıkça ve önceden bilinmeli ve değerlendirme modeli karşılıklı güven duygusunun gelişip sürdürülmesine yardımcı olmalıdır. Hazırlanacak uygulama hükümlerinde bu yönde gerekli tedbirler getirilmelidir. Böylece değerlendirilenin değerlendirmeciye ve sisteme güveni sağlanmalıdır (IX. MEŞ, 1991: 305).

41- Değerlendirme modeli ara ara denetlenmeli ve gerekli değişmeler ile ayarlamalar yapılmalıdır.

42- Değerlendirmede bireysel ayrıcalıklara önem verilip bu gibi durumda ortaya çıkabilecek özel ilgi ve yetenek gruplarının durumlarını önemseyen uygulama hükümleri oluşturulmalıdır.

43- Ölçme işleminde geçerlilik ilkesi olmalıdır.

44- Ölçme işleminde güvenilirlik ilkesi olmalıdır.

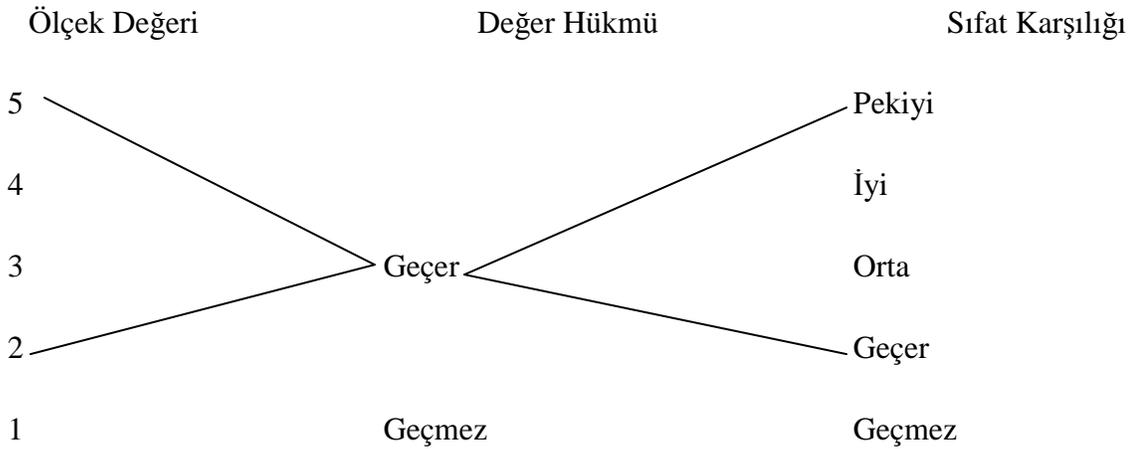
45- Ölçme işleminde geçerlilik ve güvenilirlik ilkesi olmalıdır.

46- Ölçme işleminde ölçek ya da ölçekler hatalarını azaltıcı nitelikte olmalıdır.

47- Ölçme işleminde yöntem ve kullanılacak araç kullanışlı olmalıdır.

48- Çeşitli eğitim basamaklarında not verme sistemi kullanılmalıdır.

49- Seçilecek ölçekte başarısızlık yalnız bir kategori, başarı ise kendi içinde sıralı dört kategori halinde gösterilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 80).

50- Her sınavın okul idaresince veya ders öğretmenince kabul edilebilecek özürler nedeni ile yalnız bir sefer engeli yapılabilmelidir (IX. MEŞ, 1991: 307).

51- Değerlendirmede dersler ayrıcalıklı kılınmayıp, bir ders diğerinden daha önemli sayılmamalıdır.

52- Her öğretim kademesi için diploma verilmeli ve ayrıca öğrencilerin durumlarını ayrıntılı gösteren bir belgede belirtilmelidir.

53- Diplomada mezuniyet derecesi gösterilmelidir. Bu derece hesaplanırken öğrencinin aldığı notların ağırlıklı ortalaması esas alınır.

54- 1974 ve 1975 öğretim yılında yeni sistemle uygulama planında ilkökul Türkçe programı ile ortaokul Türkçe ve dil bilgisi programı temel eğitimin amaçlarına uygun olarak bütünleştirilecek; bu amaçla şu an ki ortaokul programı incelenecek ve yarışma açma veya komisyon kurma yolu ile tek kitap yazdırılacaktır.

55- Ortaokullar için geliştirilen yeni yabancı dil programları genele yayılacaktır.

56- Temel eğitim ve ortaöğretim din bilgisi programları incelenecek, bu konuda Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği yapılacaktır.

57- Zorunlu öğrenim çağını kapsayan temel eğitimin gereği olarak, öğrencilere tamamen ya da kısmen parasız kitap vermek veya çok ucuz bir fiyatla sağlamak amacıyla Bakanlıkça ilkökul ve ortaokul kitapları için başlatılan tek kitap uygulaması sürdürülecektir (IX. MEŞ, 1991: 314).

58- 1974-1975 öğretim yılında 6.sınıflarda başlamak üzere yeni not verme sistemi bazı okullarda denemeye alınacaktır. Diğer sınıflarda ise mevcut sınıf geçme ve sınav yönetmeliği hükümleri uygulanmaya devam edilecektir.

59- Öğretmen yetiştiren kurumlar METK'de yer alan esaslar ve önümüzdeki yıl çıkacak olan Yüksek Okullar Kanununun hükümlerine uygun şekilde yeniden ayarlanacaktır.

60- METK'nin 46.maddesinde belirtildiği gibi öğretmenlikte yurdun çeşitli bölgelerinde görev yapma esası olacak ve hizmet bölgesi ihtiyaçlara göre bu bölgeler arası değiştirme esasları yönetmelikte ayarlanacaktır.

61- Okul-aile ve çevre bütünleşmesini sağlamak ve eğitim hizmetlerinin etkisini arttırmak gayesiyle METK'nin 16.maddesinde öngörülen okul-aile birlikleri ile ilgili yeni yönetmelik düzenlenerek yürürlüğe konacaktır.

62- Bakanlık merkez ve taşra örgütünün de yeni sistemin bütünlüğüne cevap verecek şekilde, yeniden düzenlenmesi gerekir. Bu amaçla 1974-1975'te kanun tasarısının hazırlıkları tamamlanacaktır.

63- Yüksek öğrenim önüne yığılma sebeplerinden biri de yüksek öğrenim diploması olan herkese yedek subaylık hakkının tanınmış olmasıdır. Bu itibarla, bu uygulamanın incelenmesi ve askerlik görevini yedek subay olarak yapma hakkının , yalnız öğrenim derecesine göre değil ama askerlik hizmetinin gereklerine uygun bir seçme düzeni ile yeni bir sisteme bağlanması yapılmalıdır.

64- Mevcut öğretmen ve yöneticilerin iş başında geliştirilmesi ve öğretmenlik mesleğinin çekici bulunması için çözüm bekleyen problemler, ilköğretimden yüksek öğretime kadar Türk eğitim sisteminin bütünlüğü içinde, başlıca bir konu olarak ele alınacak, sistemli bir analize tabi tutulacak ve belirlenen sonuçlar 1975 yılında toplanacak olan X.MEŞ'in incelemesine sunulacaktır.

6.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1- Türk Milli Eğitim Sistemi, örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden kurulur.

- Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

- Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitimin faaliyetlerinin tümünü kapsar (IX. MEŞ, 1991: 277).

2- Okul öncesi eğitimi mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 57).

3- Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak ve onları temel eğitime hazırlamak,

- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı sağlamak

- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (IX. MEŞ, 1991: 278).

4- Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi gerekli görülen yerlerdeki temel eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı anasınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulanma sınıfları olarak da açılabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarının nerelerde ve hangi önceliklere göre açılacağı Milli Eğitim Bakanlığı'nca yönetmelikle düzenlenir. İş Kanununa tabii işyerlerinin hangi şartlarla okul öncesi eğitim kurumu kurmaları gerektiği Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 58).

6.2.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

6.2.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

1974-1975 öğretim yılı uygulama planı hazırlanmış ve yapılacak işler plan altına alınmıştır. Kararlarda geçen “Yüksek öğrenim önüne yığılma sebeplerinden biri de yüksek öğrenim diploması alan herkese yedek subaylık hakkının tanınmış olmasıdır. Bu itibarla, bu uygulamanın gözden geçirilmesi ve askerlik görevini yedek subay olarak yapma hakkının, sadece öğrenim derecesine göre değil fakat askerlik hizmetinin gereklerine uygun bir seçme düzeni ile yeni bir sisteme bağlanması sağlanmalıdır.” maddesi maalesef çözüm bulunamamış hala daha bu şekilde devam etmektedir.

Devletin ucuz fiyata ya da ücretsiz kitap dağıtma kararı çok gecikmeli de olsa hayata geçirilmiştir. Yeni not sistemi uygulanmış değerlendirmeler buna göre yapılmıştır. Diplomalarda ağırlıklı not ortalaması şeklinde öğrencilerin dereceleri yer almıştır. 9.sınıflar yöneltme sınıfı olarak değerlendirilmesine rağmen rehberlik servisleri kurulamamıştır. Nüfusu az ve dağınık olan yerlerde merkez köyde eğitim verileceği kararlaştırılmış fakat bu çok yıllar sonra taşınmalı sistem ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin bilgilerini toplayan dosyalar tutulmalıdır.

Milli Eğitim Sistemi ve bakanlık örgün ve yaygın eğitim olarak yeniden yapılanmıştır. Uzunca bir süreden sonra çocuğun başarısını ölçmek adına ailelere öğretmenler tarafından anketler uygulanıp, görüşmeler yapılmış bununla çocuğun daha başarılı olması için çözüm aranmıştır. Yatay ve dikey geçişlerde öğrenci akışı konusunda ki diğer ilke ve esaslar hayata geçirilememiştir.

İlke ve esasları geliştirilerek denenmesi kararlaştırılan ders geçme ve kredi düzeni, deneme niteliğinde 1974-1975 öğretim yılında 16 ortaöğretim kurumunda uygulamaya konmuş fakat yaygınlaştırılmayarak uygulamadan kaldırılmıştır. Yönlendirme amaçlandığı şekilde yapılamamış ve sınıf sisteminin yerine ders geçme sistemi uygulanamamıştır.

1739 sayılı yasayla, bütün öğretmenlerin yüksek öğrenimden geçirilmesi hükmü gereğince, ilkokul öğretmeni yetiştirmeyi amaçlayan ve lise üzerine iki yıl eğitim veren “İki Yıllık Eğitim Enstitüleri” kurulmuştur. Normal ve çift öğretimi yapan ilkokullar ile birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda haftalık ders sayısı çizelgesi 25 ders saati üzerinden yeniden düzenlenmiştir. Temel eğitimin I. ve II. kademesine öğretmen yetiştirmek için “hızlandırılmış program” uygulaması yürürlüğe konulmuştur.

6.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Sonuç ve Uygulamalar

IX. Milli Eğitim Şurası okul öncesi eğitimin bahsedildiği şuradır. Okul öncesi eğitim örgün eğitim olarak tanımlanmıştır. Okul öncesi eğitimin kapsamı belirlenmiştir. Kapsama göre “Okul öncesi eğitimi, mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların

eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır.”ve öylede olmuştur. Okul öncesi eğitimin zorunlu olması düşünölmemiştir.

Okul öncesinin kuruluşunda geçen “Okul öncesi eğitim kurumları bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi, gerekli görölen yerlerde ki temel eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı anasınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılabilir.”maddesini ele alacak olursak günümüzde MEB tarafından denetlenen özel anaokulları olup, eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı anasınıfları fazlaca oluşmuştur.

Genel anlamda IX. Milli Eğitim Şurasını yorumlayacak olursak, büyük bir adım olmasa da okul öncesi eğitiminin kararlarda yer bulması bundan sonraki şuralarda daha fazla yer alacağı hatta gündem konusu olabileceğine işaret edilebilir. Böylece IX. Şurada atılan bu küçük adım gelecek şuralar için büyük bir adım sayılabilir.

7. 1979-1988 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

7.1. X. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (23- 26 Haziran 1981)

Dönemin Milli Eğitim bakanı : Hasan SAGLAM

Şura Başkanlık Divanı : Hasan SAGLAM

Şura Genel Sekreterliği : Dr. Yaşar BAYKAL

Açılış Konuşmaları: Milli Eğitim Bakanı Hasan SAGLAM

Milli Eğitim Bakanı Yüksek Danışma Kurulu Başkanı : Tuğgeneral Osman FEYZOĞLU

7.1.1. Hedefler

- X. Milli Eğitim Şurası IX. Milli Eğitim Şurasının devamı niteliğinde değerlendirirsek öğrenci akışı, konuları, görüşmek öğretmen yetiştirme modeli oluşturmak ve bu yeni modeller önceden bulunan öğretmenler arasında olabilecek uyumsuzluğu gidermek için bulunacak çözümleri tartışmak.
- Yeni Eğitim Sistemini kabullenip ona göre uyum gösteren kararlarda bulunmak, okul öncesi eğitimi hakkında bir takım değişiklik ve düzenlemelere gitmek.

7.1.2. Gündem

- Türk Milli Eğitim Sistemi
- Bu sistemin bütünlüğü içinde eğitim programları
- Öğrenci akışını düzenleyen kurallar
- Öğretmen yetiştirme

7.1.3. Alınan Kararlar

- 1- Temel Eğitime giriş yaşının 7' den 6' ya indirilmesi ve zorunlu eğitimin 5 yıldan temel eğitimin tümünü barındıracak şekilde 8 yıla çıkarılmasıdır.
- 2- Temel eğitimin amaçları doğrultusunda yeniden belirlenmesi
- 3- Temel eğitim uygulamasının aşamalı olarak yaygınlaştırmaya başlanması, yaygınlaştırmada farklı ekonomik sosyal yapıya sahip olan yerleşim yerlerinin öncelikle ele alınmalıdır.
- 4- Temel Eğitimin yaygınlaştırılmasında bölgesel özelliklere göre yatılılık, araçla taşıma ve benzeri yöntemlerden yararlanılmalıdır.
- 5- Temel Eğitimin yaygınlaştırılmasında öncelikle finansman olmak üzere tüm kaynakların en verimli bir şekilde hayata geçirilmelidir.
- 6- Temel eğitimin ülke düzeyinde yaygınlaştırılmasında faydalanılmak üzere eğitim haritaları yapılmalı ve bu haritalarda temel eğitim bölgeleri oluşturulmalıdır.
- 7- Olanakları yeterli seviyede bulunan temel eğitim okullarında, mezunlar ve yetişkinleri bir mesleğe hazırlayıcı kurallar açılmalı ve diğer yaygın eğitim etkinliklerine yardımcı olmalıdır.
- 8- Yetişkin ve mezunlar için bölgesel ihtiyaçlara cevap verebilecek yurt dışındaki Türk işçi çocuklarıyla özel eğitimi gerektiren çocukların eğitimde faydalanılabilecek farklı temel eğitim programları geliştirilmelidir.
- 9- Mevcut uygulanabilir temel eğitim programları ile geliştirilecek olanlara uygun tüm eğitim araç gereçleri ile uygun binalar sağlanmalıdır (Milli Şuraları, 2006: 96).
- 10- Rehberlik ve yöneltme hizmetlerine yoğunluk verilerek gerekli araç gereçler geliştirilmelidir.

11- Fırsat eşitliği sağlamada, okullar arası ayrıcalıkları görmek ve gereken tedbirleri almak amacıyla karşılaştırmalı sınavlar yapılmalıdır.

12- Öğrenci akış kuralları şura kararı doğrultusunda düzenlenmelidir.

13- Hala görev yapmakta olan temel eğitim kurumları öğretmenlerinden yüksek öğrenim görmüş olanların fırsatlar ölçüsünde bu eğitimden geçmeleri sağlanmalı, ayrıca sınıf öğretmenlerinin alan öğretmenliğine geçişlerinin açık bırakılması konusunda daima önlem alınmalıdır.

14- Mevcut öğretmenler hizmet içi eğitimden geçirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 96).

15- Orta eğitimin kapsamının, çok amaçlı lise ile meslek ve teknik okullardan meydana gelecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

16- Orta eğitimden faydalanma hakkı konusunda, temel eğitimi bitirerek orta eğitimini girmeye hak kazanmış her kişi ile yaygın eğitimden faydalanmak isteyen her kişiyi kapsayacak şekilde yeniden ayarlama yapılmalıdır.

17- Ortaöğretim kuruluşları yeniden düzenlemeli ve bu düzenlemede;

a) Ortaöğretim, farklı programlar uygulayan okullar ile mesleki teknik okullardan oluşmasına

b) Çok amaçlı okulların programlarında ortak dersler bulunacağı, buna ilave olarak bölgesel olacıklara ve gereksinimlere dayalı meslek kazandırıcı ve hazırlayıcı farklı derslerin yer verilmesi

c) Çok amaçlı okulun “yükseköğrenime ve aynı zamanda bir mesleğe hazırlama” vazifesini başarmak amacıyla akademik programlarla birlikte, imkân ve gereksinimlere göre bölüm programlarından en az birini uygulanmasına

d) Mesleki ve teknik okulların, bir yandan tam zamanlı ve üç yıl süreli mesleki ve teknik eğitim programlarını, diğer yandan gereksinimler göre, farklı çeşit ve seviyede süresi

amaçlara göre değişen örgün ve yaygın eğitim programlarını uygulayacağı hükümlerine yer verilmelidir.

18- Öğrenci akış kuralları Şura kararları doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

19- Mesleki teknik ve genel yaygın eğitim görevleri, hem çok amaçlı okulların hem de mesleki ve teknik okulların görevleri arasında konularak örgün ve yaygın eğitim çeşitlerini, birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı özellikle yürütülmeli ve örgün eğitim kurumlarındaki mevcut imkanla yaygın eğitim amacıyla harekete geçirilmelidir.

20- Farklı Bakanlıklarca yürütülen yaygın eğitim hizmetlerinin koordinasyon problemi çözümlenmelidir.

21- Eğitim Örgütü;

a) Türk eğitim örgütünün, kendi alt sistemleri ile ilişkili olduğu çevre sistemleri ile bütünlük oluşturulacak biçimde ele alınmalıdır.

b) Eğitim hizmetinin ülke düzeyinde dengeli ve etkili olarak yayılmasını sağlayacak bir örgütlemeye gidilmelidir.

c) Yetki ve sorumluluk, merkez ile taşra yönetimi arasında dengeli olarak dağıtılmalıdır.

ç) Örgütleme, işlevsel yaklaşımımızla ele alınmalıdır.

d) İlçe Eğitim Yönetiminin üstünde il eğitim yönetimi ve Milli Eğitim Bakanlığı yönetim düzeyleri yer almalıdır.

e) İlçenin, eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde ve eğitim yatırımlarının gerçekleştirilmesinde, etkin bir yönetim birimi haline getirilmelidir.

f) Okul, eğitim örgütünde temel yönetim düzeyi olarak ele alınmalıdır.

g) Okulun etkinliğini artırmak, örgütlenmenin hedefi olması ve bu hedefe ulaşmak için her okul en uygun büyüklükte bulunmalıdır.

ğ) Kırsal bölgelerde ya da nüfusu yetersiz olan yörelerde yerleşim yerleri bir temel eğitim bölgesi olacak biçimde örgütlenmelidir (Milli Eğitim Şuraları,2006: 97).

22- Temel eğitim ikinci kademe ve ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları,2006: 97).

23- Öğretmen yetiştiren kurumlara öğretmen ve üst düzey diğer eğitim çalışanı yetiştirilmelidir.

7.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1- Okul öncesi eğitim 0-5 yaş (0- 60) ay çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim düzeyinin görevleri şunlardır.

a. Çocukların zihin, duyu devinim gelişmelerini kolaylaştırıcı ve iyi alışkanlıklar kazandırıcı ortam hazırlamak.

b. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak

c. Çocukları temel eğitimi hazırlamak

d. Çocuk gelişimi konusunda ailelerin eğitilmesine yardım etmek (X. MEŞ, 1991: 281).

2- Okul öncesi eğitimi, temel eğitim birinci kademesinin doğal bir tamamlayıcısı saymak gerekir. Bu nedenle, bu iki kurumun öğretmeni aynı kaynakta yetiştirilmeli; bu iki düzeyde uygulamaların gerektireceği farklılıklar, eğitim programlarında ki esneklikle karşılanmalıdır. Ayrıca, özel eğitime muhtaç çocukların eğitim hizmetlerini yürütecek öğretmenler ile yurt dışı işçi çocuklarının eğitimini üstlenecek öğretmenlerin meslek teknik okulların bazı öğretmenlerinin bu kurumlarda yetiştirilmesi sağlanmalıdır (X.MEŞ,1991,s.319).

3- Öğretmen yetiştirme modeli, okul öncesi eğitimi öğretmenleri ile temel eğitim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesi için, 2 yıllık bir öğretmen yetiştirme

kurumu bir öğretmen okulu Öngörülmektedir..Bahsedilen kurum, MEB' e bağlı olmalı; ancak eğitim hizmetlerinin planlanıp yürütülmesinde üniversite ve diğer yüksek öğretim kurumları ve diğer iş alanlarıyla işbirliği sağlanmalıdır.

- 4- Okul öncesi Eğitim MEB tarafından düzenlenmesi, koordine edilmelidir.
- 5- Ana sınıflarının başlangıçta zorunlu olmayan fakat zamanla zorunlu kılınacak bir düzel olarak alınmalıdır.
- 6- Okul öncesi eğitim anasınıfının kırsal ve gecekodu bölgelerinde, Türkçe eğitime yoğunluk verilecek şekilde yaygınlaştırılmalıdır.
- 7- Okul öncesi eğitimin yurt düzeyinde yaygınlaştırılmasında MEB' in diğer kurumlarla işbirliği ve bu kurumların okul öncesi eğitime katkılarını sağlayacak yasal önlemler alınmalıdır.
- 8- Okul öncesi eğitim programları geliştirilmelidir.
- 9- Anasınıfı öğretmenleri için el kitapları hazırlanmalıdır (Milli Eğitim Şuraları,2006:95).
- 10- MEB “ Ders araçları yapım merkezi’nde anasınıflarında uygulanacak programlara uygun öğretim ve oyun materyali geliştirmelidir.
- 11- Okul öncesi eğitim çağı çocukları ile bunların ana babaları için kaynak materyalleri hazırlanmalıdır (Milli Eğitim şuraları, 2006: 95).
- 12- Okul öncesi eğitimi gören çocukların gelişimini izlemede kullanılmak üzere “Öğrenci Gelişim Dosyası “ ve izleme araçları geliştirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 95).
- 13- Okul öncesi eğitimden başta yararlanması gerekenleri belirlemek için kullanılacak tanıma araçları geliştirilmelidir.
- 14- Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen bulmada mevcut kaynaklar değerlendirilmelidir.

- 15- Mevcut okul öncesi eğitim kurumları öğretmen, yönetici ve uzman personelin hizmet içi, eğitimden geçirilmelidir (Milli Eğitim Şurası, 2006: 95).
- 16- Öncelikli bölgelerden başlanılarak temel eğitim okullarında birer yıllık anasınıfları ve kız meslek liselerinde uygulama anasınıfları açılmalıdır.

7.1.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

7.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Ders geçme ve kredi düzeni hakkında yine konuşulması kararları alınmış fakat uygulamaya geçilememiştir. İlk kez X. Şurada eğitim bölgeleri oluşturulmak istenmiş hatta bunun için özel haritalar hazırlanması istenmiştir. Bu şekilde eğitimin en ücra köşeye kadar taşınması amaçlanmıştır. Fakat bu karar biraz gecikmeli olarak hayat geçecektir.

IX. Milli Eğitim Şurasında gündemi “Öğretmen Yetiştirme”ye ayırmak isterken yine öğretmen yetiştirme modeli yüzeysel geçilmiş olup farklı model çizilememiştir. 1739 sayılı M.E.T.K ve X. Milli Eğitim Şurası kararları ve uygulama planı doğrultusunda 1981-82 öğretim yılında 10, 1982-83 öğretim yılında ise her ilde en az bir okulda olmak üzere 200 okulda ilköğretim uygulamasına geçilmiştir.

7.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

X. Milli eğitim Şurasını okul öncesi eğitimi için ciddi bir adım saymak mümkündür. Gündem maddeleri içinde yer almasa da kararları içinde yarıdan çok daha fazlasını okul öncesi eğitimi ile ilgili kararlar oluşturmuştur. Şurada kararlar alınırken geçen konuşmalarda, okul öncesi eğitimi ile ilgili kararlar ve öneriler sunulurken bazı üyeler tarafından okul öncesi eğitimi çok daha sonra görüşülmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmesi üzücüdür. Onlara göre ülkede daha tamamlanmamış, çözümlenmemiş problemler fazlasıyla mevcuttur. Ama şunu bilmek gerekir ki temel eğitimin başladığı noktadan itibaren çözülmesi daha sağlıklı olabilecektir.

Kararlarda geçen “okul öncesi eğitimi, temel eğitim birinci kademesinin doğal bir tamamlayıcısıdır” ve “anasınıfları başlangıçta zorunlu olmayan fakat zamanla zorunlu kılınacak bir düzey olarak alınmalıdır” ibaresi gelecekte anasınıflarının zorunlu eğitime dahil edilmesi şeklinde yorumlanabilir. MEB’in anasınıfları için ders araç-gereçlerini yapma isteği, anasınıfı öğretmenlerine el kitabı hazırlama planı ve bununla beraber okul öncesi eğitimin MEB tarafından düzenlenip, koordine edilmesi, programlar geliştirme kararı okul öncesi eğitimin MEB tarafından artık ciddi anlamda önemsendiğini göstermektedir. 1973-1977 tarihlerindeki nc Beş Yıllık Kalkınma Planı (ÜBYKP) ile 1979-1983 tarihlerindeki Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında (DBYKP) da okul öncesi eğitimin daha çok anne eğitiminden yoksun işçi çocukların fazla olduğu ve kırsal kesimde yaygınlaştırılması ve ülke ihtiyaçlarına uygun bir modelin geliştirilmesi yolunda çalışmalar yapılması gerektiği belirtilmiştir. Okul ncesi eğitim, temel eğitime başlama yaşının yediden altıya indirilmesi ngrlmş, ancak uygulamaya 1983-1984 ğretim yılında geçilmiştir (Eriş, 2006: 165).

7.2. XI. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (8- Haziran 1982)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Hasan SAGLAM

Şura Başkanlık Divanı : Hasan SAGLAM

Şura Genel Sekreterliği : Cemil Cahit GÜNEŞ

Açılış Konuşmaları : Devlet Başkanı Orgeneral : Kenan Evren

Milli Eğitim Bakanı : Hasan SAGLAM

Talim ve Terbiye Başkanı : Burhan GÖKSEL

7.2.1. Hedefler

Öğretmenlerin eğitimi geliştirebilmek öğretmenlerin, uzmanların problemlerine çözüm getirmek, Hizmet içi ve hizmet öncesi eğitimlerde düzenleme yapmak.

7.2.2. Gündem

- Öğretmen eğitimini gelişimi,
- Öğretmen eğitiminde hizmet öncesi sorunlar ve öneriler,
- Eğitim uzmanlarının eğitimi,
- Öğretmen ve uzmanların hizmet içi eğitimi,
- Öğretmen ve uzmanların sorunları, çözüm önerileri (Milli Eğitim Şuraları,2006,s.98).

7.2.3. Alınan Kararlar

1. Öğretmen yetiştiren fakülte, yüksekokul ve birimlerine öğrenci alımlarında, programların oluşturulmasında ve öğretim elamanı yetiştirilmesinde üniversiteler ile MEB arasında işbirliği zorunlu olarak yapılmalıdır.
2. Öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullara öğrenci alımında öğretmen liseleri ve bazı liseler için kontenjan sağlanmalıdır. Özellikler öğretmen liselerinde öğrencinin yetenekli olduğu alanlarda programların, geliştirilmesi sağlanmalıdır.
3. Liseyi 1. 2. ve 3.lükle bitiren öğrenciler sınavsız geçiş hakkı sağlanmalıdır.
4. Öğretmen yetiştiren fakültelerde meslek bilgisi, genel kültür derslerine özelliklerine yoğunluk verilmelidir.
5. öğretmen ihtiyacını karşılayabilmek için ihtiyaç duyulan alanlarda lisansını tamamlayanlar, eğitim fakültelerinde pedagojik formasyon almak şartıyla öğretmen olarak atanabilmelidirler.
6. Bütün fakülte ve yüksekokullarda araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve yardımcı doçent gibi öğretim elemanlarına pedagojik formasyon kazandıran programların uygulanması, özellikle bu programlarda genel ve özel öğretim yöntemlerine ağırlık verilmesi uygun görülmektedir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 101).
7. Tüm üniversitelerin öğretmen yetiştiren fakülte, yüksekokul ve birimlerinde bütünlüğü sağlayıcı programlar hazırlamalı ve uygulamaya konulmalıdır.
8. Yurt dışında öğretmenlik mesleği ve diğer mesleklerle ilgili lisans ve yüksek lisans öğretim yaparak Türkiye' de görev isteyenler konusunda Talim ve Terbiye Başkanlığı'nın Yükseköğretim kurulu ile işbirliği yapması sağlanmalıdır.

Temel eğitim öğretmenin eğitim fonksiyonları da şu şekilde sıralanmıştır:

9. Alanıyla ilgili kavramları öğrenmek,
10. Çocukların gelişim özelliklerini bilmesini sağlamak,

11. Çocukları takip edebilmek, inceleme becerisi kazanmak,
12. Program hazırlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme yöntem ve becerisini kazandırmak (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 112).
13. Alanı ile ilgili plan yapıp, uygulama yeteneğini kazandırmak,
14. Eğitimde kullanacağı teknoloji tanıtmak ve kullanmasını sağlayabilmek,
15. Alanı ile ilgili bilgileri öğrenebilmek için gerekli teknikleri kullanabilmesini sağlamak,
16. Özel eğitime muhtaç çocuklar tanıtmak ve özür grubuna göre eğitim yollarını öğretmek (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 112).
17. Grup olarak çalışabilen, işbirliği yapabilme kabiliyeti sağlamak

Orta eğitim öğretmeninin eğitim fonksiyonları:

18. Alanı ile ilgili ihtiyaç duyulan bilgiyi vermek
19. Program hazırlama, uygulama ve değerlendirme yeteneğine sahip olmak
20. Alanları ile ilgili kaynak seçebilmek, yaşadığı alanı kullanabilme yeteneğine sahip olabilmek
21. Toplum kalkınması ve halk eğitime destek olabilme yollarını bulabilmek
22. Meslek alanlarını tanıtmak

Eğitimde Uzmanlık ve Yetiştiren Uzman Sayısı

UZMANLIK ALANI	UZMANIN ÜNVANI
Eğitim Yöneticisi _____	Eğitim Yöneticisi
Eğitim Müfettişi _____	Eğitim Müfettişi
Eğitim Planlaması _____	Eğitim Planlaması, Uzmanı
Eğitim Rehberlik _____	Okul Danışmanı
Eğitimde Program Geliştirme _____	Program Geliştirme Uzmanı
Özel Eğitim Alanı _____	Özel Eğitim Uzmanı
Eğitim Teknolojisi _____	Eğitim Teknolojisi Uzmanı
Beslenme Eğitimi _____	Beslenme Eğitim Uzmanı
Halk Eğitimi _____	Halk Eğitimi Uzmanı
Eğitimde Ölçme _____	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Eğitim Uzmanlarını Yetiştiren Kaynaklar:

23. Eğitim uzmanlığı, eğitimle ulaşılabilecek bir meslektir. Bu sebeple eğitim uzmanlığı verecek eğitim sadece eğitim kurumlarca açılmalıdır.

24. Uzmanlığa ulaştıran eğitim programların hepsi üniversitelerde açılmıştır. Bu programların en az kredi ölçüsünün yüksek eğitim kurumlarınca ortaklaşa belirlenmesi gerekmektedir.

Eğitim Yöneticisi Uzmanın eğitimi için teklif edilen model:

25. Lisans düzeyinde, eğitim bilimlerinde, eğitime temel olan diğer bilimlerde ve yönetim bilimlerinde dersler alınmalıdır. Yönetim bilimlerinde alınacak dersler yönetim bilimi, eğitim yönetimi, yönetim hukuku, eğitimde teftiş, öğrenci hizmetlerinin yönetimi, personel hizmetlerinin yönetimi gibi dersler olmalıdır. Ayrıca, alan çalışmaları ve uygulamalı çalışmalardan oluşan staj programlarını tamamlamış olmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006:123).

26. Lisansüstü düzeyde ise uzmanlık dersleri, olmalı ve tez çalışması yapılmalıdır.

27. Eğitim Müfettişi uzmanın eğitimi için teklif edilen model

28. Lisans düzeyde, eğitim bilimlerinde, eğitime temel olan bilimlerde ve yönetimi bilimi, eğitim yönetimi, yönetim hukuku, eğitim hukuku, eğitimde teftiş, öğrenci hizmetlerinin yönetimi, iş gören hizmetlerinin yönetimi gibi dersleri olmalı ve uygulamalar yapılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları,2006: 124)

29. Lisansüstü düzeyde eğitim bilimleri ile ilişkili dersler alınmalı ve tez çalışması yapılmalıdır.

30. Öğretmenlik ve yöneticilik yapmış olmalıdır.

31. Eğitim Planlanması uzmanı eğitimi için teklif edilen model

32. Lisans düzeyinde, eğitimi bilimlerinde, eğitime temel olan diğer bilimlerde ve ekonomi, ekonomik planlama, kamu maliyesi, insan gücü planlaması, eğitim planlaması, eğitim maliyesi, okul planlaması, planlama teknikleri, sistem analizi gibi dersler olmalıdır.(Milli Eğitim Şuralar,2006: 125)

33. Lisansüstü düzeyde yüksek lisans dersleri almak ve tez çalışması yapılmalıdır.

34. Okul danışmanı uzmanın eğitimi için teklif edilen model

35. Lisans düzeyinde, eğitim bilimlerinde, eğitime temel olan bilimlerde ve rehberliğin temelleri, grup rehberliği, bireyi tanıma teknikleri, psikolojik danışma ilke ve

teknikleri, grupla psikolojik danışma ve benzeri dersleri alınmalıdır (Milli şuraları,2006:126).

36. Lisansüstü düzeyinde uzmanlık dersleri alınmalı ve tez çalışması yapılmalıdır.
37. Program geliştirme uzmanının eğitimi için teklif edilen model
38. Lisans düzeyinde program geliştirme alanında dersler alınmalıdır.
39. Lisansüstü düzeyde uzmanlık dersleri alınmalı ve tez çalışması yapılmalıdır.
40. Özel Eğitim uzmanının eğitimi için teklif edilen model
41. Lisans düzeyinde özel eğitime temel bilimlerde ders alınmalıdır.
42. Lisans düzeyde uzmanlık dersleri alınmalı ve tez çalışması yapılmalıdır.
43. Özel Eğitim dalları ise şu şekilde sıralanmıştır:
 - Görme özürlülerin eğitimi
 - İşitme özürlülerin eğitimi
 - Konuşma özürlülerin eğitimi
 - Ortopedik özürlülerin eğitimi
 - Üstün zekâlıların eğitimi
 - Geri zekâlıların eğitimi
 - Konuşmaya muhtaçların eğitimi
 - Uyumsuzların eğitimi (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 128)

Eğitim teknolojisi uzmanının eğitimi için teklif edilen model

44. Lisans düzeyinde eğitim teknolojisinde dersler alınmalıdır.
45. Lisansüstü düzeyde uzmanlık dersleri almak ve tez çalışması yapılmalıdır.

Beslenme eğitimi uzmanını eğitimi için teklif edilen model:

46. Lisans düzeyinde, beslenme, diyetetik, besin bilimlerinde ve beslenme ilkeleri ve besinler, beslenme biyokimyası, toplum beslenmesi ve beslenme hastalıkları epidemolojisi, besin kimyası ve analizi, ana – çocuk beslenmesi, besin kontrolü ve mevzuatı, kurum beslenmesi, besin mikrobiyolojisi gibi dersler almalı ve bunların uygulanması yapmalarıdır (Milli Eğitim şuraları, 2006:130).

47. Lisansüstü düzeyde beslenme, diyetetik, uzmanlık dersleri almalı ve tez çalışması yapmalıdır.

48. Lisans düzeyinde halk eğitimi alanında dersler almalıdır.

49. Lisansüstü düzeyde halk eğitimi alanlarında uzmanlık dersleri almalı ve tez çalışması yapmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme uzmanın eğitimi için teklif edilen model:

50. Lisans düzeyinde ölçme ve değerlendirme alanında dersler almalıdırlar.

51. Lisans düzeyde ölçme ve değerlendirme alanında uzmanlık dersleri almalı ve tez çalışması yapmalıdır.

Öğretmen sorunları ve eğilimleri araştırma teklifler:

52. Öğretmenlik gençler için çekici hale getirilmelidir.

53. Hizmet öncesi ve hizmet içi yetiştirme sağlanmalıdır.

54. Öğretmenlerin çalışma şartları ayarlanmalı ve düzeltilmelidir.

55. Hayat şartları düzenlenmelidir, ayrıca öğretmenlerin ek ders ücreti farkları azaltılmalıdır.

7.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alınan Kararlar

Öğretmen yetiştirme programlarında okul öncesi öğretmen eğitiminin

A) Amaçları:

1. Alanı ile ilgili temel kavramları bilir.
2. Çocuk gelişimi ve bu gelişim özelliklerinin ortaya çıkardığı ihtiyaçları bilir.
3. Çocukları inceleme, tanıma ve gelişmelerine yardımcı olma konusunda bilgi ve beceri kazanır.
4. Çocukların sorunlarını teşhis eder, gereken tedbirleri alır, çözüm yolları bulur.
5. Günlük, ünite ve yıllık faaliyet programları planlar, uygular, değerlendirir ve geliştirir.
6. Okul öncesi çocuklar için gerekli materyalleri seçer, değerlendirir ve geliştirir.
7. Alanıyla ilgili kaynaklardan yararlanma ve yenilikleri izleme becerisi kazanır.
8. Konusuyla ilgili araştırma yapar ve sonuçları değerlendirir.
9. Okul öncesi eğitimi kurumlarındaki diğer personel ve yöneticilerle işbirliği yapar.
10. Yerel kaynak ve imkânlardan yararlanır.
11. Ana babalarla iletişim kurar ve onların çocuklarıyla ilgili sorunlara çözüm yolları arar.
12. Yeteneği doğrultusunda herhangi bir müzik aletini kullanır

B) Fonksiyonları

1. Okul öncesi eğitimle ilgili genel kavramları öğrenmek
2. Çocuk gelişimi öğrenmek
3. Çocukları inceleme, tanıma ve onlara yardımcı olma bilgi ve becerisini kazandırmak

4. Program hazırlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme yöntem ve becerisini kazandırmak
5. Okul öncesi materyallerini seçme ve geliştirme alışkanlığı kazandırmak.
6. Alanı ile ilgili diğer kaynaklardan yararlanma alışkanlığı kazandırmak
7. Aştırma yapma becerisi ve alışkanlığı kazandırmak
8. Grup halinde çalışma ve başkalarıyla işbirliği yapma yeteneği kazandırmak
9. Yerel imkân ve kaynaklardan yararlanma ve yaratıcı davranma alışkanlığı kazandırmak

C) İlkeleri

1. Okul öncesi öğretmen yetiştirecek kurum ideal olarak orta eğitim sonrası 4 yıllık bir öğretimi kapsar. Sayısal ihtiyaçlar karşısında bu süre kısaltılabilir.

2. Programda sömestr esası uygulanır.

3. Kredi esası uygulanır

4. Program genel kültür dersleri, alan dersleri ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden oluşur.

5. Yatay ve dikey geçişler imkan verir.

6. Programda seçmeli derslerle de yer verilir.

7. İki sömestr kurumlarda uygulama çalışmalarına ayrılır.

8. Teorik derslerde ödev ve seminerlere öğrenci aktif duruma getirilir.

9. Derslerde grup çalışmalarına yer verilir.

10. Kurum içinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları açılır.

D) *İçerik ve Etkinlik Kategorileri*

1. Çocuğun günlük temel ihtiyaçlarını karşılamaya ve çocuğa bu konuda iyi alışkanlıklar kazandırmaya yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Beslenme, Çocuk Hastalıkları, Çocuk Bakımı, Toplum Sağlığı, İlk Yardım, Ruh Sağlığı vb.

2. Sosyal, kültürel faaliyetleri öğretmeye yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Müzik, Resim, Beden Eğitimi, Edebiyat, Drama, Konser, vb.

3. Türkçe öğretimine yönelik ve etkinlik içerik ve etkinlik kategorileri:

Türk Dili ve Edebiyatı, kompozisyon, yarışma, Münazara vb.

4. Atatürkçülük çizgisinde Milli bütünleşmeye dönük içerik ve etkinlik kategorileri:

Türk İnkılâp Tarihi, Münazara, Açık Oturum, sevgi vb.

5. Temel fen kavramlarını öğretmeye yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Fen ve Tabiat Bilgisi, Matematik, Basit Fen deneyleri vb.

6. Materyal seçme, geliştirme ve değerlendirmeye yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Eğitim Teknolojisi, Yaratıcı Çocuk Faaliyetleri, Çocuk ve Kitap, Çocuk oyunları, Pratik Çalışma

7. Program hazırlama, değerlendirme ve geliştirmeye yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Eğitimde Program Geliştirme, Ölçme ve Değerlendirme, uygulamalı çalışma vb.

8. Diğer personel ve ana- babalarla işbirliği yapma becerisi kazandırmaya yönelik içerik ve etkinlik kategorileri:

İnsan İlişkileri, Eğitim Sosyolojisi, Rehberlik, Grupla çalışma yöntemleri, Toplantı vb.

9. Kaynaklardan yararlanma ve araştırma yapma becerisi kazandırma yinelik içerik ve etkinlik kategorileri:

Araştırma Teknikleri, İstatistik, Ödev, Seminer vb.

7.2.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

7.2.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Ortaokul sosyal bilgileri dersi Milli tarih, Milli Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgileri olarak üç ders olarak okutulması istenmiştir. Milli Eğitim Şurasında alınan kararları uygulamalı 1981 – 1984 yıllarını kapsayarak devam etmiştir. 1983 yılında Milli Eğitim Temel Kanununun 24. ve 25. Maddesi değişmiştir.

Madde 24: İlköğretim kurumları 5 yıllık İlkokullar ile 3 yıllık ortaokullardan oluşur. İlkokulun son sınıfı bittiğinde ilkokul diploması, ortaokulun son sınıfı bittiğinde ortaokul diploması verilir.

Madde 25: İlköğretim kurumlardan olan ilkokul ve ortaokullar bağımsız kurulabileceği gibi koşullara göre birlikte de kurulabilir.

Sınıf öğretmeni yetiştiren yüksekokulların öğretim süresi 2 yıldan 4 yıla çıkarıldığı için 2 yıl boşluk oluşup sınıf öğretmeni açığı meydana gelmiştir. Hala da günümüzde etkisi devam eden bir yapıya sahip olmuştur. Öğretmen eksikliği mühendislerle giderilmeye çalışılmış buda eğitimi kaliteli kılmaya çalışırken daha da kötüleşip telafisi mümkün olmayan hale getirmiştir.

Eğitim uzmanı yetiştirme ve bu uzmanları MEB ile bağlı kurumlarda görevlendirme konusunun uygulanması % 100 gerçekleşmiş değildir ama neredeyse hiç uygulanamamış seviyede kalmıştır. İlköğretim okullarında iş eğitimi, işlik ve uygulama alanları okullara gönderilmiştir. “ (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 108-110)

7.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planda okulöncesi eğitimi okullaşma oranı % 10'a çıkarılması hedeflenmiştir ve tabloda şu şekilde aktarılmıştır:

Tablo.1 V. Beş Yıllık Plan Döneminde Okul Öncesi Eğitimde Hedefler

Yıllar	Çağ Nüfusu (5 – 6 Yaşlar)	Hedef Alınan Öğrenci Sayısı	Hedef alınan okullaşma oranı %
1983 - 84	2.374	70	3.0
1984 - 85	2.402	84	3.5
1985 - 86	2.425	97	4.0
1986 - 87	2.442	146	6.0
1987 - 88	2.500	200	8.0
1988 - 89	2.562	256	10.0

Kaynak: DPT

Ancak 1988 – 1989 yılı için % 10 hedeflerken, Beş Yıllık kalkınma planında bu hedef % 4.2 olarak belirlenmiştir. Okul öncesi eğitimi ile ilgili karar alınmasına rağmen uygulama anlarında çok kısıtlı kalmıştır.

7.3. XII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (18-22 TEMMUZ 1988)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Hasan Celal GÜZEL

Şura Başkanlık Divanı: Hasan Celal GÜZEL

Prof. Dr. Orhan OĞUZ

Doç. Dr. İhsan SEZAL

Şura Genel Sekreterliği: Ömer OKUTAN

Nazım İrfan TANRIKULU

Ahmet SEVGİ

Açılış Konuşmaları Başbakan Turgut ÖZAL

Milli Eğitim Bakanı Hasan Celal GÜZEL

Talim ve Terbiye Kurulu Başkan Vekili Altan ATEŞ

7.3.1. Hedefler

- Ortaöğretim, yükseköğretim ve ilköğretimde Türk Eğitim Sistemini incelemek,
- Öğretmen yetiştirme ile ilgili problemlere çözüm getirmek ve yeni önerilerde bulunmak,
- Öğretmen yetiştiren programlara geçişte sınav anlamında kriterler belirlemek,
- Çağın gereği teknolojiyi yakından takip etmek ve eğitimde teknolojiden faydalanmak ve kullanmayı öğrenecek tedbirler almak,
- Türkçe ve yabancı dil eğitimine önem vermek ve kaliteli öğrenilebilmesi için çözüm yolları aramak,
- Eğitime yatırımı teşvik etmek; devlet bünyesinde ve özel kurumlardan finansman elde edebilmek,

- Müfredat programlarını incelemek ve gerekli düzenlemeler getirmek.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı XII. Milli Eğitim Şurası'nı açılış konuşmasında problemlerini şu şekilde dile getirmiştir:

“Eğitimde ki altyapıyı mutlaka tamamlamak mecburiyetindeyiz. Bunu tamamlama zorunluluğu, bizim eğitimde yeni teknolojileri kullanmamıza hiçbir zaman mani teşkil etmemektedir.21.yüzyılın şartlarına Türkiye'yi götürmek istiyorsak, mutlaka hiç vakit kaybetmeden, başta bilgisayar destekli eğitim projesi olmak üzere eğitimde televizyonu en iyi şekilde kullanmayı, video da dahil, modern eğitim araç ve gereçlerinin mutlaka eğitim sistemine sokulmasını hedef almak mecburiyetindeyiz.1989'da öyle ümit ediyorum ki, yaz aylarından itibaren televizyonda bir üçüncü kanalı tamamen eğitim kanalı olarak eğitim hizmetlerine tahsis etme hedefindeyiz. Video kullanımına daha fazla yer vermeyi hedef almış bulunuyoruz.

Lisan eğitiminde, öğretiminde videonun ve görmeye dayanan, işitmeye dayanan metotların çok önemli ölçüde yeri vardır.

Türkiye'de eğitim sistemindeki bazı kalite sorunları sebebiyle maalesef Türkçe eğitimi, öğretimi büyük ölçüde aksamıştır.”(XII. MEŞ, 1989: 31,32)

7.3.2. Gündem

- Türk Eğitim Sistemi
- Yükseköğretim
- Öğretmen yetiştirme
- Eğitimde yeni teknolojiler
- Türkçe ve yabancı dil eğitim ve öğretimi
- Eğitim finansmanı

- Öğretim programları (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 148)

7.3.3. Alınan Kararlar

1. Ortaokullar tamamıyla ilköğretime bağlanmalıdır.
2. İlköğretime başlama yaşı 72 aydır ancak veli isteğiyle okul olgunluğuna gelmiş çocuklarında kayıtları yapılabilir; bu durumda alt yaş sınırı 66 aydır.
3. Sekiz yıllık zorunlu eğitim 6.plan döneminin sonuna kadar yaygınlaştırılmalıdır.
4. Sabit çalışmayan ailelerin çocuklarının zorunlu eğitimi alabilmeleri için gezici okullar kurulmalıdır.
5. Ortaokul ve ilköğretimin son iki yılında öğrencilere değerlendirme dosyası tutulmalıdır.
6. İlköğretimden ortaokula geçiş ilke olarak sınavsızdır fakat talebin çok olması sebebi ile sınav uygulanabilir.
7. Öğretmen-okul-aile üçlüsüne önem verilmeli ve işbirliği sıklaştırılmalıdır.
8. Sekiz yıllık ilköğretim ortak bir programda buluşmalı ve ilkokul, ortaokul ayrımı kalkmalıdır.
9. Sınıf öğretmenliği ve ders öğretmenliği sistemlerinin, her yaş grubunun ihtiyaçlarına ve geliştirilen eğitim teknolojilerine göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir (XII. MEŞ,1989: 194).
10. Seçmeli program hazırlanırken okulun bulunduğu bölge dikkate alınmalıdır.
11. Merkezi yerlerden başlanarak beşinci yılda verilen diplomalar kaldırılmalı ve sekizinci yılda verilmelidir.
12. Her kademe ve bölge için öğrenme güçlüğü araştırmaları yapılmalıdır.
13. Okullarda çocuklar doğa ile ilgilenmeye teşvik edilmelidir.

14. Veliler, çocukların meslek seçimlerinde aydınlatılmalıdır.
15. Yatılı okullardan mezun olan kız öğrenciler meslek kazandıracak okullara sınavsız alınmalı ve okumaya teşvik edilmelidir.
16. Zekâ seviyesi yüksek öğrenciler için üst özel sınıflar açılmalı, fiziksel engelli çocukların eğitimi de yaygınlaştırılmalıdır.
17. Kitap ve diğer kaynaklar müfettiş kontrolünde öğretmen ve okul müdürlerince seçilmelidir.
18. Ortaöğretim mesleğe ve yükseköğretime hazırlamalıdır.
19. Fen liselerinde üstün zekâlı çocuklar için özel programlar hazırlanmalı ve yeni fen liseleri açılmamalıdır.
20. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim hem mesleğe ve iş hayatına eleman hem de yükseköğretime öğrenci hazırlayan, endüstriyel eğitim, sanat eğitimi ve meslek eğitim programlarını uygulayan eğitim-öğretim kurumları olarak tanımlanmalıdır (XII. MEŞ, 1989:196).
21. Anadolu liselerinde uzun dönemde İngilizce öğretilen Fen ve Matematik dersleri Türkçe öğretilmelidir.
22. Sınıf geçme uygulamasından ders geçme uygulamasına geçilmelidir.
23. Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde öğretilen ölçme şekilleri ile görevde uygulananlar karşılaştırılmalı ve çıkan sorunlar seminerle düzeltilmelidir.
24. Yükseköğretim kurumlarında atama suretiyle yöneticiliğe getirilenler akademik unvanlarının verilmesinde ki ve bu unvanlara ait kadroların tahsisindeki ağır işlemleri hafifletilmelidir.
25. Öğretim elemanlığına teşvik edilmelidir, kaynaklar zenginleştirilmeli ve yurtdışı imkânları arttırılmalıdır.
26. Fen-Edebiyat Fakülteleri, Fen Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi olarak ayrılmalıdır.

27. Öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimine genel kültür, alan bilgisi dışında milli kültür faktörü de eklenmelidir.
28. Eğitim yüksekokulu öğrencileri öğretmen uygulamalarının bir kısmını, mutlaka köy okullarında yapmaları sağlanmalıdır.
29. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğretmen lisesi haricinde öğrenci alınması halinde ÖSS, ÖYS, mülakat ve yetkinlik testi uygulaması istenmelidir.
30. Aday öğretmenler göreve başladığından itibaren en az bir yıl adaylık eğitiminden geçmeli ve başarılı olduğu takdirde öğretmenliğe başlamalıdır.
31. Bölge ve illerdeki öğretmen dağıtımının dengesizliği düzeltilmeli ve çalışma şartları, maaşları iyileştirilmelidir.
32. Öğretmenlere özellikle de mahrumiyet bölgelerinde lojman temin edilmelidir. Lojmanda oturmayanlara da kira bedeli verilmelidir (XII. MEŞ,1989: 366).
33. Öğretmen çocuklarına öğretmen, Anadolu lisesi sınavlarında kolaylıklar sağlanmalıdır.
34. Meslekteki gelişmeleri takip edebilmek amacıyla öğretmenler yayınlarla desteklenmelidir.
35. Yeni teknoloji tercihinde öncelik yerli üretime verilmeli, zorunlu kalındığı takdirde ithal ürüne gidilmelidir.
36. Yeni teknolojide örgün ve yaygın eğitim bir bütünlük olarak ele alınmalıdır.
37. Televizyon mümkün olduğunca tüm kanallarıyla eğitim için kullanılmalıdır.
38. Teknolojide maliyeti düşürmeli verimi arttırmalıdır.
39. Öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitim teknolojisi zorunlu olarak okutulmalı ve bu dersleri okutacak öğretim elemanları yetiştirilmelidir.(XII. MEŞ, 1989: 402)

40. Tüm eğitim kurumlarında teknolojinin uygulanmasında sorumlu birimler olmalıdır.
41. Özel eğitim okullarında özürlü çocukların durumlarına uygun bir eğitim öğretim şeklini kurabilmek ve yürütebilmek için gerekli özel araç ve gereçler yeterli miktarda sağlanmalı ve bu okullarda kullanılmalıdır. (XII. MEŞ, 1989: 403)
42. Teknolojiden faydalanarak kitapların kalitesi yükseltilmelidir.
43. Okullardaki laboratuvarlar aktif hale getirilmelidir.
44. Kompozisyon ayrı bir ders olarak işlenmelidir.
45. Sınıf geçme de Türkçe dersi ağırlıklı olmalıdır.
46. Öğrenci dilini doğru kullanmalı, doğru telaffuz etmeli ve sosyalleşebilmelidir.
47. İngilizce ve Fransızca öğrenebilmek için Fransız Hükümetlerinden uzun süreli bir uzman alınmalıdır.
48. Dil öğretiminde, kalabalık sınıflar için özel öğretim teknikleri geliştirilmelidir.
49. Yaygın eğitim kurumlarında yetişkinler yabancı dil öğrenmeye teşvik edilmelidir.
50. Okullarda yapılan bağış, kurs ve kantin gelirleri tekrardan okulda kullanabilme sistemi geliştirilmelidir.
51. TRT'nin reklam gelirlerine eğitim payı eklenmeli ve bu gelir eğitim hizmetinde kullanılmalıdır.
52. Özel kurs ve dersanelerden belli bir süreliğine eğitim için pay alınmalıdır.
53. Eğitim yatırımlarını sürekli kılabilmek için maliyet planı hazırlanmalıdır.
54. Öğretmenlere sosyal fırsat sağlanması bakımından Öğretmen Yardımlaşma Kurumu kurulmalıdır.

55. Öğretim programlarının düzenlenmesinde, vazgeçilmez zorunluluk olarak görülen millilik özelliğinin yanında, sevgi esasına dayanan demokratik davranış geliştirme, hür düşünce ve hoşgörü unsurlarına da yer ve önem verilmelidir (XII. MEŞ. 1989: 536).

56. Milli Eğitim Temel Kanununun yanlış anlaşılması için Temel Kavramlar Öğretmen Rehberi hazırlanmalıdır.

57. Sağlık bilgisi konuları, çocukların kendilerine dikkat etmesini öğrenecek kadar derslerde işlenmelidir.

7.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1. İhtiyaç duyulan düzenlemeler yapılmak şartıyla okul öncesi eğitimden lisansüstü eğitime kadar, Milli Eğitim Sisteminde bütünlük sağlanmalıdır.
2. Ülkemizin ekonomik ve sosyal şartlarına göre eğitim ve öğretimdeki milli hedeflere bir an önce ulaşmak amacıyla yapılacak çok yönlü planlamalara göre, öğrencilerimize okul öncesinden itibaren iyi bir rehberlik hizmeti verilmelidir.(XII. MEŞ, 1989: 199)
3. Anaokulu ve anasınıfı öğretmeni ihtiyacının yükseköğretim tarafından karşılanması mümkün oluncaya kadar, mevcut öğretmenlerin yanına “öğretmen yardımcısı” veya “eğitici” verilmesi konusunda gerekli çalışmalar yapılmalı, lise ve dengi okul mezunlarına kendilerine verilecek pedagojik formasyondan sonra bu amaçla istihdam edilmelidir (XII. MEŞ, 1989: 363).
4. Okul öncesi eğitim kademesine (anaokulu ve anasınıfı)öğretmen yetiştiren yüksek öğretim programlarının iki yıl olarak kalmalı ve programlara öğretmen lisesi mezunlarının belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanıyla, meslek lisesi mezunlarının ise ÖSS mesleğe yatkınlık testi ile alınmaları; bu programların Eğitim Yüksekokulları bünyesinde düşünülmemelidir (XII. MEŞ, 1989: 364).
5. Aileden gelen yetersizlikleri gideren, çalışan ailelerin çocuklarına bakım ve eğitim imkanı veren ve çocuklarımızın ilkokula daha uyumlu bir geçiş yapmalarını sağlayan

okul öncesi eğitim programları Türkiye'nin şartlarına, sosyal ve kültürel yapısına, değer sistemlerine uygun olarak geliştirilmelidir (XII. MEŞ, 1989: 537).

6. 66-72 ay grubu için oyunla eğitim geliştirilmeli ve var olan uygulamanın yerine ayrı bir program getirilmelidir.

7.3.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

7.3.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Meslek Lisesi ve Teknik Liseden çıkışlı Meslek Yüksekokulu mezunları Çıraklık Eğitim Merkezlerine öğretmen olarak atanmıştır. Yabancı dil öğretiminde basamaklı kur sistemi ve yabancı dil derslerinin mecburi dersler arasından çıkarılması sadece bir yıl uygulanabildi. 1.2.ve 3.sınıflarda ev ödevi verilmesi kaldırılmış 4.ve 5.sınıflarda ise öğrencinin bir saatini geçmeyecek şekilde ödev verilmesi ayarlanmıştır.

Tek sınıf olan şubelerde kitapları öğretmenin, birden çok şubesi olan okullarda da okul müdürünün seçmesi düzenlenmiştir. Şurada kendi ile çelişen maddelere rastlamak mümkündür; “İlköğretime geçiş ilke olarak sınavsız” olarak belirtilmesine rağmen maddenin devamında “Zorunlu zamanlarda sınava tabi tutulur.” Belirtilmesi maddeyi etkisiz kılmıştır.

7.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Sonuç ve Uygulamalar

XII. Milli Eğitim Şurası'nda kararlarda geçmese de raporlarda sunulan hedef ve istekler bulunmuş olup aşağıda belirtildiği şekilde geçmiştir:

“ Her anaokulunda “rehber, programcı, koordinatör” olarak kullanılmak üzere bu öğretmenlerden mutlaka bulundurulması şartı getirilmelidir. Anaokulu ve anasınıfı okullaşmasında yapılması teklif edilen hamle anaokulları için 50.000 ilave öğretmen gerektiğinden, yüksek öğretimin bu kapasiteye ulaşmasına kadar, mevcut öğretmenlerin yanına öğretmen yardımcısı veya eğitici verilmesi formülü üzerinde çalışılmalıdır.”(XII. MEŞ, 1989: 297)

6 Beş Yıllık Kalkınma Planında okul öncesi eğitimde okullaşma oranı %11.5 olarak belirlenmiştir. Tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 2 1988-1994 yılları Arasında Okul Öncesi Eğitiminde Okullaşma Oranı

Yıllar	Çağ Nüfusu (5-6 Yaş)	Hedef Alınan Öğrenci Sayısı	Hedef Alınan Okullaşma Oranı (Binde)
1988-1989	2.450	102	4.2
1989-1990	2.414	133	5.5
1990-1991	2.416	169	7.0
1991-1992	2.570	218	8.5
1992-1993	2.759	275	10.0
1993-1994	2.887	332	11.5

Kaynak: DPT

1989-1990 yılına hedef alınan okullaşma oranı çok gerilerde kalarak %2.8 olarak kalmıştır.

8. 1989-1998 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

8.1. XIII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (15 – 19 Ocak 1990)

Dönemin Milli eğitim Bakanı : Avni AKYOL

Şura Başkanlık Divanı : Avni AKYOL

Prof. Dr. Orhan OĞUZ

Doç. Dr. Nihat BİLGİN

Şura Genel Sekreterliği : Ahmet ERDOĞAN

Açılış Konuşmaları : Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL

Başbakan Yıldırım AKTUNA

Milli Eğitim Bakanı Avni AKYOL

8.1.1. Hedefler

XIII. Milli Eğitim Şurasında amaç yaygın eğitim alanında finansman, personel, ilke ve kavramlar konusunda var olan problemlere çözüm bulmak ve aynı zamanda kavram ve kapsamaları netleştirmektir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni AKYOL açılış konuşmasında yaygın eğitimle ilgili görüşlerini şu şekilde aktarmıştı:

“ Eğer çağı yakalamak ve gerisinde kalmamak istiyorsak, bir taraftan çocuklarımıza ve gençlerimize verdiğimiz eğitimin seviyesi ve kalitesini yükseltmek, diğer taraftan örgün eğitim sistemin dışına çıkmış bulunan gençlerimize ve yetişkin nüfusumuza sunulan ve onların çağın gereklerine uymalarını sağlayacak yaygın eğitim imkanlarını geliştirmek zorundayız.

Yaygın eğitim, her yaş ve çağdaki insana, her tür ve seviyede bilgi ve beceri kazandırmada büyük bir potansiyele sahiptir. Ayrıca süratle değişen ve gelişen bilim ve teknolojinin ortaya çıkardığı sosyal ve ekonomik değişmelere uyum sağlamada en önde

gelen, dinamik bir güç olan eğitimde, karşılaşılan kaynak yetersizliği sorunun çözümünde de yaygın eğitimin üstünlüklerinden yararlanılması gerekir. Özellikle çağdaş teknolojilerin ve bilimsel birikimin kullanılmasıyla, günümüzde yaygın eğitimin potansiyelinin daha da artıp güçlendiği, kullanım alanlarının ve imkanlarının giderek arttığı bilinmektedir.

XIII. Milli Eğitim Şurası, Cumhuriyet tarihimizde ilk defa sadece yaygın eğitim konusunda, ülkemizde bu alanda ilgili çalışmalar yapan Bakanlıkların, Üniversitelerimizin, diğer resmi, özel ve gönüllü kuruluşların yetkili temsilcileriyle toplanmış bulunmaktadır.” (XIII. MES;1990: 18, 19, 23)

8.1.2. Gündem

- Yaygın eğitimde kavram, kapsam ve eğilimler
- Yaygın eğitimde organizasyon ve işbirliği
- Yaygın eğitimde yatırım ve finansman
- Yaygın eğitimde personel

8.1.3. Alınan Kararlar

1. Milli Eğitim Terimleri sözcüğü hazırlamalı ve bu sözlük MEB; üniversiteler ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde bir an önce çıkarılmadır.
2. Yaygın eğitimin içeriği hedef kitlesinin çeşitliliği açısından geniş tutulmalıdır.
3. Halk eğitime katılım teşvik edilmelidir.
4. Özel eğitime muhtaç kişilerin yaygın eğitimden daha çok faydalanmalarını sağlayacak önlemler alınmalıdır.

5. Yaygın eğitim programlarında, yurt dışındaki vatandaşlarımızla çocuklarının çevreye uyumlarının sağlanması, milli kültürün korunması, vatana bağlılık ile milli birlik ve beraberliklerin pekiştirilmesi konularına da yer verilmelidir.(XIII. MEŞ,1990: 130)
6. Yaygın eğitimin ve örgün eğitimde verilen belgelerin denkliği sağlanmalı ve yatay ve dikey geçişler yapılabilmelidir.
7. Yaygın eğitim veya kendi kendine öğrenilmiş bilgiler, örgün eğitime girişte değerlendirilmelidir.
8. Yaygın eğitim gereksinimini belirleyebilmek için bölge ve ülke çapında araştırmalar yapılmalıdır.
9. Halk Eğitim Merkezleri sadece kurs değil sosyalleşme yeri de olmalıdır. Bu anlamda yerel yönetimin de desteği alınmalıdır.
10. Kişilerin kendi çabalarıyla öğrenmelerini sağlayıcı çevre düzenlenmesi getirilip özendirilmelidir.
11. Orta ve yüksek derceli bütün meslek okulları ve öğretmen yetiştiren kurumların programlarında halk eğitimi konularına yer verilmelidir (XIII. MEŞ,1990: 132).
12. Meslek eğitiminde verilen bilgiler üreticiliği sağlamalıdır.
13. İşbirliği kurulları ilde Valinin, ilçede Kaymakamın çağrısı üzerine toplanmalı, sekreteryaya işleri illerde halk eğitimi başkanlığı, ilçelerde halk eğitimi merkezi müdürlükleri tarafından yürütülmelidir (XIII. MEŞ,1990: 268).
14. Yaygın Eğitim Enstitüsü teknik hizmetler sunacak yapıya bürünmelidir.
15. İllerde yaygın eğitimin verimliliği için atanacak ildeki tüm yaygın eğitim kurumlara teknik hizmet sunmalıdır.
16. Yaygın eğitimde tüm eğitim araçları kullanılmalı, televizyonla eğitime ayrıca önem verilmelidir.

17. Yurtdışında yaşayan vatandaşların milli değerlerimizi unutmaması ve daha da güçlenmesi için yaygın eğitim onlara da ulaştırılmalıdır.
18. Yaygın eğitim için ayrılan mali kaynakların verimli kullanılması için finansal organizasyon kurulup, kurumsallaştırılmalıdır.
19. Halkın okul yapımına destekleri sağlamak ve teşvik edilmelidir.
20. MEB tarafından ayrılan ödeneklerde yaygın eğitimin payı arttırılmaktı.
21. Yaygın eğitim yapan özel sektör kuruluşlar ile gelir getirici yaygın eğitim faaliyeti yapan kamu kuruluşlarının ilgili gelirlerinin belirli bir oranının yaygın eğitimin faaliyetlerine kurulacak organizasyonlar vasıtasıyla aktarılması sağlanmalıdır (XIII. MEŞ, 1990: 342).
22. Üniversiteler yaygın eğitimi desteklemeli, DPT, YÖK bütçe ödenekleri, MEB, FON ve Vakıf kaynakları ile yardım sağlanmalıdır.
23. Yaygın eğitim kurslarında çalışacak personelin ücretleri iyileştirilmelidir.
24. Yaygın eğitime ayrılan mali kaynakların verimli kullanılabilmesi için merkezîyetçi, uygulamaya geçilmelidir.
25. Eğitimde çalışan politikası, siyasilerin tutumuna göre şekillenmemeli kalıcı bir devlet politikası geliştirilmelidir.
26. Sözleşmeli çalışan yaygın eğitim kuruluşlarında da uygulamalıdır.
27. Yaygın eğitimde bazı alanlarda öğretmen açığı olması sebebiyle görevlendirilecek personelin özellikleri önceden belirlenmelidir.
28. Öğretmen yetiştiren veya mezunları öğretmen olarak çalışabilecek kurumlarda yaygın eğitim ile ilgili dersler verilmelidir.
29. Hangi alanda olursa olsun, yaygın eğitim çalışanları çeşitli özürü vatandaşlarla da karşılaşacağından, yardımcı olabilmek için gerekli bilgiler önceden verilmelidir.
30. Var olan halk eğitim başkanları hizmet içi eğitim görmelidir.

31. Halk eğitim alanında lisans ve yüksek lisansı olanlara çalışmada öncelik sağlanmalı ve beş yıllık öğretmenlik koşulu aranmamalıdır.

32. Halk eğitim merkezi müdür yardımcıları rotasyona tabi tutulmamalıdır (XIII. MEŞ,1990: 422).

33. Dengesiz öğretmen dağılımı karmaşıklığı geçene dek öğretmen ataması yapılmamalı; fazla öğretmenlerden yaygın eğitimde faydalanılmalıdır.

34. Asıl görevi eğitici olmayan yaygın eğitimde çalışanların hizmet içi eğitim ile eğiticilik formasyonu alması uygulanmalıdır.

35. Bütün kurum ve kuruluşlar, yaygın eğitim hizmetlerindeki personelde, mesleki yeterlilik yetişkin eğitimi alanında formasyon aranmalıdır (XIII. MEŞ, 1990: 423).

8.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alınan Kararlar

XIII. Milli Eğitim Şurasında okul öncesi eğitimi ile ilgili karar alınmamıştır.

8.1.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

8.1.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

İlköğretimden yükseköğretime kadar temel konuları, öncelikli sorunları görüşmek, tartışmak ve uygulamaya yön verecek yeni düzenlemeler yapmak amacıyla 16- 17 Nisan 1990 tarihleri arasında Başbakan Yıldırım AKBULUT, ilgili bakanlar, YÖK, Valiler, Rektörler ve İl Milli Eğitim Müdürlerinin katıldıkları “Milli Eğitim uygulamalarında koordinasyon ve işbirliği Zirve toplantısı“ yapılmıştır (Eriş, 2006: 237). Dönemin hükümeti zorunlu eğitimin en az 8 yıl olacağını belirtmiştir. Yaygın eğitimde yönetim meydana getirilememiştir.

8.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Dönemin Milli Eğitim Bakanı açılış konuşmasında okul öncesi eğitimi örgün eğitimde bulunan kurum olarak nitelendirilmiştir. 1989-1990 yıllarında okul öncesi eğitimde okullaşma oranı % 2.8 iken, 1994-1995 yıllarında % 5.1'i bulmuştur.

XIII. Milli Eğitim Şurası Okul öncesi eğitimi alanında etkili bir şura olmamış ne bu alanda rapor sunulmuş ne de görüşme sağlanmıştır.

8.2. XIV. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (27-29 EYLÜL 1993)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Nahit MENTEŞE

Şura Başkanlık Divanı: Nahit MENTEŞE

Dr. Yusuf EKİNCİ

Abdullah NİŞANCI

Şura Genel Sekreterliği: Nazım İrfan TANRIKULU

Genel Sekreter Yardımcısı: Mehmet TEMEL

Açılış Konuşmaları: Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL

Başbakan Prof. Dr. Tansu ÇİLLER

Milli Eğitim Bakanı Nahit MENTEŞE

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Dr. Yusuf EKİNCİ

8.2.1. Hedefler

- Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının düşük olması nedeniyle bu kademedeki okullaşma oranını arttırabilecek kararlara ulaşabilmek, okul öncesi eğitim kurumlarını yaygınlaştırmak.
- Eğitim yöneticiliğini siyasal etkilerden arındırarak, belli ölçütlere dayandırmak.
- Milli Eğitim örgütünde verimliliği arttırmak için yeni düzenlemeler yapmak.
- Milli Eğitim hizmetlerinin etkili, ekonomik, işlevsel olmasını sağlamak.
- Eğitim yönetiminde nitelikli eğitim yöneticileri yetiştirmek ve görevlendirmek.

8.2.2. Gündem

- Eğitim Yönetimi ve Eğitim Yöneticiliği
- Milli Eğitimde Teşkilatlanma (Merkez, Taşra, Yurtdışı)
- Yönlendirme
- Eğitim Kurumlarının Yönetimi ve Yöneticiliği
- Eğitim Yöneticilerinin; Yetiştirilmesi, Atanması ve Yer Değiştirmesi
- Eğitim Yönetiminde Denetim
- Okul Öncesi Eğitim
- Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Yaygınlaştırılması
- Okul Öncesi Eğitim İçin Kaynak Temini ve Kullanımı
- Okul Öncesi Eğitim Programları ve Eğitim Araçları
- Okul Öncesi Eğitimde Koordinasyon ve İşbirliği
- Okul Öncesi Eğitimi Mevzuatı
- Okul Öncesi Eğitim Alanına Öğretmen Yetiştirme ve İstihdamı
- Okul Öncesi Eğitim Modelleri (XIV. MEŞ, 1993: 33-34)

8.2.3. Alınan Kararlar

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın kuruluş ve görev esasları kanunla düzenlenmelidir.

2. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın bünyesinde alınmalıdır.
3. Hizmet birimlerince yürütülmesinden doğan aksaklıkları gidermek amacıyla ortaöğretim ile mesleki ve teknik öğretimde yeni bir yapılanmaya gidilmelidir.
4. Milli Eğitim Akademisi'ne işlerlik kazandırılmalıdır.
5. Proje hazırlama, uygulama ve değerlendirme amacıyla Projeler Daire Başkanlığı kurulmalıdır.
6. Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı'nı oluşturan birimlerin iş analizleri yapılmalı, personel nitelikleri ve norm kadroları belirlenmelidir.
7. Merkez teşkilatında çalışacak yönetici ve uzmanların atama, unvan ve yükselmeleri ile ilgili yeni hukuki düzenleme yapılmalıdır.
8. Merkez teşkilatında bulunan görevlerden illere devredilecekler belirlenmeli ve yasal düzenlemeye gidilmeli.
9. Milli Eğitim Müdür Yardımcısı ve Şube Müdür sayıları her ilin ihtiyacına göre belirlenmelidir.
10. Eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanmak üzere il ve ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri'nde uzmanlık kadroları oluşturulmalıdır.
11. İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürü, müdür yardımcısı ve şube müdürlüklerine atama ve görevden alınma usul ve esaslarını belirten yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
12. Yurtdışı teşkilatında nitelikli ve bilirkişiler görevlendirilmelidir. Bunlar görevlendirilmeden önce hizmet içi eğitim almalıdır.
13. Yurtdışı teşkilatında görev alacak personelle ilgili görev ve yetkileri içeren bir yönetmelik hazırlanmalıdır.
14. Yurtdışı teşkilatında görevlendirilecek personelle ilgili rasyonel bir ücret politikası belirlenmiştir.

15. Eğitim yöneticiliğinde ihtisaslaşma esas alınmalıdır.
16. Eğitim yöneticiliğinde hiyerarşik ilerleme ve yükselmelere dikkat edilmelidir.
17. Eğitim yöneticiliği politikadan uzaklaştırılmalıdır.
18. Sicil yönetmelikleri şeffaf hale gelmelidir.
19. Yöneticilere daha fazla yetkiler verilmeli ve bunlar açıkça belirtilmelidir.
20. Eğitim yöneticiliği maddi yönden cazip hale getirilmelidir.
21. Eğitim yöneticiliğindeki kademeler iş analizine bağlı olarak hazırlanmalıdır.
22. Lisans düzeyindeki eğitim yöneticiliği programının içeriği “Yönetim Bilgisi, Eğitim Formasyonu, Alan Becerisi, Yönetim Prensipleri ve İlgili Yan Disiplinler” oluşturulmalıdır.
23. Eğitim yöneticiliği programına, yönetici de bulunması gereken nitelikteki kişiler alınmalıdır.
24. Yöneticilikte “Meslekte asıl olan öğretmenliktir.” İfadesi daha esnek olarak düşünülmelidir.
25. Eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde MEB ile üniversiteler arasında işbirliği yapılmalıdır.
26. Mevcut eğitim yöneticileri” Eğitim Yöneticiliği” konusunda bir eğitime tabi tutulmalıdır.
27. Müfettişlerin, teftiş yapacağı öğretmen ve idareciden daha üst düzeyde eğitim alması gerekli olmalıdır.
28. Müfettişlerin, Milli Eğitim Akademisi veya üniversitelerde lisansüstü eğitim görmeleri sağlanmalıdır.
29. Ülkemizde ikili değil tek bir denetim sistemi geliştirilmelidir.

30. Her kurumun özelliğine bağlı teftiş formları geliştirilmelidir.
31. İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki öğretmen ve okul değerlendirilmesinde güvenli bir göstergesi olan öğrenci başarısını değerlendirme merkezleri kurulmalıdır.
32. Denetimin yürütülmesinde Teftiş Kurulu, ilgili öğretim daireleriyle işbirliğine gitmelidir.
33. İlköğretim müfettişlerinin ilkokul öğretmenleri üzerindeki sicil amiri olma yetkileri kaldırılmalıdır.
34. Grup şekilde teftiş geliştirilerek yaygınlaştırılmalıdır.
35. Kurumda yapılacak denetim öncesinde kullanılacak ölçüler ve uyulacak ilkeler önceden belirlenip denetleneceklere bildirilmeli ve denetim sonunda ilgiliye bilgi verilmelidir.
36. MEB dışındaki bakanlıklara bağlı okulların denetiminde uygulanacak ilke ve yöntemleri içeren bir çalışma yapılmalıdır.
37. İnsan gücü planlaması yapılarak, ilköğretim sonrası okul ve programlar bu plana göre oluşturulmalıdır.
38. Programlar oluşturulurken meslek tanımları yapılmalı, iş analizlerine dayalı olarak meslek standartları geliştirilmelidir.
39. Yönlendirme hizmetleri ilköğretimin ikinci kademesinden itibaren başlatılmalı ve devam etmelidir.
40. Yönlendirmede bilgilendirme, bilinçlendirme, tanıma ve tanıtmayı kapsayan düşündürme, karar verme ve harekete geçirme süreçleri bilimsel ve demokratik yollarla yerine getirilmelidir.
41. Yönlendirme, öğrenci, aile öğretmen, okul yönetiminin işbirliği ile yapılmalıdır.
42. Yönlendirmede yeni teknolojilerden ve uzmanlık hizmetlerinden yararlanılmalıdır.

43. Yönetici ve öğretmenlerin yönetme fonksiyonlarını yerine getirilebilmeleri için hizmet öncesi ve esnasında yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.

44. Yönetim ve yöneticinin yönlendirme de ki fonksiyonu artırılmalıdır.

45. Yönlendirmenin ayrı bir alan olduğu unutulmadan bu konuda çalışmak üzere “İhtisas Komisyonları” oluşturulmalıdır.

8.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

Okul Öncesi Eğitiminin Önemi ve Yaygınlaştırılması ile İlgili Kararlar:

1. Okul öncesi eğitimine ait kurumların tanım ve kapsamı aşağıdaki gibi olmuştur:

- “Anaokulu, 36-72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla açılan Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı özel ve resmi okul öncesi kurumudur.”

- “Anasınıfı, 60-72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla resmi ve özel Ana okullarının, ilkokulların ve ilköğretim okullarının bünyesinde açılan Okul Öncesi Eğitim kurumudur (XIV. MEŞ, 1993: 313).

2. Okul Öncesi Eğitiminin yaygınlaştırılması için şu ilkeler belirlenmiştir:

- “Okul Öncesi Eğitimi kurumları özellikle Türkçenin doğru ve güzel konuşulmadığı yörelerde geliştirilerek yaygınlaştırılmalıdır.”

- “Özel eğitim gerektiren çocuklarımızın eğitimi; okul öncesi çağıdan başlanarak özenle ve eksiksiz olarak ele alınmalıdır. Bu yapılırken, kaynaştırma ilkesine uyulmalıdır.”

- “Kırsal alanlarda yazın tarım işlerinde çalışan annelerin çocuklarının eğitimi yürütecek gezici Anaokulları açılması için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır.” (XIV. MEŞ, 1993: 313)

3. MEB Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından mevzuat, uygulanacak program yaklaşımları, eğitim programları işleyiş vb. yönlerden incelenerek yeniden

düzenlenmeli ve Okul Öncesi Eğitimi hizmeti sunan , kamu özel kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanıp Okul Öncesi Eğitimi Müdürlüğü'nde sürekli ve geçici çalışma komisyonları oluşturulmalıdır.

4. MEB Okul Öncesi Eğitimi'nde, Çalışma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde çalışmalıdır. Çalıştırdığı işçi sayısına bağlı işletmelere kreş açma hükmü genişletilerek her kurum için zorunlu hale getirilmelidir. Türkiye Sağlık Reformu kapsamında, anne-çocuk sağlığı aileye rehberlik ve özellikle 0-72 ay grubu çocuklarına, sağlık ve eğitim hizmetlerinin götürülmesiyle ilgili düzenlemelere yer verilmelidir.

5. Okul öncesi eğitimini evlere kadar yaygınlaştırmak için TV kullanılmalı ve TV yasasında çocuk programları ağırlığının %20 olması hükmü yer almalıdır.

6. MEB, Taşra Teşkilatında özellikle büyükşehirlerde, il teşkilatlarında “Okul Öncesi Eğitim Merkezleri” kurulmalıdır.

7. Okul öncesi eğitiminde hizmet veren her türlü kademe ve görev için gerekli yeterlilikler, görev ve sorumluluklar belirlenmeli ve bunlar sertifika ile belirtilmelidir.

8. Okul öncesinde okullaşma oranı Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının sonunda %30 olarak gerçekleştirilmelidir (XIV. MEŞ, 1993: 314).

9. Toplu konut projelerinde okul öncesi eğitimi veren kurumlara da yer verilmelidir.

10. Tekel'den ayrılmış olan fonun arttırılıp bu fonun öncelik olarak okul öncesi eğitimine aktarılması sağlanmalıdır.

11. Kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özürllüler için rehabilitasyon merkezleri ve buna benzer sosyal tesislerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için devlet kredisi ve teşvikler arttırılmalı, vergiler azaltılmalıdır.

12. Vakıflar, belediyeler, dini kuruluşlar ve özel kurumlar okul öncesi eğitim kurumlarının açılmasını desteklemelidir.

13. Okul öncesi eğitim kurumlarında döner sermaye işletmeleri kurularak eğitime finansman sağlanmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 315).
14. Anaokulu binası yapılması için hazine arazilerinin tesisi belediyeler ve kooperatiflerden yararlanılması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 315).
15. Okul öncesi eğitimi konusunda ebeveynleri bilgilendirmek amaçlı “Ana-baba okulu” yaygınlaştırılmalı ve çocuk yayınlarında nitelik ve niceliğe dikkat edilmelidir.
16. Türkiye de ki okul öncesi eğitimi hizmetlerine ait sayısal verilerin kesin ve güvenilir olması amacıyla bir araştırma projesi hazırlanıp uygulanmalıdır.

Okul Öncesi Eğitimi İçin Kaynak Temini ve Kullanımı ile İlgili Kararlar

1. Okul öncesi eğitiminin geliştirilip yaygınlaştırılması için şu özendirici tedbirler alınmalıdır:

Eğitim yatırımlarına verilen teşviklere ilave olarak , okul öncesi eğitime verilecek teşviklerde artı puan verilmelidir.

Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde “Okul Öncesi Eğitim Vakfı” kurulmalıdır.

“Ev Yuvaları” projesi yaygınlaştırılmalıdır.

İl Özel İdareleri bütçelerinden ilköğretim hizmetleri için ayrılan %20'lik payın belli bir kısmı okul öncesi eğitimi hizmetlerine ayrılmalıdır.

Gümrüklerde ki malların satışından elde edilen gelirlerle, yurda giriş ve çıkışlarda kesilen konut fonundan sağlanan gelirlerin belli bir yüzdesi okul öncesi eğitimi fonuna aktarılmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 316).

2. Okul öncesi eğitimini geliştirmek ve yaygınlaştırmak için kazanç ve paylardan oluşan bir fon oluşturulmalıdır.

3. Küçük il ve ilçe merkezleriyle, gelir düzeyi düşük ailelerin yoğun olarak yaşadığı merkezlerde ikili eğitim verecek anaokulu projesi yapılmalıdır.
4. MEB ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait boş binalarda gerekli yenilikler yapılarak okul öncesi eğitime kazandırılmalı, mevcut binalar verimli şekilde kullanılmalıdır.
5. Mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanılması ve kaynak elde etmek için okul öncesi eğitimiyle ilgilenen birimler arasında mali işbirliği sağlanmalıdır.
6. Bağımsız anaokullarını hızlı bir şekilde yaygınlaştırmak için şehir planları yapıp park ve bahçelerin yanında okul öncesi eğitim kurumları için arsa alınmalı ve bu arsaların belediye ve hazineden olmasına ağırlık verilmelidir.
7. Eğitim, yatırım ve işletme finansının sağlanmasında bir kamu bankasında görevlendirilmesi, okul öncesi ile ilgili yatırımları, 1994 yılı yatırımlar teşvik kararnamesinde öncelikle ele alınmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 317).
8. Okul öncesi eğitiminin yaygınlaştırılmasında Yap-Sat-Devret modelinden yararlanılmalıdır.
9. Okul öncesi eğitimi yatırımlarında tasarruf sağlamak amaçlı bölge dikkate alınarak o bölgeye uygun projeler üretilmelidir.
10. Yurtdışındaki Türk çocuklarının okul öncesi eğitimi alabilmesi için o ülkeyle işbirliğine gidilmelidir.
11. “1994 yılı Okul Öncesi Eğitim Yılı” olarak ilan edilmelidir (XIV. MEŞ, 1993: 317).

Okul Öncesi Eğitimi Programları ve Eğitim Araçları ile İlgili Kararlar

1. Okul Öncesi Eğitimi programlarında eğitim bilimlerinin, bu konuda gördüğü esaslar ve program geliştirme süreçlerinin dayandığı ilkeler temel alınmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 318).
2. Okul öncesi eğitiminde program geliştirme süreçleri Türk Milli Eğitiminin temel felsefesi, ana politikaları ve genel amaçlarıyla uyumlu olmalıdır.

3. Okul öncesi eğitimi sağlam bir temel oluşturmalı ve zorunlu bir eğitim kademesi olarak düşünülmelidir. Diğer kademelerle uyumlu biçimde düzenlenmelidir.
4. Eğitim programları hedeflenen kitlenin tamamına yönelik olarak ele alınmalı fakat koşullara, şartlara göre öncelikler belirlenmelidir.
5. Programlar, modern okul öncesi eğitimi standartlarıyla ve toplumsal yapıyla uyumlu olmalıdır.
6. Programlar, Çocuk Hakları Evrensel Beyannamesi'ndeki ilkelerle tutarlı olmalıdır.
7. Okul öncesi eğitimi seferberliği toplumdaki tüm bireylerinde de desteğiyle bir an önce harekete geçmeli ve bu seferberlik devlet politikası olmalıdır
8. Okul öncesi eğitimi kurumlarında her yaştaki çocuk grubu için uygulanan programlar incelenmeli ve çocuğun ihtiyacını karşılayacak, bilimsel bir şekilde geliştirilip, özel eğitim gerektiren çocuklar dikkate alınmalıdır.
9. Kamu, özel kurum ve kuruluşlarda ki okul öncesi eğitimi aynı felsefede olup uygulanacak olan eğitim programları esneklik ilkesine bağlı kalmalıdır.
10. MEB, üniversitelerle işbirliğine girip, programlar hazırlamalı bu programlar pilot okullarda uygulanmalı ve sonuca göre genişletilmelidir.
11. Ülke bazında çocuğun gelişimini değerlendirecek ölçekler geliştirmeli ve kullanılmalıdır.
12. Okul öncesi eğitiminde program konusunda hizmet içi seminerler düzenlenmelidir.
13. Program geliştirme ve materyal hazırlama konusunda MEB bünyesinde sürekli bir alt komisyon oluşturulmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 319).
14. Okul öncesi çocuk kitabı ve oyuncakları gibi materyal üreten, ithal eden işletmelere vergi ve gümrük indirimi sağlanmalı ve gerektiğinde kredi verilerek teşvik

edilmelidir. Ancak üretilen bu materyallerin niteliği ve etkinliği oluşturulacak bir komisyon tarafından denetlenmelidir (XIV. MEŞ, 1993: 319).

15. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklar için güvenilir gelişim raporları düzenlenmeli ve bu raporlar ilkokul öğretmenleri ve ailelere çocukları tanıma konusunda rehberlik etmelidir.

16. Okul öncesi eğitim kurumlarında program, çocuk gelişimi, problemleri tartışmak amacıyla zümre toplantıları yapılmalıdır.

17. Kurulması önerilen “Okul Öncesi Merkezleri” bünyesinde öğretmenlere program, materyal, danışma ve rehberlik hizmeti verecek “Öğretmen Kaynak Merkezleri” kurulmalıdır (XIV. MEŞ,1993: 319).

Okul Öncesi Eğitiminde Koordinasyon ve İşbirliği ile İlgili Kararlar

1. Türk insanınının 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda ifadesini bulan vasıflarda yetişmesini sağlamak amacıyla resmi ve özel kurumlarda yapılan Okul Öncesi Eğitiminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için etkin bir koordinasyon sağlanmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 320).

2. Okul Öncesi Eğitimi hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar arasında sağlanacak koordinasyonun temel amacı; insan gücü, para ve malzemenin verimli ve etkin bir şekilde kullanımını sağlamak; mevzuat program, personel yetiştirme ve istihdam alanlarında kaynak kullanımında ki dağınıklığı önlemek olmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 320).

3. Koordinasyon, Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün önderliğinde sağlanmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 320).

Okul Öncesi Eğitim Mevzuatı ile İlgili Kararlar

1. Okul öncesi eğitimiyle ilgili kavram T.C.Anayasasının ilgili bölümünde yer almalıdır.

2. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda, Okul Öncesi Eğitimiyle ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 321).

3. Okul öncesi eğitimi ile ilgili tüm mevzuatı içine alacak şekilde “Okul Öncesi Eğitimi Kanunu” çıkarılmalıdır.

4. 1475 sayılı İş Kanunu kapsamında yer alan Okul Öncesi Eğitimiyle ilgili hususlara işlerlik kazandırılmalıdır.

Okul Öncesi Eğitimi Alanına Öğretmen Yetiştirme ve İstihdam ile İlgili Kararlar

1. Ortaöğretim kurumlarında mesleki rehberlik hizmetlerine ağırlık verilerek okul öncesi öğretmenliğine istekli ve nitelikli öğrencilerin yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

2. Okul öncesi eğitime öğretmen yetiştiren, yükseköğretim kurumlarına alınacak öğrencilere, ÖSYM sınavına ek olarak mesleğe yatkınlığını ölçen ek bir sınav daha uygulanmalıdır.

3. Milli Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler işbirliği yaparak okul öncesi eğitime öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının programlarında bütünlük sağlayıcı program geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

4. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında ki çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenliği programı ile anaokulu öğretmenliği programı birbirinden ayrılmalıdır.

5. Okul öncesi eğitime öğretmen yetiştiren fakültelerin bünyelerinde uygulama anaokulları açılmalıdır.

6. Yeterli öğretim elemanı, personel ve gerekli diğer imkanlara sahip olan yükseköğretim kurumlarına anaokulu öğretmenliği programları açma izni verilmelidir.

7. Kız Meslek Liseleri Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü mezunları, hizmet içi eğitimi kurslarından geçirilerek kalkınmada öncelikli bölgelerde ki okul öncesi eğitimi kurumlarında kadrolu usta öğretici olarak görevlendirilmelidir

8. Okul öncesi eğitimi kurumlarında görev alacak personelin görev analizleri yapılmalıdır.

9. Sınıf öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinin programlarına okul öncesi eğitimiyle ilgili, okul öncesi öğretmeni yetiştiren fakültelerin programlarına da sınıf öğretmenliği ile ilgili dersler konulmalıdır.

10. Okul öncesi eğitimi kurumlarında görev yapacak diğer personeli (Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikolog, Beslenme Uzmanı, vb.) yetiştiren yükseköğretim kurumlarının programlarına da okul öncesi eğitimiyle ilgili dersler konulmalıdır.

11. Okul öncesi eğitimi alanını seçmiş öğrencilere verilecek 3580 sayılı kanun kapsamındaki öğrenci kontenjanları arttırılmalıdır.

12. Okul öncesi öğretmenlerinin özlük haklarını iyileştirilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmalıdır.

13. Yurtdışında görevlendirilecek okul öncesi eğitimi öğretmenleri başarılı öğretmenler arasından seçilmelidir. Bu öğretmenler dili de içine alan bir hazırlık eğitiminden geçirilmelidir.

14. Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin lisansüstü eğitim yapmalarına imkan sağlanmalıdır.

15. En az lise mezunu özürlü bireylerin kendi özür grubunda olmak şartıyla özürlü okul öncesi çocuklar için açılmış eğitim kurumlarında öğretmen olarak görev alabilmeleri için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır (XIV. MEŞ, 1993: 322-323).

Okul Öncesi Eğitimi Modelleri ile İlgili Kararlar

1. Okul öncesi eğitim modellerinde aile ve toplum merkez alınmalıdır.
2. Kurum merkezli birimler arasına 36-72 ay arası olan “ Uygulama Sınıfı” da katılmalıdır.

Genel Tavsiye Kararları

1. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimiz başta olmak üzere şehit olmuş öğretmenlerin ailelerine yapılan yardımlar arttırılmalı ve çocuklarının eğitim-öğretim masrafları karşılanmalıdır.

2. MEB ile YÖK arasında ki bağ kopmamalı “ Öğretmen Yetiştirme Koordinasyon Kurulu” oluşturulmalıdır.

8.2.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

8.2.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Eğitim yönetimi ve eğitim yöneticiliği konusunda alınan kararlar neredeyse tam olarak uygulamaya geçmiştir. Kararlardan “Milli Eğitim Akademisi Kurulması” konusuyla ilgili kanun tasarısı hazırlanmış, her hükümet değişikliğinde yasalaşması için Bakanlar Kurulu’na sunulmuş olmasına ve Ankara Hasanoğlan da inşaatı sürmesine rağmen ne yasanına ne de binasına kavuşabilmişti (Deniz, 2001: 81).

1997 yılında yürürlüğe konan 4306 sayılı kanun ile zorunlu temel eğitim süresi 8 yıla çıkarılmıştır. Aynı zamanda Dünya Bankası’ndan sağlanan krediyle Temel Eğitim Projesine işlerlik kazandırılmıştır.

8.2.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Görüldüğü gibi XIV. Milli Eğitim Şurası okul öncesi eğitim için çok büyük bir adım olmuştur. Şurada alınan kararlar gelecekte okul öncesi eğitiminin kaderini elbette olumlu yönde etkileyecektir. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planının dönem sonunda anaokulları ve anasınıflarının yaygınlaştırılması okul öncesi eğitimde okullaşma oranının %11.5’e çıkarılması hedef alınmıştır fakat 1994-1995 yıllarında bu oran %5.1’i bulmuş olup VII. Kalkınma Planında %30 olarak hedeflenmesi istenen okul öncesi eğitim maalesef %16 olarak belirlenmiştir.%16’lık belirlenen okul öncesi okullaşma oranı ise ancak %9.8’e ulaşabilmiştir.

Kararlarda yer alan “Ana –baba okulları” “ Ev Yuvaları” yaygınlaştırılmasında başarı sağlanamamıştır. Okul öncesi eğitiminin televizyon ile desteklenmesi konusunda ilerleme kaydedilip proje yapılmış ve bu proje ile 13 program TRT’de 1998 tarihinden itibaren yayınlanmaktadır. 1994-1995 öğretim yılında denenip geliştirilmek üzere uygulamaya konulan Okul Öncesi Eğitim Programları geliştirilerek Talim ve Terbiye Kurulu’nun 31.05.2002 tarih ve 270 sayılı kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

8.3. XV. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (13-17 MAYIS 1996)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: Turhan TAYAN

Şura Bakanlık Divanı : Turhan TAYAN

Ramazan Çetin DAĞLI

Prof. Dr. Reşit GENÇ

Şura Genel Sekreterliği : Nazım İrfan TANRIKULU

Açılış Konuşmaları: Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL

TBMM Başkanı Mustafa KALEMLİ

Başbakan Mesut YILMAZ

Milli Eğitim Bakanı Turhan TAYAN

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Ramazan Çetin DAĞLI

8.3.1. Hedefler

- Yakın bir gelecekte 5-6 yaş okul öncesi eğitimi ilköğretim bünyesine almak,
- İlköğretimde zorunlu sekiz yıllık eğitime geçebilmek,
- Yükseköğretime geçişte uygulanan ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) ve ÖYS (Öğrenci Yerleştirme Sınavı) gibi sınavların belirleyiciliğini azaltarak buna okuldaki başarısıyla takviye sağlayabilmek,
- Yeni yüzyılın gereklerine hitap edebilecek çağdaş bir eğitim kurmak,
- 2000’li yıllarda Türk Milli Eğitim Sisteminin hedef ve politikalarını belirlemek,
- Yönlendirme ve yeniden yapılanmayı çözümlenebilmek,

- Toplumunu bilgiye ilgili hale getirebilmek, eğitimin mali sorunlarını çözmek için kaynaklar bulabilmek,
- VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında geçen ortaöğretim ve yükseköğretimde katkı payını kurumsallaştırmak bununla beraber maddi imkânsızlık yaşayan öğrencilere burs ve kredi imkânı sağlamak,
- Öğretmenleri teşvik edebilecek uygulamalarda bulunabilmek,
- Öğrencilere mesleki ve teknik beceriler kazandırarak hayat hazır hale getirebilmek,
- Yüksek öğretim programına geçişle birtakım düzenlemeler yapma hedefleri konulmuştur.

8.3.2. Gündem

- İlköğretim ve Yönlendirme
- İlköğretim
- İlköğretimde yönlendirme
- Ortaöğretimde yeniden yapılandırma
- Ortaöğretimde yapılanma
- Ortaöğretimde yönlendirme
- Ortaöğretimde meslek kazandırma
- Yükseköğretime geçişin yeniden düzenlenmesi
- Toplum eğitim ihtiyacının sürekli karşılanması
- Eğitim sistemin finansmanı

8.3.3. Alınan Kararlar

1. “Temel Eğitim” kavramı ve diğer Anayasa ve diğer mevzuatta yer aldığı gibi “İlköğretim” kavramı kullanılmalıdır.
2. Yoğun göç alan illerde eğitim yatırımlarına öncelik verilerek derslik ihtiyacı karşılanmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 197).
3. Her okul bulunduğu çevreninde faydalanabileceği tesisler olarak hayata geçirilmelidir. Kitaplığı, laboratuvarı, spor salonu yüzme havuzu gibi alanlar halk tarafından da kullanılabilir. da kullanılabilir.
4. Okulların bina ve tesisleri ile ilgili mimari projeler bulunduğu çevreyi de dikkate alarak düzenlenmelidir.
5. İllerde, okul ve tesisler Milli Eğitim Müdürlüğü kontrolünde yapılmalıdır.
6. Uydu kentleri ile kooperatif sitelerinin nüfus ve kapsamına göre arsa ayırmaları ve bu arsa üzerine arsa veya üzerine okul ya da eğitim tesislerini yaptırımları zorunlu hale getirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 192).
7. Kentlerde okul yeri olarak ayrılmış arsalar belirlenmeli, işgallerden korunmalı, okul yapımı için değerlendirilmeli, okul inşasına uygun olmayan arsalar elden çıkarılmalı ve bundan elde edilen gelir ise ilköğretim hizmetlerine harcanmalıdır.
8. Okul bina ve tesisleri tatil dönemlerinde, gereksinim doğrultusunda gelir getirecek şekilde değerlendirilmelidir. Bu gereksinimler çay bahçesi, otopark, vb. olabilir.
9. Eğitim kaynakları verimli ve etkili kullanılmalıdır. Bununla beraber çevredeki kapasitelerden yararlanılmalıdır.
10. Küçük yerleşim yerlerindeki öğrencilerin 8 yıllık zorunlu ilköğretimden faydalanabilmeleri için, YİBO ve pansiyonlu okul sistemlerinden faydalanılmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 198).
11. Medyada eğitim desteği sağlanmalıdır.

12. İlköğretimde derslikler standart hale getirilmeli ve bulunan araç ve gereçler ünitelerin içeriğine uygun hale getirilmelidir.
13. Sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasına geçilmeden ilköğretimin amaçları ve ders programları bütünlük ilkesine uygun olarak yeniden düzenlenmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 192).
14. Duyuşsal, bilişsel ve psiko-motor alan hedefleri ilköğretim programlarında orantılı olarak bulunmalıdır.
15. Eğitimde bilgi yükleme yerine, bilgiye ulaşma, araştırma teknikleri kullanılmalıdır.
16. Özel eğitim ihtiyacı duyulan farklı yapıdaki öğrenciler için mevcut eğitim programlarında uygulama esnekliği sağlanmalı, öğretmenler bu konuda hizmet içi eğitim almalıdırlar (XV: MEŞ, 1996: 198).
17. Eğitimin her alanı ve düzeyinde Türkçenin doğru, eksiksiz öğretilmesi ve kullanılması sağlanmalıdır.
18. Haftalık ders saatleriyle beraber ders programları çocukların gelişim basamakları dikkate alınarak hazırlanmalıdır.
19. Eğitimin içeriği, milli kültürün temel öğelerini içermekle beraber bilimsel ve teknolojik gelişimi de izleyebilecek yapıda olmalıdır.
20. Eğitime ayrılmış olan TRT ve uydu kanallarından yararlanma yollarına gidilmelidir (XV: MEŞ, 1996: 198).
21. İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda seçmeli derslere işlerlik kazandırılmalıdır.
22. Spor ve sanat önem verilmeli, ders dışı faaliyetlere de ağırlık kazandırılmalıdır.
23. Kaynaştırma eğitiminde yararlanan engelli öğrenciler için kendi düzeylerine uygun sınıf programları hazırlanmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 199).
24. Eğitim ve öğretim iş günü süresi artırılmalıdır.

25. İlköğretimde mesleki tanıtıcı bilgilere yer verilmeli ve bunların içinde teknoloji ve tasarım konuları da yer bulmalıdır.
26. Öğrenciler bilgisayarla tanışmaya özendirilmelidir.
27. İlköğretim okullarında ilkokul ve ortaokul ayırımından vazgeçilmeli, ilkokullarda 6, 7, 8 ve 9. sınıflar, bağımsız ortaokullara ise 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflar açılarak geçiş yapılmalıdır.
28. Yeniden yapılanma VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörüldüğü şekilde hızlandırılmalı, il düzeyinde eğitim planlamaları yapılmalıdır (XV: MEŞ, 1996: 199).
29. Eğitim ortamındaki öğrenciler demokratik davranışları pekiştirecek yaklaşım ve uygulamalara özendirilmelidir.
30. Yaratıcı yönleri ve ifade edebilme yetenekleri geliştirilmelidir.
31. Eğitim ve öğretimde artık öğretmen merkezli eğitim anlayışından vazgeçilmeli ve öğrenci merkezli eğitime geçilmelidir.
32. Ailenin ve okulun, çocuğu tanıması ve çocuğun kendi kendini tanıması için öncelikle öğretmen, yönetici, öğrenci ve velilerin eğitilmesi gerekmektedir (XV: MEŞ, 1996: 199).
33. Kişinin kendini tanıma ve yöneltmeyle ilgili rehberlik hizmetleri dördüncü sınıfta başlamalı, gerçek yöneltme ise dokuzuncu sınıftan itibaren gerçekleştirilmelidir.
34. Yönlendirme çalışmalarında, zaman ve enerji, yetenek ve beceri, olumlu iş değerlendirmelerini geliştirecek bir disiplin kazandırılmalıdır.
35. Rehberlik hizmetlerini, rehberlik ve psikolojik danışma alanlarında en az lisans mezunu kişilerce yürütülmelidir. Bu kadrolara alan dışından atama yapılmamalıdır.
36. Tüm okullarda rehberlik servisinin bulunması güç olacağından, rehberlik ve araştırma merkezleri (RAM) çoğaltılarak bu merkezlere yüksek lisans yapmış elemanlar

atanmalı, öğretmenler desteklenip özel ilgiye gereksinim duyan öğrencilere de rehberlik yapılmalıdır.

37. Okulların bünyesinde verilen rehberlik hizmetlerine gerçekçi yaklaşım, gereken önem verilmelidir.
38. Özel eğitim alanlarında gerekli alt yapı hazırlanarak kaynaştırma, özel eğitim sınıfları, vb. seçenekler düşünülmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 194).
39. Öğretmenler, öğretmen üniversitelerinde yetiştirilmelidir (XV: MEŞ, 1996: 200).
40. Öğretmen yetiştiren fakülteler, gelişmiş çevrelerde açılmalıdır (XV: MEŞ, 1996: 200).
41. İlköğretim öğretmeni olan sınıf ve branş öğretmenleri aynı şekildeki kurumlarda beraber yetiştirilmelidir.
42. Öğretmen yetiştirmede ihtiyaçlar dikkate alınmalı, yükseköğretim kurumları ile bakanlık arasındaki bağ kuvvetlenip bilgi akışı sağlanmalıdır.
43. Öğretmenlik mesleği maddi ve sosyal yönden iyileştirilmelidir.
44. Öğretmen adaylarının kredi, yurt, burs ve benzeri desteklerle eğitimi sağlanmalıdır.
45. Öğretmen olmak isteyen adaylar, bu mesleğe uygun adaylardan seçilmelidir.
46. Öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin, eğitim programlarında birlik sağlanmalıdır. Bu programlar ilköğretim programı göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir. (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 201).
47. Üniversitelerde farklı branşlardaki yüksek öğretim mezunları için düzenlenen pedagojik formasyon kurslarına mutlaka son verilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 201).
48. İlke olarak alanında yetişmemiş olan üniversite mezunları ilköğretim okullarına sınıf ve branş öğretmeni olarak atanmamalıdır. Fakat sınıf öğretmeni açığının devam edeceği düşünülerek Eğitim Fakültelerinin farklı bölümlerden mezun olanların istihdamını

sağlamak için, sınıf öğretmenliği alanında en az bir yıl süreli “Öğretmenlik Meslek Eğitimi Programları” düzenlenmelidir.

49. Anadolu Öğretmenlik ve Öğretmen Liseleri, Eğitim Fakültelerinin esas kaynağını oluşturulmalıdır (XV.MEŞ, 1996: 201).

50. Öğretmenlerin önünü açıp beceri ile bilgi yönünden kendini geliştirmesine imkan sağlanmalıdır. Yeterliliği belli periyotlarda kontrol edilmelidir.

51. İl ve ilçelerde sürekli olarak hizmet içi eğitim verilmelidir.

52. Acilen “Öğretmen Personel Kanunu” çıkartılmalıdır.

53. Eğitim ve öğretim gelişmeler, değişiklikler, görüş ve düşünceleri yansıtan yayınlar yapıp birim ve kişilere ulaştırılmalıdır.

54. Okulların standart kadroları her yıl Mayıs ayı içinde gözden geçirilmeli, standart dışı öğretmen atanmamalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 195).

55. “Öğretmenin Vekili Olmak” ilkesinden hareketle vekil öğretmen kadroları kaldırılmalıdır. Eğitim asil öğretmenler tarafından verilmelidir. Ancak raporlu veya asker öğretmenlerin yerine sözleşmeli olarak maaşın üçte ikisini alan, yüksek öğretim görmüş şekilde görevlendirmeler yapılabilir.

56. Mecburiyetler haricinde öğretmenlerin emeklilik ve tayin işleri yaz döneminde yapılmalı ve öğretmenler en geç 15 Ağustos'ta görev başında olmalıdır.

57. Öğretmenliğe geçişte seçme ve yeterlilik sınavı yapılmalıdır (Dil, fiziki bozukluk, vb. dikkate alınmalıdır). Öğretmenliğe hak kazananlar illerde boş bulunan öğretmen kadrosu için müracaat etmeli, o il tarafından görevlendirme yapılmalı ve üç yıl mecburi hizmet getirilmelidir (XV.MEŞ, 1996: 201).

58. Eğitim politikadan temizlenmeli, eğitim politikası uzun vadeli olmalıdır. Tayinler, nakiller, atamalar belirli bir sisteme göre yapılmalıdır.

59. Yönetici atamalarında kriter başarı olmalıdır ve belli bir sisteme göre yapılmalıdır.

60. Öğretmenler bugün ki sicil raporları ile değerlendirilmemelidirler. Eğitimle ilgili sorunların da yer aldığı yeni bir öğretmen sicil raporu düzenlenmelidir (XV. MEŞ, 1996: 202).
61. Öğretmen çocuklarına yüksek öğretimde yurt ve kredi konusunda öncelik verilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 202).
62. Öğretmen adaylarının belirlenmesinde ülke ihtiyacı ve meslek özelliği dikkate alınıp, yurt genelinde dengeli bir dağılıma sağlanmalıdır.
63. Alanında ihtiyaç kalmayan ve gereksinim duyulan farklı bir alanda kendini yetiştirmek isteyen öğretmenlere gerekli eğitim imkanı verilmelidir.
64. Öğretmenlerin; ulaşım, can ve çalışma güvenliklerinin sağlanması konusunda gerekli görülen her tür önlemler alınmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 196).
65. Verimlilik sağlanması amacıyla farklı statüde bulunan öğretmenler de istihdam edilmelidir.
66. Eğitim yönetimi bir bilim olarak algılanmalı, bu alanın uzmanlık gerektirdiği bilinmeli ve eğitim yöneticiliği meslek haline getirilmelidir.
67. Eğitim yöneticiliği tamamıyla öğretmenlik tecrübesine dayanmalıdır.
68. Eğitim yöneticisi lisansüstü eğitimle yetiştirilmeli, yönetici adayları objektif ölçülerle seçilmeli ve özlük hakları, yaptıkları iş ve eğitim düzeyine göre düzenlenmelidir.
69. Okul yöneticisinin yetki ve sorumlulukları dengesi sağlanmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 196).
70. İl, ilçe ve semtte kurulmuş olan eğitim kurumlarının madde ve insan kaynaklarından tam verimli olarak yararlanabilecek yönetim sistemi oluşturulmalıdır.
71. Yönetimde öğrenci, öğretmen, veli ve çevrenin katılımı ve katkısı sağlanmalıdır.

72. Denetim elemanları; mesleki deneyim üzerine lisansüstü düzeyde yetiştirilmelidir. İlköğretim bir bütün olarak ele alınarak denetim ve değerlendirmeye devam edilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 203).
73. Müfettiş-öğretmen oranı azaltılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 197).
74. Denetimde rehberlik ön planda olmalı ve ilköğretimde eğitim yılının başında rehberlik için öğretim yılı sonunda ise başarı tespiti için denetim olmalıdır.
75. Denetim elemanlarının alanlarında uzman, deneyimli, lisansüstü eğitimi tamamlamış olması teftiş ve denetimi sisteminin etkililiği artırılması sağlanmalıdır.
76. Teftiş sistemi yeniden düzenlenip, Bakanlık ve İlköğretim Müfettişliği bir çatı altında birleştirilmelidir.
77. Avrupa Birliği ülkelerindeki eğitim seviyesine ulaşabilmek için öğretim programları geliştirilmelidir.
78. Öğretimde yabancı dil öğretimine ağırlık verilmeli ve zorunlu yabancı dil öğretimi isteğe bağlı olmalıdır.
79. Özel öğretim kurumları desteklenmeli ve mesleğe yönelik program uygulamaya özendirilmelidir.
80. Mesleki ve teknik eğitimde sistem bütünlüğü esasına dayalı eklemli (modüler) eğitim programları uygulanmalı, alan ve dal eğitimine önem verilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 261).
81. Sekiz yıllık temel eğitim üzerine, ortaöğretime devam etmek isteyen öğrencilere bir yıllık hazırlık ve yönelme eğitimi verildikten sonra mesleki ve teknik eğitim ya da genel eğitim veren okullara yatay ve dikey geçiş sağlanmalıdır.
82. Türk Milli Eğitim Sistemi ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere üç kademedен oluşmalıdır (XV.MEŞ, 1996: 262).

83. Ortaöğretim temel eğitim alınıp, hazırlık ve yönlendirme yılında sonra en az üç yıl süreli olmalıdır.

84. Ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim ya da genel eğitim alanlarından oluşmalıdır.

85. Ortaöğretimdeki mesleki ve genel eğitim alanlarının seçimi hazırlık ve yönlendirme sınıfından sonra yapılmalıdır.

86. Eğitim sisteminin her kademesinde yatay ve dikey geçiş yapılabilmelidir. (XV.MEŞ, 1996: 262).

87. Yatay ve dikey geçişler, tamamlama eğitim ve programları ile sağlanmalıdır.

88. Yatay ve dikey geçişleri sağlayabilmek için ortaöğretim kurumlarının kapasitelerinden “tam gün, tam yıl” uygulaması ile faydalanılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 198).

89. Mesleki ve teknik alanlarda ortaöğrenimini bitiren öğrenciler, kendi alanlarında yüksek öğretime devam edebilmeli, diğer alanlara yönelmek isteyenler de gerekli tamamlama eğitimlerini alarak yüksek öğretimin istedikleri alanına gidebilmelidirler. Aynı ilke meslek yüksek okullarına gitmek isteyen genel eğitim mezunları için geçerli olmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 262).

90. MEB Merkez teşkilatı eğitim sisteminde düşünülen yeni yapılanma hayata geçirildikten ve sonuçları alındıktan sonra bütün birimleriyle yeniden yapılandırılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 199).

91. Yapılanma bir süreç içinde gerçekleşmeli, alt yapı hazırlıkları tamamlanmalı bu doğrultuda kamuoyu aydınlatılmalı ve bu aşamaya yumuşak geçiş sağlanmalıdır.

92. Kısa ve uzun vadeli çalışmalar bir olan dahilinde gelişmelidir. MEB, ana hizmet ve destek birimlerinin görev ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir.

93. Ortaöğretimde istenen değişim önce tabandan başlatılmalı, merkez teşkilatında tabandaki değişime bağlı olarak belli bir süreç içinde planlanması düşünülmelidir.

94. Merkezi yönetimin kapsam ve büyüklüğünün azaltılması, yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının sağlanması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 263).
95. Öğretmenler yüksek lisans ve doktora yönlendirilmeli ve Milli Eğitim Akademisi yaşama geçirilmelidir.
96. Milli Eğitim Personel Kanunu acilen çıkarılmalıdır.
97. Eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin özlük haklarındaki sorunlar giderilmeli, maaş ve ek dersler yeterli hale getirilip eşitlenmelidir.
98. Öğretmen açığı hızla giderilmeli ve dengeli öğretmen dağılımı sağlanmalıdır.
99. Yatılı okullarda görev yapan idareci, öğretmen ve diğer personele maddi yönden iyileştirici hükümler getirilmeli, nöbet hizmetleri bir esasa ve ücrete bağlanmalıdır (XV.MEŞ, 1996: 264).
100. Öğretmenlerin sözleşmeli olması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
101. Anadolu öğretmen liselerinin bünyesindeki döner sermaye işletmelerinin faaliyetlerine son verilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 200).
102. Askeri liseler hariç diğer bakanlıklara bağlı lise ve dengi okulların yönetici atamaları MEB Yönetici Atama Yönetmeliği'ne tabi olmalıdır.
103. Pansiyonlu okullar yerine tüm okulların ortak kullanabileceği yurtlar açılmalıdır.
104. Belediyelerde okul yeri belirlenirken İl MEM'in de görüşü dikkate alınmalı, okul planları tek tip proje olmaktan çıkıp bölgenin şartlarına uygun İl MEM veya İl Bayındırlık Müdürlüğüne yapılmalıdır.
105. Genel ve mesleki liselerin bünyesinde bulunan ilköğretim kapsamındaki ortaokullar ayrılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 200).
106. Küçük yerleşim birimlerinde çok programlı lise uygulamasına devam edilerek bunlar eğitim sitelerine dönüşecek şekilde geliştirilip yaygınlaştırılmalıdır.

107. Ortaöğretimde mekânlar ve imkânlar açısından mahalli idarelerden ve halktan da yardım alma amaçlı çalışma yapılmalıdır.

108. Yönlendirme sistemi içerisinde, yönelme, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça temel hedefler belirlenmeli; ülke koşullarına uygun daha verimli bir hizmet ve örgüt modeli geliştirilmelidir. (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 200).

109. Yönelme hizmetlerinin daha etkili bir biçimde yürütülmesi için “Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma hizmetleri Genel Müdürlüğü”, “Özel Eğitim Hizmetleri” ile “Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri”ne dengeli bir şekilde ağırlık verilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 264).

110. Yönelme çalışmaları ilköğretimin altıncı yılından başlayıp ortaöğretim ve yükseköğretime kadar sürdürülmelidir. ÖSS ve ÖYS yerine öğrencilerin eğitim özgeçmişleri bir araya getirilerek değerlendirilmelidir.

111. Yönelme çalışmaları ile rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin daha sağlam olabilmesi için psikolojik ölçme araçlarını geliştirme ve eğitsel ve mesleki bilgilerin toplanmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. MEB tarafından bu alan zaman zaman yapılan alan dışı atamalara son verilmelidir.

112. Yönelmede, öğrenciler ait tutulan kayıtlar sağlıklı şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu ilköğretim ve ortaöğretim arasındaki devamlılığı sağlayacak aynı zamanda yönelme yardımcı olmakla birlikte bilimsel standartlara uygun şekilde yeniden ele alınıp düzenlenebilmelidir.

113. Öğretim programları hazırlanırken yönelmeyle ilgili hedef ve davranışlar da belirlenmelidir.

114. Hazırlık ve yönlendirme eğitimi aşamasında meslek liselerinde okutulan dersler seçmeli olarak okutulmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 266).

115. Seçmeli derslerde uygun program ve öğretmen bulmak için, yöresel seçmeli dersler için o bölgede birikim ve bilgisi olan eğitim-öğretim dışında diğer meslek dallarında da faydalanabilir.

116. Yönelmede her kademede bulunan öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmelidir. Bunun yanında öğretmen adaylarına hizmet öncesinde rehberlik ve psikolojik danışma ile beraber diğer ilgili temel derslerin yanında bireyi tanıma teknikleri ve iletişim becerileri konularında bilgi ve yeterlilik kazandırılmalıdır.

117. Yönelmede aile ile işbirliği sağlanmalı ve kitapçıklar, video, radyo ve TV’de yer verilmelidir.

118. Ülkemizde büyük eksikliği bulunan orta kademe işgücünün en önemli kesimi olan teknisyenlik eğitimi yeniden düzenlenmeli, teknisyenlik eğitimi, önerilen aynı düzen çerçevesinde, daha yoğunlaştırılmış, ilk yıldan son yıla kadar geniş alan bilgisi üzerine teorinin, teknolojinin ve uygulamanın tüm gerekliliklerini kapsayan bir özel yetiştirme programı şeklinde ele alınmalıdır (XV.MEŞ, 1996: 267).

119. 2000’li yıllarda daha karmaşık hale gelecek işler için mesleğin özelliğine göre meslek eğitimi sürelerinin dallara göre çeşitlenmesi sağlanmalıdır.

120. Meslek Eğitimi Merkezleri kurulmalı ve bu merkezler ülke meslek standartlarına uygun programı uygulamalı, bölgesel düzeyde meslek ihtiyacını belirlemeli ve eğitimini vermeli, ihtiyaçları karşılayacak ek programlar hazırlamalı, örgün ve yaygın eğitim görmüş kişilere meslek belgesi verebilmeli, öğrenciler girişimci olarak yetiştirilebilmeli, uygulamalı meslek eğitimi imkanı verilebilmeli, uzmanlaşmaya başlamış öğrenci yetiştirebilmelidir.

121. 2000’li yıllarda, iş gücünde aranılan nitelikle geçmiş yıllarda beklenen niteliklerden farklılık gösterecektir. 21. Yy.da çalışacak iş gücünden beklenen nitelikler; sorumluluk alabilen, iletişim kurabilen, kalite güvenceli mal üretebilen ve hizmet sunabilen, sorun çözebilen, bilgi ve teknolojiyi üretebilen, buluşlarını üretime yansıtabilen, pazarlamayı bilen, paylaşımcı ve uzlaşıcı olmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 269).

122. Öğrenciler mezun oldukları program doğrultusunda program tercih ettiklerinde ek puan uygulanmalıdır.

123. Öğretmen adayı seçimine önem verilmeli, öğretmen lisesi mezunlarına ek puan, burs ve diğer imkânlar getirilmelidir.

124. Fen ve Anadolu liseleri gibi okullar devam eden öğrencilerin ortaöğretim başarı puanı ile mağdur duruma düşmeleri engellenmelidir.

125. Meslek lisesi mezunları alanlarında yüksek öğrenime devam etmesi teşvik edilmelidir.

126. Meslek liseleri ve meslek yüksek okullarının sayısı ülke ihtiyaçları doğrultusunda artırılmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 340).

127. Yüksek öğretimde kapasiteyi arttırmak için; ihtiyaç duyulan alanlarda ikinci öğretim açılmalı, çok kampüslü büyük üniversitelerden küçük üniversiteler olarak bölünerek eksik bölümler tamamlanmalı, gelişmekte olan üniversitelerin açılması teşvik edilmeli ve bu kurumlar YÖK tarafından denetlenmelidir.

128. Taşra örgütüne daha çok yetki ve sorumluluk verilmeli, karar oluşumuna eğitimcilerin, taşra yöneticileri ve halkın katılımı sağlanmalıdır (XV.MEŞ, 1996: 389).

129. Ülke genelinde ve AB’de geçerli olabilecek “sertifikasyon” sistemi oluşturulmalıdır.

130. Halk Eğitim Merkezlerinde araştırma ve geliştirmeyi yürütmek üzere uzman ve yardımcıları kadroları oluşturulmalıdır.

131. Okuma yazma gibi temel eğitim niteliği taşıyan kurslar dışındaki yaygın eğitim faaliyetlerine katılan kursiyerlerden belirlenecek miktarda “katkı payı” alınmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 390).

132. Bölgeler arası gelişme değişmeler dikkate alınarak özel çalışmalara gidilmeli ve bu alanda yaygın eğitim modellerinden yararlanılmalıdır (Örneğin: GAP) (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 208).

133. Yaygın eğitimde gerektiğinde gezici ve taşınabilir eğitim yapılabilir.

134. Ülkesini, milletini seven vatandaş yetiştirmek için yaygın eğitimden yararlanılmalıdır.
135. Türk dilinin doğu öğrenilmesi ve insanlarımızın temel hukuk bilgilerini kavramaları açısından bu alanda açılan kurslara da ağırlık verilmelidir.
136. İller arasında kaynak tahsisinde; nüfus ve nüfus hareketleri, ilin ekonomik ve gelişmişlik derecesi, okullaşma oranları nesnel ölçüt olarak alınmalıdır.
137. Okullardaki eğitim araç ve gereçlerin envanterleri çıkartılıp ihtiyaç kadar alınıp, savurganlık önlenmelidir.
138. Eğitim bina ve tesisleri bölgeye iklime uygun, kaliteli şekilde yapılmalıdır.
139. Eğitim yatırımlarında Devlet İhale Kanunu yeniden gözden geçirilerek, bürokratik engeller kaldırılmalı, kamulaştırma mevzuatı sadeleştirilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 462).
140. Yurt dışında eğitim gören yüksek nitelikli kişilerin ülkemize çekilmesi ve beyin göçünün engellenmesi için MEB çalışmalar başlatmalıdır.
141. Yeni kaynak yaratmak amacıyla yönelik olarak Milli Piyango İdaresi, şans oyunları gelirleri ile THK (Türk Hava Kurumu) ve Türkiye Diyanet Vakfı gelirlerinden bir bölümü MEB'e aktarılması sağlanmalıdır.
142. Özelleştirme gelirlerinin en az %3'ü eğitim için ayrılıp ayrı bir fon oluşturulmalıdır.
143. Öğretmen görev tanımı yeniden yapılarak okul türlerine göre norm (standart) kadrolar belirlenmeli ve öğretmen dağılımdaki dengesizlikler giderilmelidir (XV. MEŞ, 1996: 466).
144. Eğitim ve Öğretimini yabancı dille yapan okullarda okutulan yabancı dil ders kitaplarının ilgili ülkelerden ithal edilmesi yerine yerli müelliflere üretilmesi teşvik edilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 215).

8.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1. Yakın gelecekte 5-6 yaş okul öncesi eğitim, ilköğretim bünyesine alınmalı, ilköğretim kesintisiz 8 yıl zorunlu eğitim olarak uygulanmalı, 8 yılın sonunda tek tip diploma verilmeli, 9. sınıf lise ya da mesleki eğitime yönlendirme yılı olmalı, böylece ilköğretimde zorunlu 2+8+1 sistemi oluşturulmalıdır.
2. Çocukluğun tam yaşandığı, çocukların kendilerini, ailelerin de çocuklarını tanıdığı bu dönemde bulunanlar çıkarılmamalıdır. Uzun vadede zorunlu eğitim 18 yaşını kapsayacak şekilde düzenlenmelidir (XV. MEŞ, 1996: 197).
3. Okul binalarının yapımında özel eğitim ve okul öncesi çocuklarının ihtiyaçları doğrultusunda gerekli fiziki düzenlemeler (rampa, asansör, sıra, oyun bahçesi, vb.) yapılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 192).
4. Okul öncesinden itibaren ailenin eğitimi, önemli bir boyut olarak ele alınmalıdır. “Aile Katılım Programları” ve “Ana-Baba Okulları” yaygınlaştırılmalıdır.
5. İllerde diğer Bakanlık ve kuruluşlara bağlı olarak faaliyet gösteren Okul Öncesi Özel ve Resmi Eğitim Kurumları (Kreş-Anaokulu) belirlenerek denetimleri Milli Eğitim Bakanlığı’na yapılmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 203).
6. Yaygın eğitime daha çok katılımın sağlanabilmesi için şartları müsait olan halk eğitim merkezlerinde kreş anasınıfı açılmak suretiyle çocuğun ve annenin birlikte eğitimi sağlanmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 391).

8.3.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

8.3.4.1. Genel Sonuç ve Uygulamalar

Şurada alınan “8 yıllık temel eğitime geçilmesi” kararı 4306 sayılı yasa ile 1997’de uygulanmaya başlanmıştır. Milli Eğitim Akademisi’nin kurulma kararı uygulamaya

geçememiştir. Yeni Milli Eğitim Personel Kanunu, Öğretmen Personel Kanunu çıkarılmamıştır (Deniz, 2001: 93).

Etkili bir yönlendirme sistemi kurulamamıştır. XV. Milli Eğitim Şurasında kendi içinde çelişen kararlar sıkça rastlamak mümkün durumdadır. Kararlarda geçen “öğretmenin vekili olmaz” anlayışı aynı karar içinde geçen “raporlu ve asker öğretmenlerin yerine üçte iki maaşla görevlendirilenler olabilir” ile kendini etkisiz hale getirmiştir ve böylece uygulanamamıştır.

Yine kararlarda geçen “alanında yetişmemiş olan üniversite mezunları ilköğretim okullarına (sınıf veya dal öğretmeni olarak) atanmamalıdır” anlayışı kararın devamında geçen Milli Eğitim Bakanlığı’ndaki sınıf öğretmeni açığının çok büyük olması ve bunun gelecek birkaç yıl içinde daha da artmasının beklenmesi nedeniyle; eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinden mezun olanların istihdamını mümkün kılmak üzere sınıf öğretmenliği alanında en az bir yıl süreli “öğretmenlik meslek eğitimi programları düzenlenmelidir” ile kendini etkisiz hale getirmiştir.

Açık ilköğretim uygulamasına ve açık öğretim lisesi bünyesindeki mesleki açık öğretim uygulamasına geçilmiştir. Ortaöğretimde uygulamaya konulan ders geçme ve kredi sistemi 1995-1996 öğretim yılında yürürlükten kaldırılmış, sınıf geçme sistemine dönmüştür.

8.3.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

XV. Milli Eğitim Şurası okul öncesini gündeme almasa da görülüyor ki karar aşamasında okul öncesi eğitimin yapıldığı binalar, teftiş şekli gündeme gelmiş ve aşağıdaki kararlar da “Uygulama Kararları” olarak Bakanlık “İcra Planı”nda yer almıştır:

Okul binalarının yapımında özel eğitim ve okul öncesi çocuklarının ihtiyaçları doğrultusunda fiziki gerekli düzeltmeler (rampa, asansör, sıra, oyun bahçesi, vb.) yapılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 192). Yaygın eğitime daha çok katılımın sağlanabilmesi için şartları müsait olan halk eğitim merkezlerinde kreş, anasınıfı açılmak suretiyle çocuğun ve annenin birlikte eğitimi sağlanmalıdır (XV. MEŞ, 1996: 391).

1994-95 yılında okul öncesi eğitiminde okullaşma oranı %5.1 iken VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında okul öncesi eğitiminde okullaşma oranı 2000-2001 yıllarında %16 olarak hedeflenmiştir. XV. Milli Eğitim Şurası'nda olan "Yakın gelecekte 5-6 yaş okul öncesi eğitim, ilköğretim bünyesine alınmalı, ilköğretim kesintisiz 8 yıl zorunlu eğitim olarak uygulanmalı, 8 yılın sonunda tek tip diploma verilmeli, 9. sınıf lise ya da mesleki eğitime yönlendirme yılı olmalı, böylece ilköğretimde zorunlu 2+8+1 sistemi oluşturulmalıdır.

Çocukluğun tam yaşandığı, çocukların kendilerini, ailelerin de çocuklarını tanıdığı bu dönemde bulunanlar çirak yapılmamalıdır. Uzun vadede zorunlu eğitim 18 yaşını kapsayacak şekilde düzenlenmelidir (XV. MEŞ, 1996: 197)." Kararı ile VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı gösteriyor ki AB ülkelerinde asgari norm olan 9 yıllık zorunlu eğitim, bu aşamada Türkiye'de eğitim birliği yasası çerçevesinde 8 yıllık zorunlu temel eğitim olarak uygulamaya geçecek ve ilköğretime dahil edilecek olan 5-6 yaş okul öncesi eğitiminde neredeyse %100 yaygınlaşmasını da düşünmek mümkündür.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile birlikte hazırlanan "1475 sayılı İş Kanunu'na tabi iş yerlerinde, işverenlerin kuracakları okul öncesi eğitim kurumlarının kuruluş, işleyiş esas ve usullerini düzenleyici tüzük" 01.05.1997 tarihinde uygulamaya konmuştur (Balıkcı, 2003: 14). 1993 ve 2001 yılları arasında idareci ve 155'i KKTC Okul Öncesi kurumlarında öğretmen olmak üzere birçok öğretmen, ilköğretim müfettişler başkanları ve ilköğretim müfettişleri olmak üzere 5543 eğitimciye kurs ve seminer uygulamıştır.

9. 1999-2008 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

9.1. XVI. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (22-26 ŞUBAT 1999)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı: METİN BOSTANCIOĞLU

Şura Bakanlık Divanı : METİN BOSTANCIOĞLU

Bener CORDAN

Prof. Dr. Cevat ALIKAN

Şura Genel Sekreterliği : Haşim AYAOKUR

Açılış Konuşmaları: Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcı Hikmet ULUĞBAY

Milli Eğitim Bakanı Metin BOSTANCIOĞLU

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Hikmet ÇETİN

Talim ve Terbiye Kurulu Başkan Vekili Orhan ÖZALP

9.1.1. Hedefler

- Mesleki ve teknik eğitime ağırlık vererek gerek dersler konusunda bir takım değişiklik ve düzenlemelere gitmek,
- Mesleki eğitimde öğrenci ve öğretmen olmaya teşvik etmek ve bu alanlara öğretmen yetiştirmek,
- Okul çeşitliliği yerine program çeşitliliğini önemli kılmak,
- Mesleki eğitime parasal kaynaklar sağlamak, durumlarını iyileştirmek,
- Öğretmenleri sürekli güncel tutmak ve hizmet içi eğitime almak,
- Mesleki eğitime teşvikle beraber yükseköğretim önündeki yığılmaları engellemek,

- Engellilerin eğitimi ve istihdamı için birtakım düzenlemeler getirebilmek,
- Yerel yönetim ve okulların yetki ve sorumluluklarını artırmak,
- Bilim ve teknolojiyi yakında takip edip paralel gidebilmektir.

9.1.2. Gündem

- Mesleki ve Teknik Eğitimin, ortaöğretim sistem bütünlüğü içinde ağırlıklı olarak yeniden yapılandırılması,
- Okul ve işletmelerde meslek eğitimi ve istihdamı,
- Mesleki ve teknik eğitim alanına öğretmen ve yönetici yetiştirme,
- Mesleki ve teknik eğitimde sınavsız yükseköğretime geçiş,
- Mesleki ve teknik eğitimde finansman olarak belirlenmiştir.

9.1.3. Alınan Kararlar

1. Avrupa ile bütünleşme sürecini de kolaylaştırıcı özellikle olmak üzere özellikle istihdama hazırlayıcı mesleki ve teknik eğitim programları mutlaka uluslar arası standartlara ulaşmayı kolaylaştıracak bir yapı içinde yürütülmelidir.
2. Mevcut kapasitenin tamgün-tam yıl kullanılması sağlanmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 177).
3. Ortaöğretimin bütünleştirilmesi ile alakalı olarak tavsiye edilen yeni düzenlemeler, bir program bütünlüğü içinde karar, icra, denetim ve destek hizmetlerini de kapsayacak şekilde ele alınmalı ve bu bağlamda, uluslar arası destekli projelerle bütünleştirilmelidir. Mevcut durumdan yeni sisteme geçiş için, yine ilgili tarafların katılımı ile bir uygulama planı hazırlamalı, aynı zamanda sistemin başarıya

ulaşmasında en önemli etken olan aydınlanmış bir kamuoyu yaratmak gayesi ile gerekli tanıtım ve eğitim çalışmaları gerçekleştirilmelidir.

4. Yürütülecek programlarda ortak gaye, bir alanın gerektirdiği mesleki eğitimi vermek değil; tersine tüm meslek alanlarında geçerli olan teknoloji ve genel kültür öğelerini bir bütünlük içinde tanıtarak, kişileri teknolojiyi bilen, tanıyan, uygulayan ve geliştiren insanlar olarak uyumlu ve sakin duruma getirmek olmalıdır.
5. Meslek standartlarının hazırlanıp geliştirilmesi kurumsal bir dayaja oturtulmalıdır. Bu çerçevede, mesleki eğitimde niteliği geliştirici ve yönlendirici olmak üzere, ulusal meslek standartlarını geliştirme, uluslar arası gelişmeleri takip etme, standart denetimlerini ve belgelendirme görevlerini yapmak üzere, Avrupa Topluluğu ve OECD ülkeleri önde olmak üzere gelişmiş ülkelerde de olduğu gibi “Türk Meslek Standartları Kurumu” ismiyle özerk yapılı bir kuruluş oluşturulmalı, eğitim kurumlarının görevi yetiştirme ile sınırlandırılmalıdır. Bu durum doğrudan veya yetkili kılacağı kurumlar aracılığıyla meslek standartları geliştirme, sınav ve belgelendirme işlemlerini yürütmede yönlendirme görevlerini de üstlenmelidir.
6. Mevcut öğrenci gelişim dosyaları daha bilimsel standartlarda geliştirilmeli, her kademedeki kullanılması sağlanmalıdır.
7. İlköğretimin bütün sınıflarında meslek alanlarını tanıtıcı faaliyetlere yer verilmelidir.
8. Her öğretmen devamlı rehberlik eğitimi almalı ve uygulamalıdır.
9. Seçmeli derslerin, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirici, ana meslek alanları ve eğitim olanaklarını, mesleki teknik öğretim programlarını tanıtıcı, özendirici bir biçimde düzenlenmesi sağlanmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 182).
10. İlköğretimin tüm sınıflarında yaz dönemlerinde öğrencilerin kültür, beceri kazanmalarına ve yönelmelerine dönük kurslar açılmalıdır.
11. Öğrencinin ilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesi sadece uygun ortamlarda mümkündür. Bundan dolayı eğitim ortamlarının bina, alan ve kullanım yönünden zenginleştirilmesi sağlanmalıdır.

12. Eğitici kol faaliyetlerinin karşılığı olarak ödenmesi gereken ücret yönünde var olan sınıflandırmalar kaldırılmalı, eğitsel kol etkinliklerini yürüten öğretmenler ücret yönünden desteklenmelidir.
13. Mesleki eğitim programlarında ve buna bağlı iş alanlarında, var olan işgücünün ekonomiye kazandırılmasında eğitim bir bütün olarak anlaşılmalı, üretim içinde kadınların istihdamına yoğunluk verilmelidir.
14. Önemle kız öğrencilerin mesleki teknik eğitim programlarına katılmalarını sağlamak amacıyla teşvik edici tedbirler alınmalıdır. Ders kitapları ve diğer materyallerinde cinsiyete bağlı ayrımcılık yapılmamalıdır.
15. Farklı sektörlerde özellikle üstün özellikli insan gücü gereksinimlerinin karşılanmasından kadın işgücünün istihdamının artırılması yönünde gerekli teşvik edici önlemler alınmalıdır.
16. Ders kitabı ve öğretim araç-gereçlerinde çağdaş, sorumlulukları paylaşan aile kavramı ön plana çıkarılmalıdır.
17. Bölgesel ihtiyaçlara göre kadınlara yönelik hizmet ve üretim alanları ayarlanmalı, bu konuda eğitim verilmesi sağlanmalıdır.
18. İlköğretim sonrası eğitimde okulları artırmak için kız öğrencilere burs ve iş sağlayarak, mesleki eğitim programlarına yönlendirme sağlanmalıdır. Velilere birtakım özel teşvikler getirilmelidir.
19. Bütün bakanlıklara verilen yaygın eğitimle kadınlarımızın mesleğe yönlendirilmesinde, koordinasyon Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmalıdır.
20. Engellilerin mesleki teknik eğitiminde en gel grupları ve engel seviyeleri dikkate alınarak yönelmelerine rehberlik yapılmalıdır.
21. Mesleki teknik eğitimde mevcut eğitim olanaklarında engelli gençlerin de faydalanabilmesi için fiziki engeller ortadan kaldırılmalıdır. Engellilere gerekli eğitim materyalleri sağlanıp eğitim engelliye göre yapılmalıdır.

22. 3308 sayılı kanun gereğince, işverenlerin, çırakların %3'ü oranında engelli çırak almaları konusunda özel bir çalışma yapılmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 184).
23. Bazı engelli grupların özel kabiliyetlerini dikkat ederek mesleki eğitim programları geliştirilmelidir. Mesela görme engelliler için masörlük ve müzik öğreticiliği, ortopedik engelliler için bakıcı anne, işitme engelliler için ise gürültülü ortamlarda gerçekleştirilen meslekler gibi.
24. Özel eğitime muhtaç çocukların eğitimleri daha kısa zamanda tamamlamaları için gerekli programlar oluşturulmalı ve ileri eğitimlerinin sağlanması için teşvik edici önlemler alınmalıdır.
25. Mesleki teknik eğitim kurumları ile işletmelerde görev yapan öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki yeterlilikleri, engellilere de mesleki eğitim verebilecek şekilde getirilmelidir (XVI. MEŞ, 1999: 249).
26. Engelli gençler işletmelerde eğitim süreçlerinde özel olarak takip edilmeli, denetimleri yapılmalı ve bu süreçte işletmeler, engelliler konusunda aydınlatılmalı, engellilere yapılan yanlış davranışların ortadan kalkması sağlanmalıdır.
27. Örgün, meslek ve teknik eğitimde öğrencilerin bir meslek alanında çalışabilmesi için gerekli temel mesleki yeterlilikler kazandırılmalıdır. Eğitim programları bu yönde geliştirilmelidir.
28. İş hayatındaki gelişmeler faydalı ve gerekli görüldüğü ölçüde eğitim programlarına yansıtılmalıdır.
29. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile işletmelerin fiziki yapıları, donanım ve eğitim programları engellilerin gereksinimleri ile uyumlu hale getirilmelidir.
30. İşletmeler engellilere mesleki eğitim yaptırma yönünde özendirilmelidir.
31. Türk Meslekler Sözlüğü, günümüz emek piyasasına göre tekrardan düzenlenmelidir.
32. MEB'in işletmelerde meslek eğitimi ve istihdama ilişkin teşvik politikalarını ilgili taraflarca açıkça tespit edilmeli ve verimli bir şekilde uygulanmalıdır. Mesleki ve

teknik eğitim görmüş öğrencilerin istihdamına yönelik olarak “Özel İstihdam Büroları”nın açılması özendirilmelidir.

33. Öğrencilerin mesleki yeterliliğini ölçecek ve bunu belgelendirecek bir ulusal sistem geliştirilmelidir. (XVI. MEŞ, 1999: 251).
34. Öğrencilerin mesleki alan öğrencilerin ilgi ve yetenekleri ile iş hayatının gereksinimleri doğrultusunda farklı mesleki eğitim programlarına yönlendirilmeleri için kentlerde “Mesleki Danışma Birimleri” kurulmalıdır.
35. Organize sanayi bölgeleri projelendirilirken çalışanların mesleki eğitim gereksinimi de projeye dahil edilmeli ve uygulama bu projeye bağlı yapılmalıdır.
36. İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde mesleki ve teknik eğitimden sorumlu bir müdürün yardımcısı buldurmalı ve bu yöndeki çalışmaların yürütülmesi için birimler oluşturulmalıdır.
37. Özel sektörün mesleki ve teknik eğitim okulları açması edilmelidir.
38. İllerde mesleki ve teknik eğitim kurumları arasında işbirliği ve uyumu sağlamak amaçlı “İl Mesleki Koordinasyonu Kurulu” oluşturmalı ve verimli bir biçimde çalıştırılmalıdır.
39. Mesleki ve teknik öğretim kurumları ile meslek yüksek okulları ve mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde çalışan atölye ve meslek dersleri öğretmenleri ve öğrenciler, iş kazalarına karşı sigorta ettirilmeli ve sigorta primi devletçe karşılanmalıdır.
40. İlköğretim, genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrencilere hem meslek alanlarını ve meslekleri tanıtıcı, hem de öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini tanıma imkanı verecek meslek seçimlerine yardımcı olacak bir mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmalıdır. Bu kapsamda mesleki ve teknik eğitim öğretmenliğinin önemi velilere ve halka gereği gibi tanıtılmalı ve cazip hale getirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 1999: 329).

41. Öğrencilerin mesleki ve teknik ortaöğretimde programların devamı sayılan öğretmenlik programlarına geçişte ortaöğretim başarı puanı ve ek puan uygulamasına devam edilmelidir (XVI. MEŞ, 1999: 329).
42. Mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin yetenek ağırlıklı programlarına ilgili mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olan öğrenciler alınmalı, öğretmenlik mesleğine teşvik edici diğer öğretmenlik programlarından genel ortaöğretim mezunlarına da açık tutulmasına devam edilmelidir.
43. Öğrencilerin seçiminde ilgili alan öğretmenliğinin gerektirdiği bilgi, beceri, ve yetenek sınavı yapılmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 329).
44. Mesleki ve teknik öğretmenlik mesleğinin tercih edilmesine teşvik etmek için, burs vermek, yurt sağlamak gibi önlemler daha da sürdürülmeli, yüksek lisans olanakları sağlanmalıdır.
45. Orta dereceli mesleki ve teknik öğretim okullarının öğretmen gereksinimini karşılayan temel kurumlar mesleki ve teknik eğitim fakülteleri olmalıdır. Sadece öğretmen yetiştirilmeyen veya gereksinimi karşılamayan alanlarda, yakın bölüm mezunları ile ilgili diğer yüksek öğretim kurumları mezunlarından mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden gerekli görülen tamamlama veya öğretmenlik meslek bilgisi verildikten sonra yararlanılmalıdır.
46. Mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde yaratıcı, eleştirel ve bilimsel düşünen, insan ve doğaya ilişkin estetik değerlere sahip olan, yeni bilgi ve teknolojiyi kullanan, yabancı dil bilen öğretmenler yetiştirilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 228).
47. Özürlü bireyleri topluma kazandırmak üretken hale getirmek ve bu insan gücünden faydalanmak için, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden öğretmen adayları, özürülülerin niteliklerini ve sınırlılıklarını tanıyan ve onlara uygun öğretimi yapabilecek bireyler olarak yetiştirilmelidir.
48. Mesleki ve teknik öğretim okullarına öğretmen yetiştiren fakültelerde öğretilen öğretmenlik bilgisi dersleri yetiştirdikleri öğretmenlerin yapacakları görevle uyumlu

değildir. Bu sebeple, bu fakültelerin öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ilgili fakültelerin fikirleri de alınarak tekrardan düzenlenmelidir.

49. Mesleki ve teknik eğitim öğretmenlerini özellikli olarak yetiştirebilmek, öğretmen arz-talep dengesini kurabilmek için gerekli görülen alanlarda öğretmenlik programları lisansüstü eğitimine çekilmelidir.
50. Mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde çalışan öğretim elemanlarının gençleri daha iyi tanımları, daha iyi iletişim kurmaları, iyi örnek olma gayesiyle alan bilgisi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili özellikleri artırılmalıdır. Bu fakültelerde öğretim elemanlığını teşvik edici önlemler alınmalıdır.
51. Mesleki teknik eğitim fakültelerinin öğretim üyeleri ve öğrencilerinin haftalık ders yükleri çağdaş üniversite uygulamalarına uygun hale getirilmelidir (XVI. MEŞ, 1999: 331).
52. Öğretmen ve yöneticiler yerel düzeyde okul bazında ve ihtiyaç olması halinde sözleşmeli olarak istihdam edilmelidir.
53. Mesleki ve teknik eğitim fakülteleriyle, mesleki ve teknik okullar da, iş yerlerinde çalışarak deneyim sahibi olması ve piyasada kendini kanıtlamış kişilerden öğretim görevlisi olarak yararlanılmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 332).
54. Öğretmelere görev, yetki ve sorumluluklarına uygun sosyal ve ekonomik bir statü kazandırılmalıdır (Milli eğitim Şuraları, 2006: 230).
55. Gelişme ve değişimler sonucunda ihtiyaç fazlası öğretmenler ilgili eğitim fakülteleri ile işbirliği yapılarak hizmet içi eğitim yoluyla uygun alanda yetiştirilmeli ve branşlarına uygun alanlarda istihdam edilmelidir (XVI. MEŞ, 1999: 333).
56. Öğretmen ve yönetici performans değerlendirme ölçütleri geliştirilmeli, var olan sicil raporları bu ölçütlerine göre ayarlanıp şeffaf olmalıdır.
57. Hizmet içi eğitim çalışmalarını sürdürmek üzere yedi bölgede hizmet içi eğitim enstitüleri, illerde hizmet içi eğitim merkezleri, ilçelerde hizmet içi eğitim şubeleri

kurulmalı, gerekli eğitim materyalleri ile donatılmalı ve bu çalışmalarını sürdürecekt formatör öğretmenler yetiştirilmelidir. Bu birimlerde çalışmalar yıl boyunca sürdürülmelidir.

58. Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında çalışan iki yıllık yüksek okul mezunu öğretmenlerin açık öğretim yoluyla lisans tamamlama programlarını bitirmesi sağlanmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 334).
59. Yöneticilerin ve öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitimler özlük haklarına yansıtılmalı ve kredilendirilerek yüksek lisans öğretiminde dikkate alınmalıdır (Milli eğitim Şuraları, 2006: 231).
60. Yöneticilerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri üniversiteler ve diğer kuruluşlarla da işbirliği yapılarak planlı ve devamlı hale getirilmelidir.
61. Eğitim yönetimi ve kamu yönetimi alanlarında yüksek lisans yapan öğretmenlere okul yöneticiliğine atanmada sağlanan kolaylık, diğer yöneticilik alanlarında yüksek lisans yapanları da içermelidir. Mesleki ve teknik eğitim okullarına atamalarında eğitim yöneticiliği alanında lisans veya yüksek lisans zorunluluğu getirilmelidir (XVI. MEŞ, 1999: 335).
62. Okul yönetimlerine işveren ve iş temsilcileri ile veli, öğretmen, öğrenci ve yerel yöneticilerin katılmaları ve katkıları sağlanmalıdır (Milli eğitim Şuraları, 2006: 232).
63. Kamu eğitim harcamaları, tasarruf önlemleri ve bütçe kesintileri dışında tutulmalıdır.
64. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, tek bir yönetim altında toplanmalı ve böylece insan kaynaklarının ve maddi kaynakların verimli kullanımı sağlanmalıdır. Başka bir deyişle “benim okulum, benim araç-gerecim, benim laboratuvarım” anlayışı yerine “bizim okulumuz, araç-gerecimiz, laboratuvarımız” anlayışı hakim olmalıdır.
65. Döner sermaye sisteminin düzenlenmesine yönelik Döner Sermaye Yasası hemen çıkarılmalıdır. Fonla yatırılacak karlar, bu yasa çıkana kadar var olan yasal hükümler çerçevesinde ertelenmelidir.

66. Genel bütçeden, eğitime ayrılan ödeneklerin, eğitim kademeleri ve çeşitlerine göre dağılımındaki dengesizlikleri ortadan kaldırmak için, 2547 Sayılı Yasanın 46. Maddesinde ayarlanan ve öğrenci başına düşen “cari hizmet ödeneği” benzeri bir ölçüt oluşturulmalı ve kaynak tahsisi, öğrenci sayısı, öğrenim dallarının özellikleri, süreleri ve öğretim kurumlarının özellikleri ile ilişkilendirilmelidir.
67. Fon kaynakları arasına:
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (Mali Müşavirler Odaları, Eczacılar Odası, vb.) ile birlik ya da üst örgütlerinin üyelerinden aldıkları toplam ödentilerin %5’lik bölümünün,
 - Profesyonel spor kulüpleri ve şirketlerinin yıllık bütçelerinin %5’i ile profesyonel sporcuların transfer ücretlerinin %10’luk bölümünün alınması için yasal düzenleme yapılmalıdır.
68. Fonla katkıda bulunan kurum ve kuruluşların fon yönetimine ve denetimine katılmaları sağlanmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 393).
69. “İşletmelerde meslek eğitim” kapsamına, mesleki ve teknik eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren mesleki ve teknik eğitim fakülteleri de alınmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 393).
70. 4306 sayılı yasa çerçevesinde, ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere başlatılan eğitime katkı payı uygulaması, 1 Ocak 2001 tarihinden itibaren, ortaöğretimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla kullanılmak üzere, 31 Aralık 2005 yılına kadar uzatılmalı ve her yıl enflasyon oranında artırılmalıdır (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 234).
71. Okullara veliler tarafından yapılan her çeşit bağış ve katkıların kayıtlı hale getirilmesi için ayarlamalar yapılmalıdır.
72. Mesleki ve teknik eğitimin teşvik edilmesi için, yatılılık, pansiyon, giyim, gıda, eğitim materyalleri, ulaşım, burs, vb. sosyal yardımlar sağlanmalıdır.

73. Ailelerin eğitim giderleri, yıllık gelir vergisi, KDV oranları düşürülmelidir.
74. Ailelere kamu bankalarınınca düşük faizli eğitim kredileri verilmelidir (Milli Eğitim Şuraları, 2006: 234).
75. Eğitime yüksek bir toplumsal katılım için, kamuoyu genel olarak eğitimin maddi dar boğazları konusunda duyarlı hale getirilmeli; özel olarak gelecek senelerde eğitime yapılacak bağışlar mesleki ve teknik eğitime yönlendirilmelidir.
76. Devlet okullarına yapılan bağışları vergiden düşülmelidir.
77. Özel sektörün mesleki ve teknik eğitim kurumu açması ile iş yerlerindeki mesleki eğitim faaliyetleri, Gelir ve Kurumlar Vergisi Muafiyeti, KDV oranlarının indirilmesi, vergi iadesi, vb. özendirici şekillerde desteklenmelidir.
78. Mesleki ve teknik ortaöğretimde 2005-2006 öğretim yılı için öngörülen %47'lik okullaşma oranı bağlamında, bu okullara öğretmen yetiştiren fakültelerin (özellikle yeni kurulanlar olmak üzere) desteklenmesi sağlanmalıdır. Bu çerçevede III. Endüstriyel Eğitim Projesinin uygulamaya geçirilmesi hızlandırılmalıdır. Fon kaynaklarından pay ayrılmalı ve öğrenim ücretleri en az mühendislik fakültesi öğrenim ücretlerinin düzeyine çıkarılmalıdır (XVI. MEŞ, 1999: 395).
79. MEB'in merkezi yerlerdeki taşınmazları değerlendirilmeli ve bu yolla elde edilen gelirin eğitim hizmetlerine kullanılması sağlanmalıdır.
80. Özelleştirme kapsamındaki taşınmazlardan eğitim için uygun olanların, eğitim kurumlarına ücretsiz tahsisi sağlanmalıdır (Milli eğitim Şuraları, 2006: 235).

9.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alman Kararlar

XVI. Milli Eğitim Şurası'nda maalesef ne raporlarda ne görüşmelerde ne de kararlar da okul öncesi eğitimine değinilmemiştir. Bu durum XIV. Milli eğitim Şurası'ndan soran okul öncesi eğitim için duraksama dönemi olarak değerlendirilebilir.

9.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

9.1.4.1. Genel sonuç ve Uygulamalar

15 vakıf üniversitesi kurulmuş, 21'i vakıf üniversitesi olmakla birlikte üniversite sayısı 74'e yükselmiştir. Fakülte, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokul sayısı 1492'ye yükselmiştir. 1995-96 öğretim yılındaki % 23.4 olan mesleki ve teknik eğitimde okullaşma oranı 1999-2000 öğretim yılında % 22.8 olarak gerçekleşmiştir. Öğretmen sayısındaki yetersizlikler ve dağılımdaki dengesizlikler için çıkarılan norm kadro yönetmeliği uygulamaya konulmuştur.

Eğitimde yeni teknolojilerin kullanılması ve yaygınlaştırılmasında gerekli gelişme sağlanamamıştır. Herkese eğitim öğretim imkanı sağlayacak ortamın bulunması, yükseköğretime geçişte yığılmaların önlenmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve verimli bir yönlendirme sisteminin kurulmasına bağlı düzenlemelerde yetersiz kalınmıştır. Mesleki teknik eğitim ve sanayi arasındaki işbirliği yeterince gerçekleştirilememiştir.

Özel eğitim okullarının artırılmamış ve var olan okullarda kaynaştırma eğitime geçilmesinde yeterli gelişme olmamıştır. Özel eğitim gerektiren üstün zekalı çocuklara uygun eğitim ortamlarının hazırlanmasında yetersiz kalınmıştır. Mesleki teknik eğitimde plan hedeflerinin gerisinde kalınmış, iş piyasasının gereksinim duyduğu özellik ve çeşitte mesleki eğitim programları geliştirilmesinde yetersiz kalınmıştır.

Tam gün-tam yıl Eğitim Projesi uygulaması çerçevesinde 1996-99 yıllarında toplam 118128 öğrenciye eğitim imkanı sağlanmıştır. Eğitim sistemi dışında kalan çocukların çıraklık eğitimi kapsamına alınması sağlanamamıştır. Yükseköğretim kurumları bürokratik ve merkezi yapıdan kurtulamamıştır. Üniversitelerarası rekabet oluşturulamamıştır. Üniversite ve fakülte yönetimlerinin yetkileri artırılmamıştır. Öğretim üyelerinin ve araştırma görevlilerinin ihtiyaç duyulan bilimsel bağımsızlık ve üniversite sanayi işbirliği yeterince sağlanamamıştır.

9.1.4.2. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

XVI. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitime yer verilmediğinden bu dönemde gerçekleşen uygulamalarla sınırlıdır. Okul öncesi eğitimin okullaşma oranı 1999-2000 yıllarında %9.8 olarak belirlenmiştir ve bu oran Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (SBYKP) 2000-2005 yılları arasında %25 olarak belirtilmiştir.

Okul öncesi eğitim yine SBYKP'de yer almış ve okul öncesi eğitimi hizmeti veren kurumlar arasındaki farklılıkların giderilmesi için standartların oluşturulmasına, okul öncesi eğitim döneminde toplum zeminli, ahlaki ve manevi değerlere bağlı eğitim verilebilmesi için yazılı, sözlü ve görüntülü eğitim programlarının yapımına karar verilmiştir. Ayrıca ve sosyal, psikolojik ve zihinsel gelişimin erken yaşlarda biçimlenmesi sebebiyle okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına karar verilmiştir.

İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve sponsor olan resmi ve özel kuruluşlar arasında işbirliği sonucunda 2004 yılında başlatılmış mobil anaokulu uygulaması yaygınlaştırılarak sürdürülmektedir. AÇEV işbirliğinde yürütülen "Okul Öncesi Veli Çocuk eğitimi Program Projesi" pilot uygulamaları İstanbul ilinde başlatılmış ve 2000-2001 eğitim ve öğretim yılında Ankara, İzmir, Samsun ve Gaziantep illeri de proje içeriğine alınmıştır.

9.2. XVII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (13 – 17 Kasım 2006)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Hüseyin ÇELİK

Şura Başkanlık Divanı : Hüseyin ÇELİK

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN

Prof. Dr. Ali BAYKAL

Şura Genel Sekreterliği : Nazım İrfan TANRIKULU

Şura Genel Sekreter Yardımcısı : Halil AŞICI

Açılış Konuşmaları: Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali ŞAHİN Milli Eğitim Bakanı Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK

Talim ve Terbiye Kurulu başkanı Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN

9.2.1. Hedefler

- Türkiye de eğitimi standartlara uygun, dinamik, hareketli duruma getirmek.
- Türkiye ve diğer Ülkeler arasında gerçekleşen öğrenci değişim programları incelemek
- Eğitimde sınavı kaldırma yolları aramak
- Medyayı, eğitimi güçlendirmesi, destek vermesi konusunda teşvik etmek.
- Öğretmenlerin durumu ile ilgili birtakım değişiklik ve düzenlemelere gidebilmektir.

9.2.2. Gündem

- Türk Milli Eğitim Sisteminde kademeler arası geçişler, yönlendirme ve sınav sistemi
- Küreselleşme ve AB sürecinde Türk Eğitim Sistemi

9.2.3. Alınan Kararlar

1. İlköğretim okullarını bitirmiş öğrencilerin; velisi bitirmiş olduğu okulun bir yöneticisi, rehber öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ile birlikte mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından Bir rehber RAM bünyesinde görevli gezici öğretmenlerden oluşan bir komisyon, nitelikleri doğrultusunda başarılı olabileceği meslek liselerine yerleştirilmesine karar vermelidir.

2. Özel gereksinimli çocuklar için yeterli sayıda özel eğitim sınıflarının bulunmaması, var olan özel eğitim sınıflarının fiziki koşullarının yetersiz olması ve dal öğretmenlerinin sayısal yetersizliği problemin en kısa sürede giderilmelidir.

3. Özel ve resmi Özel eğitim okullarında normal eğitim yapılmaktadır, altyapı koşulları uygun olmayan okullarda ikili öğretim yapılabilme fırsatı tanınmalıdır.

4. Kaynaklaştırma eğitimine dahil edilen öğrencilerin ilköğretim sonrasında gidecekleri bir kurum belirlenerek çocuğun yöneltme formuna açıkça yazılmalı, kaynaştırma eğitimine dahil edilemeyecek öğrencilerin ise iş okullarına yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

5. Kaynaklaştırma eğitimi verilen sınıflara destek hizmet personeli ve bu çalışanın ücreti yerel imkanlarla karşılanmalıdır.

6. Bütün ilköğretim okullarında çalışan öğretmenler özel gereksinimli çocuklar hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.

7. Özel gereksinimli kişiler için engel türüne göre yönetimlerce korumak iş yerleri açmalı ve mevcutların sınırları artırılmalıdır.

8. Yerel yönetimlerce, özel eğitime ve bakıma muhtaç kişilerin ailelerini kaybettikten sonra da hayatlarını devam ettirebilecekleri yaşam evi alanları oluşturup yaygınlaştırılmalıdır.

9. Mesleki eğitimde ve çıraklık eğitiminde engelli öğrenci kontenjanları artırılmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 170).

10. Üstün zekalı çocukların eğitimleri, üniversitelerce açılacak sertifika programlarını bitirmiş öğretmenler tarafından yapılmalıdır.

11. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarının 6 – 12. Sınıfları arasında öğrenci merkezli sınıf sisteminden ders odaklı sınıf sistemine geçirmeli ve üstün zekalı çocukların kendi hızlarında ilerlemelerine fırsat verilmelidir.

12. Özel yeteneğe sahip engelli öğrencilerin üst öğrenim kurumlarına girişlerini engelleyecek hükümler ortan kaldırılmalıdır.

13. TÜBİTAK, MEB ve Üniversitelerin işbirliği ile üstün kabiliyetli öğrencilerin eğitimi konusunda yaz kış kampları, bilim danışmanlığı vb. faaliyetlerin düzenlenmesine de iş birliği yapılmalıdır.

14. Özel eğitimde kaynaştırma eğitimi yapabilecek sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesi için hizmet öncesi eğitimde bu alanları dikkate alacak program düzenlemeleri yapılmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 171).

15. Rehber öğretmen ve özel eğitim öğretmenliğine alan dışından öğretmen atamaları yapılmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 171).

16. Özel eğitim kurumlarındaki öğretmen yetersizliğinin giderilmesi için kadrolu veya sözleşmeli olarak ek ders ücreti ödemek şartıyla öğretmen istihdamının sağlanması gerekmektedir.

17. Sınıf öğretmenlerine özel eğitim formasyonu verilmelidir (XVII. MEŞ, 2007: 171).

18. Engelli öğrencilerin erasmus, comenius, vb. hareketlilik programlarına katılmasını sağlayacak ayarlamalar yapılmalıdır.

19. İlköğretim 8. Sınıf sonunda yapılan OKS kaldırılmalı, bunun yerine öğrenci başarısının, zihinsel ve sosyal gelişimlerinin izlenmesine yönelik rehberlik hizmetlerine, öğretmenler kurulu ile ailelerin kararına dayalı bir yöneltmeye ağırlık verilmelidir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin öğrenme eksiklerinin saptanması, öğrenme başarısının arttırılması ve öğretim hizmetinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmalıdır.

20. Sınıf ve öğrenci sayısı belirleyici olmaksızın tüm ilköğretim okullarına rehber öğretmen görevlendirilmelidir.
21. Sınıf öğretmenliği 1, 2 ve 3. Sınıfı kapsamalı 4 ve 5. Sınıflarda dersler branş öğretmenlerince verilmelidir.
22. Öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlerine katılabilmeleri ve öğretmenlerin mesleki hazırlıkları için okulda kalma süreleri yeniden düzenlenmeli ve taşınmalı eğitim yapılan okullarda gerekli tedbirler alınmalıdır.
23. Genel, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olmuş öğrencilerin öğrenim gördükleri alanın devamı özelliğindeki yüksek öğrenim programlarına geçişlerinde ek puan almaları uygulanmalıdır.
24. Yükseköğretime geçişte etkili olan AOÖBP uygulaması kaldırılarak belirli sınıflarda yapılacak merkezi olgunluk sınavından elde edilecek puanın etkili olması sağlanmalıdır.
25. Yönlendirme, başta rehber öğretmenler başta olmak üzere öğrenciler, veliler, öğretmenler, okul yöneticileri, meslek odaları yerel yönetimleri remi ve özel işverenler, yazılı ve görsel medyanın ortak çabaları gerçekleştirilmelidir (XVII. Milli, 2007: 174).
26. Ortaöğretim kurumlarına kayıt olan öğrencilerin 10. Sınıf sonuna kadar bu kurumlar arasında yatay ve dikey geçiş olanağı sağlanmalıdır.
27. Yaşam boyu öğrenmeyi destekleyecek, geliştirecek ve yaygınlaştıracak ulusal eğitim politikalar oluşturulmalıdır (XVII. Milli, 2007: 287).
28. Yaşam boyu öğrenme konusunda kişileri bilgilendirici, farkındalık yaratıcı, farkındalık seviyelerini artırıcı faaliyetler yapılmalıdır. Bu faaliyetlerin belirlenmesinde bilimsel ölçütlere dayalı ve uzmanlar tarafından yapılan yöresel gereksinim analizleri esas alınmalıdır.
29. Sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin gelir seviyesi değişik olan kesimlere finansman, proje ve ekipman açısından katkı sağlanması özendirici olmalıdır.

30. Yaşam boyu öğrenme uygulamaları aracılığıyla engelli kişilerin eğitimine daha dikkat edilmeli ve bu kişilerin toplumla bütünleşmeleri sağlanmalıdır.
31. Bütün eğitim kurumlarında hafta sonu yapılacak kurs ve seminerlerde yönetici ve yardımcı personele ücret ödenmelidir.
32. Küreselleşme ve AB sürecinde yabancı dil öğretimine önem verilmeli, hızlandırılmış dil merkezleri, web destekli öğrenme ortamları aracılığıyla kişilerin en az bir yabancı dil bilmesi sağlanmalıdır.
33. Yaşam boyu öğrenme 24-64 yaşları arası ile sınırlandırılmamalıdır.
34. Yükseköğretim kurulunun 1997 senesinde kaldırdığı yetişkin eğitimi lisans programları yeniden hayata geçirilmelidir.
35. Kamu internet erişimi projesi yaygınlaştırılmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 288).
36. Herkesin yükseköğrenim alabileceği açık üniversiteler açılmalıdır.
37. Eğitim kurumlarındaki yabancı öğrenci kontenjanları yükseltilmeli ve teşvik edici önlemler alınmalıdır.
38. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının öğrenim gördükleri ve çalıştıkları kurumlar arasında belirli dönemler içinde hareketlilik sağlanmalıdır. Öğretim üyeleri “hareketli öğretim elemanı” statüsüne kavuşturulmalıdırlar.
39. Sanal hareketlilikte teknoloji ve bilgi işletimini kurabilmek için bütün okulların kendilerine ait web sitesi hazırlanmalıdır.
40. Eğitim amaçlı yurtdışına gönderilen öğrencilerimizin kültürel bağlarının korunmasına yönelik faaliyetleri yurtdışındaki temsilciliklerimiz yaygınlaştırılmalıdır.
41. Hareketlilik yalnız AB ülkelerine değil, küreselleşme ve ülkemizin ilişkileri dikkate alınarak bütün ülkelere yönelik olmalıdır.
42. Yurtdışından ülkemize gelecek öğrenciler için Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, üniversitelerin hazırlık okullarında ve bu amaçla açılacak dil merkezlerinde

yaygınlaştırılarak sürdürülmeli, üniversitelerde “Türkçenin Yabancı dil Olarak Eğitimi” bölümleri açılarak bu konuda donanımlı öğretmenler yetiştirilmelidir (XVII. MEŞ, 2007: 290).

43. Erasmus Programlarında yararlanan öğrenciler için AB komisyonu tarafından sağlanan ödenekler, özellikle metropollerde yetersiz kaldığı için, ikili anlaşma yapılmış olan üniversitelerde Erasmus öğrencilerine yönelik kampüs içi yarı zamanlı çalışma ortamlarının oluşturulması girişimlerinde bulunulmalıdır.(XVII. MEŞ, 2007: 290)

44. Uluslararası platformlarda Türkiye’nin doğru ve etkili tanıtımının sağlanması gayesiyle dünya ülkelerinden 15 – 18 yaş grubu öğrencilerinin “ değişim öğrencisi olarak “eğitim ortamlarında bulunmak üzere bir akademik sene için Türkiye’ye gelişlerinin esaslarını belirleyecek” ortaöğretim düzeyi öğrenci değişim” programları “ aile” olgusunu ile bütünleştirilerek bir ara plan çerçevesinde ele alınmalı ve sistem oluşturulmalıdır.

45. Öğretmen niteliğinin yükseltilmesi için eğitim fakültelerinin sayıları ülkenin ihtiyaçlarına göre sınırlandırılmalı, istihdam politikası doğrultusunda yeni eğitim fakülteleri açılmalıdır. Eğitim fakülteleri öğrenci kontenjanlarının belirlenmesinde de ülkenin kısa ve uzun vadeli ihtiyaçları ve eğitim kalitesinin artırılması hedefleri dikkate alınmalıdır.

46. Tezsiz yüksek lisans programlarının yarattığı problem ve sonuçlar incelenmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Öğretmenlik bir uzmanlık mesleği olarak lisansüstü düzeyi içine alacak bir eğitim programına bağlanmalıdır.

47. Eğitimin bütün kademelerinde öğretim elemanlarının ilgili oldukları öğretim düzeyinde ve kendi alanlarında görev yapmaları sağlanmalıdır.

48. Öğretim elemanlarının kendilerinin yetiştirilmesi için fakülte yöneticileri ile öğretim elemanları arasında iletişim ve etkileşim yoluyla birbirlerine katkıda bulunacakları bir örgüt kültürü oluşturma yönünde gayret göstermeli, devamlı gelişmelerini canlı tutacak özdenetim mekanizmalarının neler olabileceği araştırılmalı; değişik deneyimlerinin paylaşıldığı ortamlar oluşturulmalıdır.

49. Eğitim fakülteleri, üniversite bünyesinde eğitim ve öğretimin kalitesine katkı sağlayan önemli bir akademik birim olacak biçimde yapılandırılmalıdır.
50. Öğretim elemanları alanlarında kendilerini yetiştirme ve yenilemeleri için özendirilmeli kendilerine ulusal ve uluslar arası düzeyde özellikle AB Eğitim ve Gençlik çerçevesinde fırsatlar sunulmalıdır.
51. Ortak dersler ve alan derslerinin ağırlıkları, bilimsel verilere göre tekrardan belirlenmeli ve bu derslerin içeriklerinin birbirinin alanına girmemesine dikkat gösterilmelidir,
52. Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması için çalışmalarına başlanılmalı, bunun için gerekli alt yapı çalışmaları hız kazanmalıdır.
53. Öğretim elemanlarına hizmet veren akademik gelişim birimleri ve merkezleri oluşturulmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 293).
54. Eğitim fakültelerinde “ eğiticinin eğitimi” konusuna mutlaka önem verilmelidir (XVII. MEŞ, 2007: 293).
55. MEB İlköğretim düzeyinde okuma uzmanları istihdam etmelidir. Bu uzmanlar özellikle sınıf öğretmenliği mezunları arasında uygulama ve teorik derslerden oluşan yüksek lisans programları yolu ile üniversiteler tarafından yetiştirilmelidir.
56. Veli, öğretmen ve yönetici görüşmelerini sıklaştırmak, ilişkileri sıcak tutmak için okul içi ve okul dışı sosyal faaliyetlere yer verilmeli; öğrenci öğretmen, yönetici ve veli sık sık ortak faaliyetlerde yer almalıdır. Okul aile birliklerinin köy, ilçe, il ve ülke düzeyinde birleşerek örgütlenmesi için özendirici düzenlemeler yapılmalıdır.
57. Okullarda öğrencilerin boş zamanlarında kendilerinin belirledikleri sosyal faaliyetleri yürütmek üzere eğitim araç - gereçleri ile donatılmış çalışma alanları bulunmalı ve bu alanların verimli kullanımı sağlanmalıdır.
58. “ E-öğrenme “ yaygınlaştırılmalı, internet üzerinden öğretim araç – gereçlerinin geliştirilmesi ve kullanılması eğitimin bütün paydaşları için teşvik edici olmalıdır.

59. Öğrenci niteliğini artırmak gayesiyle yöreler arası çeşitlilik dikkate alınmalı; yörelere ait sosyal, ekonomik ve kültürel yapının eğitim yöneticileri ve öğretmenler tarafından iyice tanınması sağlanmalıdır.
60. Merkez teşkilatı, süreç merkezli olarak tekrardan yapılandırılarak görev alanı stratejik planlama, yönlendirme ve denetim ile sınırlandırılmalıdır.
61. Milli eğitim müdürlüklerinin her kararına Vali onayının gerekmesi kaldırılmalıdır.
62. Öğretmenlerin, zorunlu hizmet bölgelerinde çalışmalarına özendirici tedbirler alınmalıdır.
63. Göreve yeni başlayan öğretmenler, atandıkları kentin sosyal, ekonomik ve kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak rotasyona tabi tutulmalıdırlar.
64. Fransa'nın tarihe, akla, bilime ve hukuka ters olan sözde Ermeni soy kırımını yalanı ile Türkiye'yi ve Türk milletini haksız şekilde suçlayan politikaları kınanmalıdır.

9.2.3.1. Okul Öncesi Eğitimi İle İlgili Alınan Kararlar

1. Engelli çocukların okul öncesi eğitimin zorunlu olması sebebiyle hafif ve orta dereceli engelli çocuklar, normal anaokullarına kaynaştırma eğitimi olmak üzere gitmeli, ağır derecede engelli ve birden fazla engeli olan çocuklar iller bazında açılmış özel ve resmi özel eğitimi kurumlarına bağlı anasınıflarında eğitim almalıdır.
2. 60 – 72 aylık çocukluk çağını içeren okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalar başlamalıdır.
3. Bağımsız anaokullarına rehber öğretmen atanması zorunlu hale getirilmedi (XVII. MEŞ, 2007: 172).
4. Okul öncesi eğitim kurumlarının açılmasında özel sektör özendirilmelidir.
5. Kaynak aktarımı, arsa ve bina temini konusunda yerel yönetimlere yasal sorumluluk verilmelidir (XVII. MEŞ, 2007: 172).

6. Okul öncesi eğitim hizmeti veren kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özürllüler için rehabilitasyon merkezleri ve benzeri, çocuk tesislerin yapılarının geliştirilmesi gayesiyle devlet desteği ve teşvikleri aktarılmalı ve bu kurumlara vergi muafiyeti getirilmelidir.
7. Belediyeler, İl Özel idareleri kamu, iktisadi teşekkülleri, vakıflar ve diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitim kurumları açmaları özendirilmeli ve bu kurumlar desteklenmelidir.
8. 1739 sayılı METK’ de gerekli düzenlemeler yapılarak “Okul öncesi Eğitimi Kanunu “çıkarılmalıdır
9. Ülkemizde okul öncesi alacak çocuk sayısı ve nüfus bilgileri hakkında TÜİK, sağlık, nüfus, müdürlükleri, muhtarlıklar ile milli eğitim müdürlükleri arasında koordinasyon ve bilgi iletişimi sağlanmalıdır.
10. Rehberlik hizmetlerine okul öncesi eğitimden başlanmalıdır.
11. Cumhuriyetin 100.yılını kutlayacağımız 2023 yılında okul öncesi eğitimindeki 36 – 60 aylık çocuklar için okullaşma oranı % 8 de olmalıdır (XVII. MEŞ, 2007: 172).
12. Genel bütçeden okul öncesi eğitime ayrılan pay artırılmalıdır.(XVII. MEŞ; 2007: 172).
13. İlköğretim müfettişliği “ Eğitim Müfettişliği “ adı altında Bakanlık merkez teşkilatına bağlanarak yeniden yapılandırılmalıdır. Yeni ayarlama doğrultusunda “Eğitim Müfettişleri “ yeni oluşturulacak çalışma merkezlerinde, bölgelerinde görevlendirilmeli, kendi içerisinde rehberlik ve denetim, soruşturma okul öncesi ve özel eğitim gibi alanlarda uzlaşmalıdır.
14. Türk Cumhuriyetlerinden üniversitelerimize ikili anlaşmalar yoluyla gelen öğrencilerin sayıları yükseltilmelidir. Aynı zamanda Türk Cumhuriyetlerinde Türkiye Türkçesiyle eğitim – öğretim yapılan okulöncesi, İlköğretim, ortaöğretim kurumları açılmalıdır; TÖMER’in yürüttüğü Türkiye Türkçesi’nin öğretilmesi daha kapsamlı hale getirilmelidir.

9.2.4. SONUÇ ve UYGULAMALAR

9.2.4.1. Genel Sonuç ve uygulamalar

“Haydi, Kızlar Okula” kampanyasında MEB ve UNİCEF işbirliği ile yürütülüp kız çocuklarının % 100 okullaşmalarını sağlanacaktır. Proje 2006 yılı içinde 81 İlde yaygınlaştırılmıştır. “ e öğrenme” gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda MEB’in hazırladığı “Vitamin” adlı etüt sitesi uygulamaya konulmuştur. İlerleyen yıllarda” e-öğrenme” şeklinde online konu anlatımlı etütler nerdeyse tüm Y.İ.B.O’larda hayata geçirilmiştir.

Öğretmenler, veliler ve yöneticiler daha çok zaman geçirip ilişkileri sıcak tutmuşlardır. Zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılması konusu uzun süre sonra etkili hale gelmeye başlamış, altyapı çalışmaları hız kazanmıştır. Fakat 12 yıl zorunlu eğitim olmamıştır. Okulların Web siteleri kurulmuştur. Sınıf öğretmeliği 1, 2, 3. Sınıflarla sınırlı kalmamış 4. 5. Sınıflarda da devam etmiştir.

9.2.4.2 Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

Kararlarda geçen “ 60 – 72 aylık çocukluk çağını içeren okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalar başlanmalıdır” ibaresi maalesef hayata geçememiştir.

2005 – 2006 ve 2006 – 2007 yıllarında okullaşma oranları şu şekilde olmuştur:

Tablo 3 2005-2007 Yılları Arasındaki Okul Öncesi Eğitimi İstatistikleri

	2005 – 2006	2006 – 2007
36-72 Ay Okullaşma Oranı	13,41	16,03
Erkek	13,41	16,39
Kız	13,69	15,66
48 – 72 Ay Okullaşma	18,83	22,36

Oran		
Erkek	19,24	22,87
Kız	18,41	24,86
60-72 Ay Okullaşma Oranı	30,05	34,42
Erkek	30,82	35,36
Kız	29,26	33,50

(Türk Eğitim Sistemi, 2007)

Okullaşma oranlarını artırmak, okul öncesi eğitimin kalitesini artırmak Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim sistemleri ve standartları ile uyum sağlamaktır.

2006 – 2007 öğretim yılında 36 – 72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı geliştirilmiş ve bu programa uygun “ Öğretmen Kılavuz Kitapları “ hazırlanmış ve öğretmenler gönderilmiştir (Türk Eğitim Sistemi 2007, 2007: 72 – 73)

10. 2009-2011 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

10. 1. XVIII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI (1-5 Kasım 2010)

Dönemin Milli Eğitim Bakanı : Nimet ÇUBUKÇU

Şura Genel Sekreterliği : Halil AŞICI

Şura Genel Sekreteri Yardımcılığı: Abdulkadir YILMAZ

Açılış Konuşmaları: Milli Eğitim Bakanı Nimet ÇUBUKÇU

Talim ve Terbiye Başkanı Merdan TUFAN

10.1.1. Hedefler

- Öğretmenlerin yaşam koşullarını, mesleki durumlarını incelemek, sorunlarına çözüm aramak,
- Eğitim ortamlarına düzenlemeler getirip, ilk ve ortaöğretimi daha sağlam hale getirmek,
- Eğitimin başından sonuna kadar psikolojik danışma hizmetlerinden faydalanmaya yönlendirme yolları aramak,
- Spor, sanat ve beceri eğitimine gerekli önemim verilmesini sağlamak olarak belirlenmiştir.

10.1.2. Gündem

Gündem “Eğitimde 2023 Vizyonu” adı altında yer almıştır:

- Öğretmenin yetiştirilmesi, istihdamı ve mesleki gelişimi,
- Eğitim ortamları, kurum kültürü ve okul liderliği,
- İlk ve ortaöğretimin güçlendirilmesi, ortaöğretime erişimin sağlanması,

- Spor, sanat, beceri ve değerler eğitimi,
- Psikolojik danışma, rehberlik ve yönlendirme olarak belirlenmiştir.

10.1.3. Alınan Kararlar

1. MEB ve YK işbirliğini geliştirilmeli ve ğretmen gereksinimi planlanmalı ve ihtiyaç doğrultusunda ğretmen yetiştirilmelidir.
2. Formasyon eğitimi verilen fakültelerde öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin haricinde genel kültür ve alan dersleri de amaca yönelik olmalıdır.
3. Öğretmen yetiştirilmesi niversite başında ele alınmalı, öğretmenlik veya eğitim niversitesi kurulmalıdır.
4. Aday ğretmenlik uygulaması ğretim elemanı ve öğretmenlerin rehberliğinde ğretim yılı boyunca yapılmalıdır.
5. Öğretmen Yetiştirme Türk Milli Komitesinde düzenleme yapılmalı ve YK MEB'den bağımsız hale getirilmelidir.
6. Öğretim elemanı alım sınavlarında meslek bilgisi ve genel kültürün yanında alanla da alakalı sorular yöneltilmelidir.
7. Bütün ğretmenler kadroya geçirilmeli, sözleşmeli, ücretli, vekil gibi sınıflar yapılmamalıdır.
8. Öğretmenler okulda daha fazla zaman harcamaları için özendirilmelidir.
9. Öğretmen adayları yeterlikli ve iletişim becerileri başarılı olmalıdır.
10. Öğretmen yetiştiren kurumlarda denklik çalışmalar yeniden başlatılmalıdır.
11. Öğretmenliğin yıpratıcı bir meslek olması sebebi ile meslek güçlüğünün zammı verilmeli ve istek durumunda erken emekliliği sağlanmalıdır.

12. İlköğretim 1, 2, 3. Sınıflarda sınıf öğretmeni 4 ve 5. Sınıflarda branş öğretmenleri ders vermelidir.
13. Öğretmen dağılım dengesizliğini düzenlemek için özendirici tedbirler alınmalıdır.
14. İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde çalışan yönetici ve eğitim müfettişleri 5 yıllık çalışma süresi temel alınarak rotasyona tabi tutulmalıdır (MEB, 2012).
15. Öğretmen atamaları mecburi durumlar haricinde yılda bir kez yapılmalıdır.
16. Aday öğretmenler tek başına derse girmemeli ve okulda tek öğretmen olarak görece başlamalıdır.
17. Öğretmen ve yöneticilerin ekonomik koşullarını iyileştirmek maksadı ile her sene Kasım ayında bir maaş ikramiye ödenmelidir.
18. Hizmet içi eğitim verecek eleman en az lisansüstü eğitim almış olmalıdır.
19. Yüksek lisans öğretmenlere uzman öğretmen, doktora yapmış olanlara başöğretmen unvanı verilmiştir.
20. Birleştirilmiş sınıf okutacak öğretmenlerin “birleştirilmiş sınıf öğretimi ve yönetimi” konusunda hizmet içi eğitim almaları sağlanmalıdır.
21. Eğitim ortamlarının etkili olarak düzenlenmesinde psikoloji, biyoloji, ekoloji, mühendislik, mimarlık, teknoloji ve ekonomi gibi bilimlerde yararlanılmalıdır (MEB, 2012).
22. Öğrencilerin bilişsel becerilerinin yanında duyuşsal becerilerini kullanmaları açısından okullar etkin olmalıdır.
23. Öğrencilerin etkinliklerini sergileyebilecekleri köşeler oluşturulmalıdır.
24. Okul içerisinde öğrencilerin eşyalarını koyabileceği alanlar olmalıdır.
25. Öğrencilerin beslendiği alanların temizliğine ve standartlarına dikkat edilmelidir.
26. Okul bina projeleri bölge ve gereksinime göre tasarlanmalıdır.

27. Pansiyon ve okullarda aile sıcaklığı sağlanmalıdır.
28. Okullarda özel gün ve hafta etkinlikleri yapılarak ortak kültür değerleri güçlendirilmelidir.
29. Öğretmen ve öğrencilerde kültürel farklılıklara karşı hassasiyet geliştirilmelidir.
30. Okul yöneticiliğine atamada kadın yöneticilerin sayısını artırmaya dönük teşvikler sağlanmalıdır.
31. Müfredat değişiklikleri ve eğitimde gelişmelerin uygulamaya yansıtılmasının sağlanması için öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerinde okul temelli modeller uygulanmalı ve mesleki gelişim etkinliklerine katılma her öğretmen için bir hak ve sorumluluk olarak görülmeli, müfredat değişiklikleri ve eğitimde gelişmeler hakkında velilerin sürekli bilgilendirilmesine yönelik hazırlanacak eğitim planı hayata geçirilmelidir (MEB, 2012).
32. İlk ve ortaöğretimde ikili öğretimden normal öğretime geçilmelidir.
33. Öğrenci ve veliler okullarda karar sürecine daha çok dahil olmalıdırlar.
34. Mevcudu beş yüzü geçen okullara sağlık personeli verilmelidir.
35. Tüm illerde engelli öğrencilere eğitim verecek okullar yaygınlaştırılmalı ve öğrencilerin okullara ulaşımını kolaylaştıracak taşınabilir sistem uygulanıp öğle yemekleri okulda verilmelidir.
36. Rehber öğretmenlerin etkili olabilmesi için görev alanları tekrardan düzenlenmelidir.
37. Eğitim kurumlarının yapım, donatım ve tüm giderleri, il özel idarelerince, belediyelerce, köy tüzel kişiliklerince bütçe imkanları nispetinde karşılanmalıdır (MEB, 2012).
38. Merkezi sınav sistemiyle öğrenci alan ortaöğretim kurumlarını kazanan öğretmen çocuklarının, velisinin görev yaptığı yerleşim biriminde ilgili okul türünün bulunup

bulunmadığına bakılmaksızın, öğretmen çocuğu kontenjanından parasız yatılı olarak öğrenim görmesi ilgili düzenleme yapılmalıdır (MEB, 2012).

39. Tüm derslerin eğitimi Türkçe olmalıdır.

40. Sanat eğitimi ve sportif nitelikli bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla halk eğitim merkezlerinde daha fazla kurs açılmalıdır.

41. Ulusal ve uluslar arası yarışmalarda başarılı olan sporcu öğrencilere resmi ve özel ortaöğretim ile yükseköğretim kademelerine geçişte ek puan verilmeli, kontenjan ayrılmalı veya burs verilmelidir (MEB, 2012).

42. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri derslerine katılmalarına engel olabilecek sağlık problemleri için mecburi genel sağlık kontrolünden geçirilmesi için düzenlemeler yapılmalıdır.

43. İlköğretimde görsel sanat, beden eğitimi ve müzik derslerinde not yerine “yeterli”, “geliştirebilir” ibareleri kullanılmalıdır.

44. Yönlendirmede psikolojik ölçme araçlarından faydalanılmalıdır.

45. Psikolojik ve rehberlik alanında, üniversitelerin destek verdiği kültürümüze özgü psikolojik ölçme araçları geliştirecek “ulusal test geliştirme” veya “ulusal ölçme ve değerlendirme” olarak isimlendirebilecek akademik ve bağımsız bir birim kurulmalıdır.

46. MEB’de rehber öğretmen veya psikolojik danışma olarak çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitim, e-eğitim, tezli-tezsiz yüksek lisans ve hizmet içi eğitim ile uzmanlık eğitimleri tamamlanmalı ve hizmetlerde bütünlük sağlanmalıdır.

47. Okullardaki rehber öğretmen ve psikolojik danışmanlar, rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev yapan personel, alandan mezun müfettişlerce teftiş edilmelidir.

48. Psikolojik danışma ve rehberlik eğitimi son yılı uygulama ağırlıklı olmak üzere beş yıl olmalıdır.

10.1.3.1. Okul Öncesi Eğitimi ile İlgili Alınan Kararlar

1. Öğretmenliğin bir ihtisas mesleği olduğu gerçeğinden hareketle, uzaktan veya açık öğretim yoluyla okul öncesi öğretmenliği, İngilizce öğretmenliği, vb. alanlarda öğretmen yetiştirilmesine izin verilmemelidir (MEB, 2012).
2. Okul öncesi öğretmenliği alanında öğretmen sayısı yetersiz kaldığından üniversiteler öğretim elemanı yetiştirmeye ağırlık vermeli ve 1416 sayılı kanun içeriğine göre yurtdışına öğrenci gönderilmesi sağlanmalıdır.
3. Beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar dersine okul öncesi eğitimden itibaren branş öğretmenleri girmeli ve buna uygun ayarlamalar yapılmalıdır.
4. Bağımsız anaokullarının sayısı artırılarak anasınıfları kaldırılmalı veya ilköğretim okullarında anasınıfının kullanım alanları ve diğer bölümler bu yaş grubu özelliklerine göre düzenlenmelidir (MEB, 2012).
5. Zorunlu eğitim öğrencilerinin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okul öncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim alma fırsatı verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmelidir (MEB, 2012).
6. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 76. Maddesinin (b) fıkrası, özel idare bütçesinden ilköğretime ayrılan %20'lik ödeneğin %40 ve bu ödeneğin %40'ında okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının spor faaliyetlerindeki ihtiyaçlarında kullanılmasına izin verilmiştir (MEB, 2012).
7. Değerler eğitimine okul öncesi eğitiminde başlanarak yaygın eğitimi de dahil edecek şekilde eğitim ve öğretimin her kademesinde yer verilmelidir.
8. Eğitim sisteminde yönlendirme hizmetleri okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar bütün eğitim kademelerinde etkili olmalıdır.

9. Okul öncesi eğitimden başlayarak tüm öğretim kurumlarında rehber öğretmen, psikolojik danışmanın çalışması üzerine norm kadro tahsis edilmeli ve kız öğrencilerin fazla olduğu okulda bayan öğretmenin görev alması sağlanmalıdır.

10.1.4. SONUÇ VE UYGULAMALAR

10.1.4.1 Genel Sonuç ve Uygulamalar

Okullarda öğrenci ve veli istekleri daha etkin hale gelmeye başlamış olup velilerle görüşmeler, etkinlikleri paylaşımlar artmıştır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımlarda genel sağlık kontrolü olmamıştır. Mezun öğretmen sayısı çok fazla olmasına rağmen göreve alım yeterli olmamıştır.

Öğretmenlerin göreve alınması için eğitim alanı, genel kültür ve genel yetenek soruları içeren Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) geçerli hale gelmiştir. Tüm öğretmenler kadroya geçirilememiş, sözleşmeli, ücretli ve vekil ayrımı devam etmiştir. Aday öğretmenlerin ilk yılında derse tek girmemeleri istenirken bu uygulama son bulmayıp aday öğretmenler adaylıkları kalkmadan tek olarak derse girmeye devam etmişlerdir.

Mezun olan öğretmen fazlalığından dolayı formasyon eğitimi kaldırılmış fakat çok geçmeden bu karardan dönülüp bu eğitime devam edilmiştir... Aday öğretmenlerin bir okula “tek öğretmen olarak aranmaması” kararlar arasında yer alırken bu karar uygulamaya konulamamıştır. Birçok aday okula tek öğretmen olarak atanmıştır. “1, 2 ve 3. Sınıflara sınıf öğretmeni, 4 ve 5. Sınıflara branş öğretmeni girmesi” kararı tam olarak uygulanamasa da ilerleyen tarihlerde 1, 2, 3 ve 4. Sınıflara sınıf öğretmeni, 5. Ve sonraki sınıflarda branş öğretmenleri girmiştir.

Okul müdürlerine 5 yılda bir rotasyon getirilmiştir. “öğretmenlik mesleğinin yıpratıcı olmasından dolayı isteğe bağlı emekli olma hakkı verilmesi” kararı uygulanamamıştır. Öğretmen atamaları yılda sadece bir kez atama ile sınırlı kalmıştır. “Öğretmenlere Kasım ayında bir maaş ikramiye verilmesi” kararı uygulamaya dökülememiştir.

Sınıflarda öğrencilerin etkinliklerini sergileyebilecekleri köşeler oluşturulmuştur. Fakat tüm okullarda çocukların eşyalarını koyabileceği alanlar oluşturulamamıştır. Öğrenci

fazlalığı ve bina yetersizliğinden dolayı ikili eğitime son verilememiştir. Eğitim; 4 yıl temel eğitim, 4 yıl ortaöğretime hazırlık ve 4 yıl ortaöğretim şeklini almıştır.

10.1.4.2. Okul Öncesi ile İlgili Sonuç ve Uygulamalar

“Bağımsız anaokullarının sayısı artırılarak ana sınıflar kaldırılmalı” kararı uygulanamamış ve ana sınıfı uygulamasına devam edilmiştir. Okul öncesi eğitimde de rehberlik hizmetlerinde faydalanma sağlanmıştır. Okul öncesi eğitime ilgi artmıştır. 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 32 ilde zorunlu okul öncesi eğitimle ilgili pilot uygulaması yapılmış ve bölgesel pilot uygulamayla Türkiye’deki okul öncesi eğitimde %33 olan okullaşma %39’a yükselmiştir.

2010-2011 eğitim-öğretim yılında zorunlu okul öncesi eğitim ile ilgili pilot uygulamasına 25 il daha katılmak istenip okul öncesi eğitimi okullaşma oranını %70’e çıkarmak hedeflenmiştir. Okul öncesi ile ayrıntılı bilgiler “2010-2011 Yılı Okul Öncesi Eğitimine Ait İstatistikler” adlı tabloda verilmiştir (Bkz. Ekler)

XVIII. Milli Eğitim Şurası gösteriyor ki okul öncesi eğitim Türkiye’de istenilen noktaya ulaşmaya başlamış olup aynı zamanda benimsenmiş ve ortak zorunlu hale gelmesi istenmektedir.

11. SONUÇ

1939-2011 tarihleri arasında 18 adet Milli Eğitim Şurası gerçekleştirilmiştir. Bu şuralar eğitim öğretimin tüm alanlarıyla ilgili olmuştur. Çalışmamızda eğitimin ne yöne doğru gittiğini anlamak amaçlı diğer konularda da alınan kararların bir kısmına da yer verilmiş olup bizim asıl olarak araştırmasını yapmaya çalıştığımız “okul öncesi eğitimi” alanında 1953, 1981, 1982, 1988, 1993, 1996, 2006, 2010 yılında yapılan V. , X. , XI. , XII. , XIV. , XV. , XVII. ve XVIII. şuralarda okul öncesi eğitiminde önemli kararlar alınmış ve raporlar sunulmuştur. Bu şuraların taranması ve bazı diğer yayınlardan elde edilen sonuçlar maddeler halinde aşağıda verilmektedir:

- Anaokulların öğretmen yetiştirmek için yurtdışına eleman gönderilmesi,
- Anaokulu öğretmenlerinin ileride kadroya geçmesi halinde haklarının korunması,
- Özel anaokullarının teşvik etme amaçlı birtakım vergilerden muaf tutulması,
- Anasınıflarının zamanla zorunlu hale getirilmesi,
- Okul öncesi eğitimi gören çocukların gelişimini izlemek için ‘ Öğrenci Gelişme Dosyası’ geliştirilmesi,
- Temel eğitim okullarında birer yıllık anasınıfları açılması,
- Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen sağlamada kaynakların değerlendirilmesi,
- Fırsat eşitliğini sağlamada farklılıkları ortadan kaldırmak adına sınavlar yapılması,
- Anasınıfı öğretmenleri için el kitapları hazırlanması,
- Okul öncesi eğitimin ve anasınıflarının kırsal yörelerde Türkçe eğitime ağırlık verecek şekilde yaygınlaşması,
- Okul kurumlarındaki öğretmen, yönetici ve uzman personelin hizmet içi eğitimden geçmesi sonuçları elde edilmiştir.

Bu maddelerde gösteriyor ki okul öncesi eğitimi Türkiye de önem kazanmış ve hala da üzerinde çalışmalar yapılan ve buna ihtiyaç duyan bir alandır.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (1983). *Atatürk ve 1921 Eğitim Kongresi, Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. İstanbul.
- Akyüz, Y. (2006). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000-M.S.2006* (10. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyüz, Y. (2004). Anaokullarının Osmanlıda İlk Programları ve Ders Uygulamaları ile ‘Yaratıcı Drama’nın İlk İzleri. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, S.51, 19-24.
- Akyüz, Y. (2010). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö.1000-M.S.2010* (17. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyüz, Y. (Ek. Kas. Ar.1996). Anaokullarının Türkiye’de Kuruluş ve Gelişim Tarihçesi, *Milli Eğitim*, S.132, 7-13.
- Altıncı Maarif Şurası (18-23 Mart 1957) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Arsan, N. (1959-1961). *Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri*. Ankara.
- Atalay, F. (5 Eylül 2011). *Eğitim Paraya Endeksli*. Cumhuriyet Gazetesi s. 6.
- Ataüenal, A., Özalp, R. (1977). *Trük Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı*. İstanbul.
- Balıkçı, F. (2003). *Okul Öncesi Eğitim*. Dönem sonu Ödevi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Beşinci Milli Eğitim Şurası (5-14 Şubat 1953) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Birinci Maarif Şurası (17-29 Temmuz 1939) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Deniz, M. (2001). *Milli Eğitim Şuralarının Tarihçesi ve Eğitim Politikalarına Etkileri*. Yüksek lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dinç, S. (1999). *Cumhuriyet Dönemi’nde Yapılan Milli Eğitim Şûraları ve Alınan Kararların Uygulamaları (1923-1960)*. Yüksek Lisans Tezi.
- Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası (24 Haziran-4 Temmuz 1974)*. (1975). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Dokuzuncu Mili Eğitim Şurası (24 Haziran- 4 Temmuz 1974)*. (Tıpkı Basım). (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basım Evi.

Dördüncü Milli Eğitim Şurası (22-31 Ağustos 1949) (Tıpkı Basım).(1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). (Ocak 1963). *Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). (Ocak 1963). *İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293D>, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000).*

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83>

D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293
D, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)*.

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293>
D, Erişim Tarihi: 03.04.2012

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). *Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013)*.

<http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC3712B3AA8761DC70455EDD505C91856E7FE60BFD028C293>
D, Erişim Tarihi: 03.04.2012

Ekinci, Y. (1994). *Hükümet ve Siyasi Parti Programlarında Milli Eğitim (1920-1994)*.

Ankara Tekisik A.S. Web Ofset Tesisleri.

Enginer, A. (2009). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri (3.Baskı)*. Ankara: Pegem A
Yayıncılık.

Eriş, S. (2006). *1961-1987 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Millî Eğitim Şûraları Ve Alınan Kararların Uygulamaları*. Yüksek lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gül, E. D. (2008). Meşrutiyet'ten Günümüze Okul Öncesi Eğitim. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. 17/1*, 269-278.

İkinci Maarif Şurası (15-21 Şubat 1943) (Tıpkı Basım). (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Kalaycı, N. (1988). *Cumhuriyet Döneminde İlköğretim Hükümet Programları Ve Uygulamalar*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Kantarcıoğlu, S.(1990). *Türkiye Cumhuriyeti Hükümet Programlarında Kültür*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları:730.

Milli eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. *Milli Eğitim İstatistikleri 2010-2011*.
http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2010_2011.pdf,
Erişim Tarihi 20.03.2012.

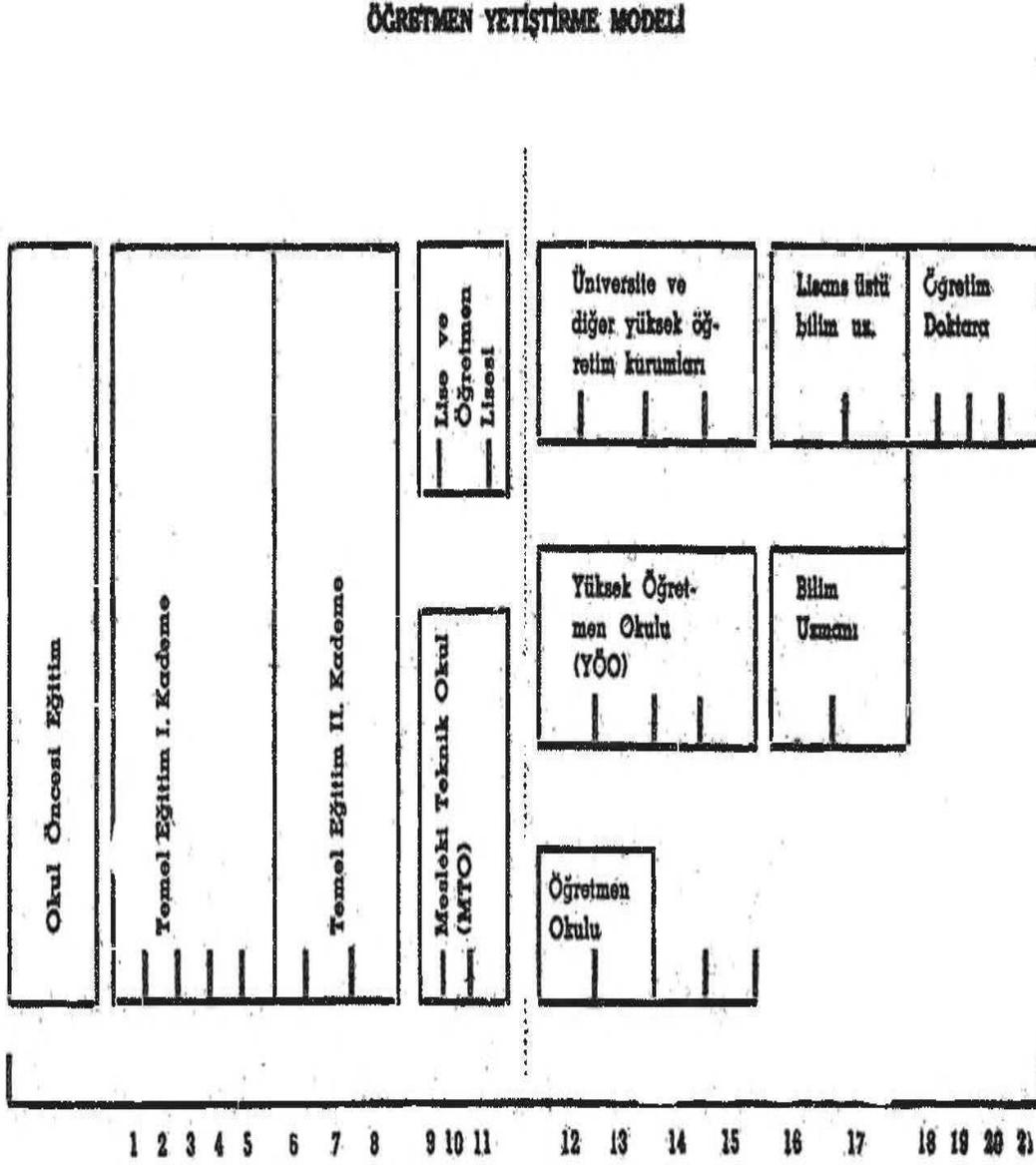
Milli Eğitim Şuraları (1939-1993). (1995). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği (2006).
Milli Eğitim Şuraları (1921-2006). Ankara.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2010). *18. Milli Eğitim Şurası*. http://ttkb.meb.gov.tr/18_sura.aspx,
Erişim Tarihi: 13.05.2012
- Milli Eğitim Bakanlığı (Mayıs, 2010). *18. Milli Eğitim Şurası*.
<http://www.meb.gov.tr/haberler/haberayrinti.asp?ID=8269>, Erişim Tarihi: 13.05.2012
- On altıncı Milli Eğitim Şurası (1999)*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- On beşinci Milli Eğitim Şurası "2000'li Yıllarda Türk Milli Eğitim Sistemi" (1996)*.
İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- On birinci Milli Eğitim Şurası (8-11 Haziran 1982)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim
Basımevi.
- On dördüncü Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı (1993)*. Ankara: Milli eğitim
Basımevi.
- On dördüncü Milli Eğitim Şurası (1993)*. İstanbul: Milli eğitim Basımevi.
- XII. Milli Eğitim Şurası*. (1990). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Onuncu Milli Eğitim Şurası (23-26 Haziran 1981)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- On yedinci Milli Eğitim Şurası (2007)*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Özgür, İ. (1956). *Bugünün Anaokulları*. Ankara: Maarif Basımevi.
- Sekizinci Milli Eğitim Şurası (28 Eylül-3 Ekim 1970) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul: Milli
Eğitim Basımevi.
- Türk, E., Katırcı, M. (2010). *Cumhuriyet Döneminde Türk Milli Eğitim Sisteminde
Gelişmeler, 1920-2010*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Dairesi
Başkanlığı Yayını.
- Türk Eğitim Sistemi*, (2007). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Daire
Başkanlığı.
- Üçler, C. (2006). *1988-2005 Yılları Arasında Geliştirilen Milli Eğitim Şuraları ve Alınan
Kararların Uygulamaları*. Yüksek lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü.
- Üçüncü Milli Eğitim Şurası (2-10 Aralık 1946) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul:
Milli Eğitim Basımevi.
- Yedinci Milli Eğitim Şurası (5-15 Şubat 1962) (Tıpkı Basım)*. (1991). İstanbul: Milli Eğitim
Basımevi.
- Yavuzer, H. (2007). *Çocuğu Tanımak ve Anlamak*. İstanbul.

EKLER

EK-1. ÖĞRETMEN YETİŞTİRME MODELİ

Y I L L A R

X. Milli Eğitim Şurası Öğretmen
Yetiştirme Komisyonu Haziran - 1981

EK.2 OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNDE İSTATİSTİKLER 2010-2011

Okul/

Eğitim Kademesi	Kurum	Toplam	Toplam
Level of education	School/	Total	Total
Okul öncesi eğitim(Resmi+Özel)	27 606	1 115 818	48 330
Pre-primary education (public+private)			
Okul öncesi Eğitim (Resmi)	24 383	1 015 391	38 208
Pre-primary education (Public)			
Okul öncesi Eğitim (Özel)	3 223	100 427	10 122
Pre-primary education (Private)			
Anaokulları toplamı (resmi+özel)	2 506	224 314	9 374
Total number of kindergartens (public+private)			
Bağımsız ana okulu (Resmi)	1 452	184 545	7 901
Independent kindergartens(public)			
Özel anaokulları toplamı (Özel)	1 054	39 769	1 473
Total number of private kindergartens(Private)			
Türk	1 049	39 573	1 451
Turkish			
Azınlık	5	196	22
Minority			
Yabancı	-	-	-
Foreign			
Uluslararası	-	-	-
International			
Anasınıfları toplamı (resmi+özel)	23 397	824 070	30 799
Total number of nursery classes (public+private)			
Anasınıfları toplamı (resmi)	22 813	824 070	29 758
Total number of nursery classes (public)			
Anasınıfları	22 813	819 336	29 758
Nursery classes			
Yaz anaokulları ve anasınıfları		3 975	
Summer kindergartens and nursery classes			
Mobil anaokulları	-	759	-
Mobile kindergartens			
Özel okullar bünyesindeki anasınıfları (Özel) - Nursey classes within private schools (Private)	584	20 710	1 041
Türk	571	20 348	1 010
Turkish			
Azınlık	12	303	25
Minority			
Yabancı	1	59	6
Foreign			
Uluslararası	-	-	-
International			
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (Özel)	1 585	39 948	7 608
Institution of Social Services and Child Protection(Private)			
657 Sayılı Kan.191.mad.göre açılan kurumlar (Resmi)	118	6 776	549

2.2 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey resmi - özel ayrımında, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı

[2010/'11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/'11]

IBBS 3. Düzey	A. Toplam - Total		B. Şehir - City					C. Köy - Village					Resmî - Public										Özel - Private				
	Okul/ Sınıf School/	Toplam	Öğrenci - Student		Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	Okul/ Sınıf School/	Toplam	Öğrenci - Student		Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	Okul/ Sınıf School/	Toplam	Öğrenci - Student		Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	Okul/ Sınıf School/	Toplam	Öğrenci - Student		Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik			
			Erkek	Kadın					Erkek	Kadın					Erkek	Kadın					Erkek	Kadın			Erkek	Kadın	
SR Level 3	Class-	Total	Males	Females	Teac-	Class-	Class-	Total	Males	Females	Teac-	Class-	Class-	Total	Males	Females	Teac-	Class-	Class-	Total	Males	Females	Teac-	Class-			
TR Türkiye	A	27 606	1 115 818	580 296	535 522	48 330	46 336	24 383	1 015 391	527 145	488 246	38 208	37 192	3 223	100 427	53 151	47 276	10 122	Class-	9 144							
TR Turkey	B	14 805	823 907	430 027	393 880	37 480	31 962	11 701	728 123	379 296	348 827	27 609	23 137	3 104	95 784	50 731	45 053	9 871	Class-	8 825							
	C	12 801	291 911	150 269	141 642	10 850	14 374	12 682	287 268	147 849	139 419	10 599	14 055	119	4 643	2 420	2 223	251	Class-	319							
TR100 İstanbul	A	2 405	121 978	64 465	57 513	6 664	5 648	1 392	86 652	45 828	40 824	3 494	3 000	1 013	35 326	18 637	16 689	3 170	Class-	2 648							
	B	2 269	117 217	61 929	55 288	6 444	5 363	1 307	83 913	44 371	39 542	3 370	2 862	962	33 304	17 558	15 746	3 074	Class-	2 501							
	C	136	4 761	2 536	2 225	220	285	85	2 739	1 457	1 282	124	138	51	2 022	1 079	943	96	Class-	147							
TR211 Tekirdağ	A	242	10 301	5 405	4 896	462	441	204	9 468	4 948	4 520	336	319	38	833	457	376	126	Class-	122							
	B	156	7 953	4 144	3 809	379	338	119	7 138	3 696	3 442	253	219	37	815	448	367	126	Class-	119							
	C	86	2 348	1 261	1 087	83	103	85	2 330	1 252	1 078	83	100	1	18	9	9		Class-	3							
TR212 Edirne	A	157	4 592	2 323	2 269	237	242	148	4 279	2 159	2 120	210	214	9	313	164	149	27	Class-	28							
	B	92	3 648	1 828	1 820	193	173	83	3 335	1 664	1 671	166	145	9	313	164	149	27	Class-	28							
	C	65	944	495	449	44	69	65	944	495	449	44	69						Class-								
TR213 Kırklareli	A	119	3 853	1 986	1 867	191	188	112	3 702	1 905	1 797	168	171	7	151	81	70	23	Class-	17							
	B	70	3 104	1 601	1 503	150	134	63	2 953	1 520	1 433	127	117	7	151	81	70	23	Class-	17							
	C	49	749	385	364	41	54	49	749	385	364	41	54						Class-								
TR221 Balıkesir	A	452	13 361	6 932	6 429	725	681	409	12 130	6 282	5 848	620	579	43	1 231	650	581	105	Class-	102							
	B	217	9 491	4 950	4 541	518	404	176	8 324	4 330	3 994	414	309	41	1 167	620	547	104	Class-	95							
	C	235	3 870	1 982	1 888	207	277	233	3 806	1 952	1 854	206	270	2	64	30	34	1	Class-	7							
TR222 Çanakkale	A	193	6 511	3 381	3 130	328	270	179	6 087	3 151	2 936	283	244	14	424	230	194	45	Class-	26							
	B	95	4 515	2 356	2 159	233	155	82	4 176	2 170	2 006	194	129	13	339	186	153	39	Class-	26							
	C	98	1 996	1 025	971	95	115	97	1 911	981	930	89	115	1	85	44	41	6	Class-	6							
TR310 İzmir	A	1 176	58 973	30 570	28 403	1 874	2 131	888	51 196	26 487	24 709	1 430	1 381	288	7 777	4 083	3 694	444	Class-	750							
	B	900	52 242	27 114	25 128	1 706	1 825	619	44 652	23 119	21 533	1 273	1 089	281	7 590	3 995	3 595	433	Class-	736							
	C	276	6 731	3 456	3 275	168	306	269	6 544	3 368	3 176	157	292	7	187	88	99	11	Class-	14							
TR321 Aydın	A	392	12 750	6 648	6 102	522	632	355	11 612	6 079	5 533	438	523	37	1 138	569	569	84	Class-	109							
	B	184	8 793	4 567	4 226	420	394	148	7 688	4 013	3 675	343	291	36	1 105	554	551	77	Class-	103							
	C	208	3 957	2 081	1 876	102	238	207	3 924	2 066	1 858	95	232	1	33	15	18	7	Class-	6							
TR322 Denizli	A	378	15 905	8 276	7 629	725	703	341	14 932	7 750	7 182	610	625	37	973	526	447	115	Class-	78							
	B	199	12 050	6 298	5 752	569	465	162	11 077	5 772	5 305	454	387	37	973	526	447	115	Class-	78							
	C	179	3 855	1 978	1 877	156	238	179	3 855	1 978	1 877	156	238						Class-								
TR323 Muğla	A	396	12 695	6 557	6 138	673	621	340	11 191	5 775	5 416	498	466	56	1 504	782	722	175	Class-	155							
	B	146	6 748	3 456	3 292	389	309	96	5 506	2 808	2 698	229	172	50	1 242	648	594	160	Class-	137							
	C	250	5 947	3 101	2 846	284	312	244	5 685	2 967	2 718	269	294	6	262	134	128	15	Class-	18							
TR331 Manisa	A	526	18 399	9 696	8 703	716	825	488	17 000	8 931	8 069	609	701	38	1 399	765	634	107	Class-	124							
	B	244	13 413	7 054	6 359	532	508	208	12 081	6 327	5 754	428	392	36	1 332	727	605	104	Class-	116							
	C	282	4 986	2 642	2 344	184	317	280	4 919	2 604	2 315	181	309	2	67	38	29	3	Class-	8							
TR332 Atıonkarakahisar	A	402	10 677	5 531	5 146	466	514	392	10 320	5 332	4 988	447	485	10	357	199	158	19	Class-	29							
	B	160	5 983	3 116	2 867	263	261	150	5 626	2 917	2 709	244	232	10	357	199	158	19	Class-	29							
	C	242	4 694	2 415	2 279	203	253	242	4 694	2 415	2 279	203	253						Class-								
TR333 Kütahya	A	274	9 926	5 142	4 784	461	430	260	9 386	4 852	4 534	425	390	14	540	290	250	36	Class-	40							
	B	136	6 938	3 598	3 340	335	279	122	6 398	3 308	3 090	299	239	14	540	290	250	36	Class-	40							
	C	138	2 988	1 544	1 444	126	151	138	2 988	1 544	1 444	126	151						Class-								
TR334 Uşak	A	161	4 676	2 440	2 236	243	222	148	4 481	2 327	2 154	206	195	13	195	113	82	37	Class-	27							
	B	78	3 473	1 800	1 673	180	135	65	3 278	1 687	1 591	143	108	13	195	113	82	37	Class-	27							
	C	83	1 203	640	563	63	87	83	1 203	640	563	63	87						Class-								
TR411 Bursa	A	619	27 830	14 688	13 142	1 147	1 191	505	23 842	12 551	11 291	863	859	114	3 988	2 137	1 851	284	Class-	332							
	B	454	25 024	13 279	11 745	1 047	984	347	21 283	11 257	10 026	774	675	107	3 741	2 022	1 719	273	Class-	309							
	C	165	2 806	1 409	1 397	100	207	158	2 559	1 294	1 265	89	184	7	247	115	132	11	Class-	23							
TR412 Eskişehir	A	227	9 951	5 154	4 797	418	502	193	8 925	4 641	4 284	353	396	34	1 026	513	513	65	Class-	106							
	B	190	9 358	4 853	4 505	398	449	156	8 332	4 340	3 992	333	343	34	1 026	513	513	65	Class-	106							
	C	37	593	301	292	20	53	37	593	301	292	20	53						Class-								
TR413 Bilecik	A	79	3 044	1 602	1 442	151	147	75	2 916	1 524	1 392	140	136	4	128	78	50	11	Class-	11							

2.2 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey resmi - özel ayrımında, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı (devam)

Number of schools, divisions, students and teachers in public and private pre-primary education institutions by settlement place according to Statistical Region Level 2 (continued)

[2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational

year 2010/11] A. Toplam - Total B. Şehir - City

C. Köy - Village

IBBS 3. Düzey	Okul/ Sınıf - ...	Toplam - Total						Resmi - Public					Özel - Private			Ders lik			
		Öğrenci - Student		Okul/ Sını f -	Derslik Class- room	Öğrenci - Student		Okul/ Sını f -	Öğret- men Teache rs		Öğrenci - Student		Okul/ Sını f -	Öğret- men ^{*11}					
		Erkek	Kadın Females			Toplam Females	Erkek		Kadın	Toplam	Erkek	Kadın							
TR421 Kocaeli	A	433	24 167	12 557	11 610	1 140	882	35	21 880	11 355	10 525	839	713	74	2 287	1 202	1 085	301	169
	B	344	20 750	10 779	9 971	1 000	727	275	18 677	9 686	8 991	710	574	69	2 073	1 093	980	290	153
	C	89	3 417	1 778	1 639	140	155	84	3 203	1 669	1 534	129	139	5	214	109	105	11	16
TR422 Sakarya	A	365	14 437	7 434	7 003	601	620	33	13 060	6 724	6 336	499	529	32	1 377	710	667	102	91
	B	207	11 244	5 836	5 408	494	438	175	9 867	5 126	4 741	392	347	32	1 377	710	667	102	91
	C	158	3 193	1 598	1 595	107	182	158	3 193	1 598	1 595	107	182						
TR423 Düzce	A	174	5 282	2 673	2 609	281	352	16	5 048	2 553	2 495	263	327	8	234	120	114	18	25
	B	84	3 665	1 838	1 827	201	235	79	3 506	1 765	1 741	183	216	5	159	73	86	18	19
	C	90	1 617	835	782	80	117	87	1 542	788	754	80	111	3	75	47	28		6
TR424 Bolu	A	89	3 824	2 006	1 818	218	195	83	3 610	1 891	1 719	197	174	6	214	115	99	21	21
	B	60	3 267	1 715	1 552	185	162	54	3 053	1 600	1 453	164	141	6	214	115	99	21	21
	C	29	557	291	266	33	33	29	557	291	266	33	33						
TR425 Yalova	A	80	2 809	1 465	1 344	146	136	67	2 506	1 309	1 197	117	106	13	303	156	147	29	30
	B	48	2 051	1 076	975	105	92	36	1 775	933	842	80	66	12	276	143	133	25	26
	C	32	758	389	369	41	44	31	731	376	355	37	40	1	27	13	14	4	4
TR510 Ankara	A	1 181	55 501	28 895	26 606	3 764	3 140	83	43 367	22 418	20 949	1 993	1 649	35	12 134	6 477	5 657	1 771	1 491
	B	1 098	53 727	27 960	25 767	3 655	3 027	754	42 094	21 748	20 346	1 930	1 541	344	11 633	6 212	5 421	1 725	1 486
	C	83	1 774	935	839	109	113	76	1 273	670	603	63	108	7	501	265	236	46	5
TR521 Konya	A	859	32 141	16 676	15 465	1 144	1 219	77	29 829	15 478	14 351	957	994	88	2 312	1 198	1 114	187	225
	B	468	23 459	12 241	11 218	950	802	380	21 147	11 043	10 104	763	577	88	2 312	1 198	1 114	187	225
	C	391	8 682	4 435	4 247	194	417	391	8 682	4 435	4 247	194	417						
TR522 Karaman	A	144	4 666	2 384	2 282	197	208	13	4 441	2 270	2 171	184	193	5	225	114	111	13	15
	B	61	3 417	1 746	1 671	135	119	56	3 192	1 632	1 560	122	104	5	225	114	111	13	15
	C	83	1 249	638	611	62	89	83	1 249	638	611	62	89						
TR611 Antalya	A	682	31 445	16 536	14 909	1 725	1 479	51	26 736	13 969	12 767	837	941	16	4 709	2 567	2 142	888	538
	B	434	24 594	12 976	11 618	1 489	1 147	275	20 229	10 575	9 654	620	628	159	4 365	2 401	1 964	869	519
	C	248	6 851	3 560	3 291	236	332	242	6 507	3 394	3 113	217	313	6	344	166	178	19	19
TR612 Isparta	A	217	6 781	3 533	3 248	352	358	21	6 507	3 387	3 120	322	350	7	274	146	128	30	8
	B	107	5 086	2 688	2 398	248	217	100	4 812	2 542	2 270	218	209	7	274	146	128	30	8
	C	110	1 695	845	850	104	141	110	1 695	845	850	104	141						
TR613 Burdur	A	150	4 372	2 257	2 115	196	237	14	4 258	2 201	2 057	188	230	4	114	56	58	8	7
	B	65	2 951	1 554	1 397	122	132	61	2 837	1 498	1 339	114	125	4	114	56	58	8	7
	C	85	1 421	703	718	74	105	85	1 421	703	718	74	105						
TR621 Adana	A	565	26 224	13 775	12 449	979	973	49	24 319	12 767	11 552	773	784	74	1 905	1 008	897	206	189
	B	399	23 395	12 292	11 103	855	794	326	21 530	11 305	10 225	649	606	73	1 865	987	878	206	188
	C	166	2 829	1 483	1 346	124	179	165	2 789	1 462	1 327	124	178	1	40	21	19		1
TR622 Mersin	A	606	34 758	18 005	16 753	1 140	1 149	53	33 066	17 149	15 917	927	943	75	1 692	856	836	213	206
	B	360	27 737	14 376	13 361	909	850	288	26 139	13 572	12 567	702	650	72	1 598	804	794	207	200
	C	246	7 021	3 629	3 392	231	299	243	6 927	3 577	3 350	225	293	3	94	52	42	6	6
TR631 Hatay	A	665	45 966	23 658	22 308	955	1 218	61	44 862	23 069	21 793	826	1 108	46	1 104	589	515	129	110
	B	225	23 520	12 115	11 405	541	568	182	22 507	11 576	10 931	416	466	43	1 013	539	474	125	102
	C	440	22 446	11 543	10 903	414	650	437	22 355	11 493	10 862	410	642	3	91	50	41	4	8
TR632 Kahramanmaraş	A	412	14 466	7 648	6 818	622	600	39	14 197	7 489	6 708	591	562	14	269	159	110	31	38
	B	168	9 318	4 943	4 375	421	312	154	9 049	4 784	4 265	390	274	14	269	159	110	31	38
	C	244	5 148	2 705	2 443	201	288	244	5 148	2 705	2 443	201	288						
TR633 Osmaniye	A	203	7 578	4 073	3 505	347	262	18	7 155	3 840	3 315	311	232	16	423	233	190	36	30
	B	106	5 877	3 164	2 713	265	176	90	5 454	2 931	2 523	229	146	16	423	233	190	36	30
	C	97	1 701	909	792	82	86	97	1 701	909	792	82	86						
TR711 Kırkkale	A	103	4 061	2 046	2 015	163	187	94	3 785	1 900	1 885	137	162	9	276	146	130	26	25
	B	84	3 775	1 887	1 888	154	168	75	3 499	1 741	1 758	128	143	9	276	146	130	26	25
	C	19	286	159	127	9	19	19	286	159	127	9	19						
TR712 Aksaray	A	227	5 785	2 943	2 842	256	325	21	5 536	2 818	2 718	235	305	9	249	125	124	21	20
	B	93	3 486	1 766	1 720	163	169	84	3 237	1 641	1 596	142	149	9	249	125	124	21	20
	C	134	2 299	1 177	1 122	93	156	134	2 299	1 177	1 122	93	156						

(1) Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

(1) Total of teachers includes permanent and contractual teaching staff.

2.2 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey resmi - özel ayırımında, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı (devam)

[2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/11]	Okul/ Sınıf	Öğrenci - Student			Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	Okul/ Sınıf	Öğrenci - Student			Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	Okul/ Sınıf	Öğrenci - Student			Öğret- men ⁽¹⁾	Derslik	
		Toplam	Erkek	Kadın				Toplam	Erkek	Kadın				Toplam	Erkek	Kadın			
																			A. Toplam - Total
TRB24 Hakkari	A	77	2 619	1 306	1 313	174	125	73	2 575	1 284	1 291	167	118	4	44	22	22	7	7
	B	43	1 919	962	957	126	83	39	1 875	940	935	119	76	4	44	22	22	7	7
	C	34	700	344	356	48	42	34	700	344	356	48	42						
TRC11 Gaziantep	A	408	21 387	11 338	10 049	973	737	368	19 895	10 575	9 320	822	630	40	1 492	763	729	151	107
	B	292	19 029	10 123	8 906	833	589	252	17 537	9 360	8 177	682	482	40	1 492	763	729	151	107
	C	116	2 358	1 215	1 143	140	148	116	2 358	1 215	1 143	140	148						
TRC12 Adıyaman	A	329	9 628	4 973	4 655	447	428	320	9 461	4 889	4 572	413	398	9	167	84	83	34	30
	B	111	6 251	3 255	2 996	291	201	102	6 084	3 171	2 913	257	171	9	167	84	83	34	30
	C	218	3 377	1 718	1 659	156	227	218	3 377	1 718	1 659	156	227						
TRC13 Kilis	A	80	2 267	1 167	1 100	102	103	78	2 211	1 142	1 069	101	101	2	56	25	31	1	2
	B	37	1 606	828	778	58	65	35	1 550	803	747	57	63	2	56	25	31	1	2
	C	43	661	339	322	44	38	43	661	339	322	44	38						
TRC21 Şanlıurfa	A	1 145	69 437	35 810	33 627	2 086	1 479	1 128	69 152	35 651	33 501	2 049	1 438	17	285	159	126	37	41
	B	240	35 977	18 490	17 487	1 063	679	223	35 692	18 331	17 361	1 026	638	17	285	159	126	37	41
	C	905	33 460	17 320	16 140	1 023	800	905	33 460	17 320	16 140	1 023	800						
TRC22 Diyarbakır	A	739	31 006	16 303	14 703	1 077	1 269	710	30 322	15 927	14 395	1 020	1 182	29	684	376	308	57	87
	B	270	19 040	10 129	8 911	668	563	242	18 369	9 761	8 608	611	477	28	671	368	303	57	86
	C	469	11 966	6 174	5 792	409	706	468	11 953	6 166	5 787	409	705	1	13	8	5		1
TRC31 Mardin	A	350	11 233	5 838	5 395	570	424	345	11 154	5 801	5 353	560	418	5	79	37	42	10	6
	B	123	5 894	3 090	2 804	292	198	118	5 815	3 053	2 762	282	192	5	79	37	42	10	6
	C	227	5 339	2 748	2 591	278	226	227	5 339	2 748	2 591	278	226						
TRC32 Batman	A	225	9 373	4 848	4 525	452	386	216	9 159	4 734	4 425	438	354	9	214	114	100	14	32
	B	89	6 339	3 301	3 038	290	230	80	6 125	3 187	2 938	276	198	9	214	114	100	14	32
	C	136	3 034	1 547	1 487	162	156	136	3 034	1 547	1 487	162	156						
TRC33 Şırnak	A	195	8 563	4 495	4 068	395	334	191	8 503	4 458	4 045	389	328	4	60	37	23	6	6
	B	74	4 915	2 597	2 318	227	185	70	4 855	2 560	2 295	221	179	4	60	37	23	6	6
	C	121	3 648	1 898	1 750	168	149	121	3 648	1 898	1 750	168	149						
TRC34 Siirt	A	198	8 443	4 283	4 160	304	250	197	8 330	4 222	4 108	303	243	1	113	61	52	1	7
	B	68	5 226	2 638	2 588	168	134	67	5 113	2 577	2 536	167	127	1	113	61	52	1	7
	C	130	3 217	1 645	1 572	136	116	130	3 217	1 645	1 572	136	116						

(1) Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar. teaching staff.

(1) Total of teachers includes permanent and contractual

2.3 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı

Okul/ Şube	Şube	Öğrenci - Student													
		2007			2006			2005							
		Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın		
(2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/11)															
A. Toplam - Total		B. Şehir - City													
		Males	Females	Males	Female	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Total	Males	Females	
		C. Köy - Village													
TR Türkiye	A	27 606	57 707	1 115 818	580 296	535 522	27 816	25 950	122 208	115 084	430 272	394 488	48 330	3 414	44 916
TR Turkey	B	14 803	41 788	823 859	430 000	393 859	23 788	22 098	84 481	78 862	321 731	292 899	37 477	2 122	35 355
	C	12 803	15 919	291 959	150 296	141 663	4 028	3 852	37 727	36 222	108 541	101 589	10 853	1 292	9 561
TR100 İstanbul	A	2 405	7 060	121 978	64 465	57 513	4 378	3 981	11 644	10 874	48 443	42 658	6 664	250	6 414
	B	2 268	6 739	117 214	61 928	55 286	4 128	3 789	11 041	10 318	46 759	41 179	6 441	238	6 203
	C	137	321	4 764	2 537	2 227	250	192	603	556	1 684	1 479	223	12	211
TR211 Tekirdağ	A	242	574	10 301	5 405	4 896	236	181	699	658	4 470	4 057	462	12	450
	B	156	444	7 953	4 144	3 809	236	180	590	549	3 318	3 080	379	11	368
	C	86	130	2 348	1 261	1 087		1	109	109	1 152	977	83	1	82
TR212 Edirne	A	157	276	4 592	2 323	2 269	124	136	369	447	1 830	1 686	237	2	235
	B	92	203	3 648	1 828	1 820	116	124	292	357	1 420	1 339	193	1	192
	C	65	73	944	495	449	8	12	77	90	410	347	44	1	43
TR213 Kırklareli	A	119	218	3 853	1 986	1 867	79	88	305	310	1 602	1 469	191	6	185
	B	70	163	3 104	1 601	1 503	78	83	263	255	1 260	1 165	150	5	145
	C	49	55	749	385	364	1	5	42	55	342	304	41	1	40
TR221 Balıkesir	A	452	801	13 361	6 932	6 429	342	301	1 207	1 062	5 383	5 066	725	27	698
	B	217	535	9 491	4 950	4 541	310	279	895	768	3 745	3 494	518	16	502
	C	235	266	3 870	1 982	1 888	32	22	312	294	1 638	1 572	207	11	196
TR222 Çanakkale	A	193	364	6 511	3 381	3 130	196	210	638	595	2 547	2 325	328	10	318
	B	95	240	4 515	2 356	2 159	170	183	472	425	1 714	1 551	233	7	226
	C	98	124	1 996	1 025	971	26	27	166	170	833	774	95	3	92
TR310 İzmir	A	1 176	2 860	58 973	30 570	28 403	1 818	1 659	8 366	7 750	20 386	18 994	1 874	63	1 811
	B	900	2 518	52 242	27 114	25 128	1 714	1 565	7 045	6 493	18 355	17 070	1 706	57	1 649
	C	276	342	6 731	3 456	3 275	104	94	1 321	1 257	2 031	1 924	168	6	162
TR321 Aydın	A	392	727	12 750	6 648	6 102	333	266	1 143	1 019	5 172	4 817	522	33	489
	B	184	483	8 793	4 567	4 226	297	241	838	743	3 432	3 242	420	22	398
	C	208	244	3 957	2 081	1 876	36	25	305	276	1 740	1 575	102	11	91
TR322 Denizli	A	378	862	15 905	8 276	7 629	371	361	1 205	1 164	6 700	6 104	725	35	690
	B	199	625	12 050	6 298	5 752	345	344	1 010	960	4 943	4 448	569	26	543
	C	179	237	3 855	1 978	1 877	26	17	195	204	1 757	1 656	156	9	147
TR323 Muğla	A	396	735	12 695	6 557	6 138	277	288	952	852	5 328	4 998	673	18	655
	B	146	384	6 748	3 456	3 292	243	254	645	553	2 568	2 485	389	10	379
	C	250	351	5 947	3 101	2 846	34	34	307	299	2 760	2 513	284	8	276
TR331 Manisa	A	526	980	18 399	9 696	8 703	378	368	1 621	1 556	7 697	6 779	716	24	692
	B	244	659	13 413	7 054	6 359	344	327	1 159	1 107	5 551	4 925	532	23	509
	C	282	321	4 986	2 642	2 344	34	41	462	449	2 146	1 854	184	1	183
TR332 Ahyonkarahisar	A	402	608	10 677	5 531	5 146	167	130	726	681	4 638	4 335	466	33	433
	B	160	316	5 983	3 116	2 867	141	121	449	392	2 526	2 354	263	21	242
	C	242	292	4 694	2 415	2 279	26	9	277	289	2 112	1 981	203	12	191
TR333 Kütahya	A	274	497	9 926	5 142	4 784	311	279	967	922	3 864	3 583	461	22	439
	B	136	345	6 938	3 598	3 340	192	165	540	529	2 866	2 646	335	12	323
	C	138	152	2 988	1 544	1 444	119	114	427	393	998	937	126	10	116
TR334 Uşak	A	161	278	4 676	2 440	2 236	17	27	268	234	2 155	1 975	243	12	231
	B	78	188	3 473	1 800	1 673	14	22	173	162	1 613	1 489	180	10	170
	C	83	90	1 203	640	563	3	5	95	72	542	486	63	2	61
TR411 Bursa	A	619	1 530	27 830	14 688	13 142	629	543	2 700	2 421	11 359	10 178	1 147	22	1 125
	B	454	1 342	25 024	13 279	11 745	593	500	2 415	2 188	10 271	9 057	1 047	20	1 027
	C	165	188	2 806	1 409	1 397	36	43	285	233	1 088	1 121	100	2	98
TR412 Eskişehir	A	227	561	9 951	5 154	4 797	319	282	968	873	3 867	3 642	418	13	405
	B	190	520	9 358	4 853	4 505	313	273	903	797	3 637	3 435	398	13	385
	C	37	41	593	301	292	6	9	65	76	230	207	20		20
TR413 Bilecik	A	79	163	3 044	1 602	1 442	76	72	272	280	1 254	1 090	151	4	147
	B	52	132	2 623	1 386	1 237	63	68	230	241	1 093	928	128	4	124
	C	27	31	421	216	205	13	4	42	39	161	162	23		23
TR421 Kocaeli	A	433	1 174	24 167	12 557	11 610	489	438	2 165	2 069	9 903	9 103	1 140	37	1 103
	B	344	1 001	20 750	10 779	9 971	421	379	1 826	1 740	8 532	7 852	1 000	35	965
	C	89	173	3 417	1 778	1 639	68	59	339	329	1 371	1 251	140	2	138
TR422 Sakarya	A	365	765	14 437	7 434	7 003	313	303	1 551	1 514	5 570	5 186	601	37	564
	B	207	580	11 244	5 836	5 408	282	269	1 219	1 184	4 335	3 955	494	26	468
	C	158	185	3 193	1 598	1 595	31	34	332	330	1 235	1 231	107	11	96
TR423 Düzce	A	174	325	5 282	2 673	2 609	143	163	448	423	2 082	2 023	281	17	264
	B	84	216	3 665	1 838	1 827	142	160	339	326	1 357	1 341	201	11	190
	C	90	109	1 617	835	782	1	3	109	97	725	682	80	6	74
TR424 Bolu	A	89	235	3 824	2 006	1 818	123	109	418	362	1 465	1 347	218	9	209
	B	60	196	3 267	1 715	1 552	117	106	349	293	1 249	1 153	185	9	176
	C	29	39	557	291	266	6	3	69	69	216	194	33		33

2.3 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı (devam)

Number of schools, divisions, students and teachers in pre-primary education institutions by settlement place according to Statistical Regions Level 3 (continued)

[2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/11]

IBBS 3. Düzey SR Level 3	A. Toplam - Total			B. Şehir - City				C. Köy - Village				2007			
	School/ Classroom	Okul/ Toplam - Total Doğum Yılları - Year of Birth		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın		Erkek		Kadın	
		Şube Division	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	
															2006
Öğretmen ¹¹ Sınıf _____ Öğrenci - Student _____															
Teacher ⁽¹⁾															
TR425 Yalova	A	80	168	2 809	1 465	1 344	69	66	278	258	1 118	1 020	146	7	139
	B	48	118	2 051	1 076	975	58	48	201	185	817	742	105	4	101
	C	32	50	758	389	369	11	18	77	73	301	278	41	3	38
TR510 Ankara	A	1 181	3 710	55 501	28 895	26 606	2 839	2 409	4 952	4 863	21 104	19 334	3 764	59	3 705
	B	1 098	3 591	53 727	27 960	25 767	2 805	2 365	4 699	4 613	20 456	18 789	3 655	57	3 598
	C	83	119	1 774	935	839	34	44	253	250	648	545	109	2	107
TR521 Konya	A	859	1 494	32 141	16 676	15 465	744	728	2 778	2 690	13 154	12 047	1 144	44	1 100
	B	468	1 065	23 459	12 241	11 218	502	477	1 757	1 738	9 982	9 003	950	35	915
	C	391	429	8 682	4 435	4 247	242	251	1 021	952	3 172	3 044	194	9	185
TR522 Karaman	A	144	239	4 666	2 384	2 282	49	58	272	259	2 063	1 965	197	10	187
	B	61	151	3 417	1 746	1 671	42	43	166	162	1 538	1 466	135	7	128
	C	83	88	1 249	638	611	7	15	106	97	525	499	62	3	59
TR611 Antalya	A	682	1 752	31 445	16 536	14 909	859	627	2 546	2 337	13 131	11 945	1 725	52	1 673
	B	434	1 403	24 594	12 976	11 618	789	558	2 076	1 934	10 111	9 126	1 489	39	1 450
	C	248	349	6 851	3 560	3 291	70	69	470	403	3 020	2 819	236	13	223
TR612 Isparta	A	217	374	6 781	3 533	3 248	242	221	698	603	2 593	2 424	352	19	333
	B	107	247	5 086	2 688	2 398	218	195	506	400	1 964	1 803	248	14	234
	C	110	127	1 695	845	850	24	26	192	203	629	621	104	5	99
TR613 Burdur	A	150	248	4 372	2 257	2 115	115	112	350	393	1 792	1 610	196	11	185
	B	65	147	2 951	1 554	1 397	86	98	232	238	1 236	1 061	122	11	111
	C	85	101	1 421	703	718	29	14	118	155	556	549	74	7	74
TR621 Adana	A	565	1 311	26 224	13 775	12 449	634	584	2 450	2 277	10 691	9 588	979	50	929
	B	399	1 136	23 395	12 292	11 103	605	561	2 175	1 974	9 512	8 568	855	45	810
	C	166	175	2 829	1 483	1 346	29	23	275	303	1 179	1 020	124	5	119
TR622 Mersin	A	606	1 602	34 758	18 005	16 753	876	879	2 954	2 837	14 175	13 037	1 140	64	1 076
	B	360	1 265	27 737	14 376	13 361	688	713	2 269	2 087	11 419	10 561	909	46	863
	C	246	337	7 021	3 629	3 392	188	166	685	750	2 756	2 476	231	18	213
TR631 Hatay	A	665	1 594	45 966	23 658	22 308	798	752	7 930	7 397	14 930	14 159	955	53	902
	B	225	798	23 520	12 115	11 405	587	548	3 751	3 558	7 777	7 299	541	36	505
	C	440	796	22 446	11 543	10 903	211	204	4 179	3 839	7 153	6 860	414	17	397
TR632 K.Maraş	A	412	740	14 466	7 648	6 818	222	172	1 106	1 050	6 320	5 596	622	80	542
	B	168	450	9 318	4 943	4 375	196	143	704	652	4 043	3 580	421	46	375
	C	244	290	5 148	2 705	2 443	26	29	402	398	2 277	2 016	201	34	167
TR633 Osmaniye	A	203	397	7 578	4 073	3 505	99	99	461	444	3 513	2 962	347	34	313
	B	106	289	5 877	3 164	2 713	90	91	366	347	2 708	2 275	265	26	239
	C	97	108	1 701	909	792	9	8	95	97	805	687	82	8	74
TR711 Kırıkkale	A	103	225	4 061	2 046	2 015	67	80	286	272	1 693	1 663	163	8	155
	B	84	203	3 775	1 887	1 888	66	79	251	243	1 570	1 566	154	8	146
	C	19	22	286	159	127	1	1	35	29	123	97	9	9	9
TR712 Aksaray	A	227	319	5 785	2 943	2 842	116	128	466	435	2 361	2 279	256	11	245
	B	93	176	3 486	1 766	1 720	94	102	295	278	1 377	1 340	163	6	157
	C	134	143	2 299	1 177	1 122	22	26	171	157	984	939	93	5	88
TR713 Niğde	A	192	323	6 731	3 501	3 230	89	88	581	532	2 831	2 610	254	23	231
	B	69	160	3 337	1 740	1 597	84	78	342	293	1 314	1 226	128	17	111
	C	123	163	3 394	1 761	1 633	5	10	239	239	1 517	1 384	126	6	120
TR714 Nevşehir	A	168	296	5 899	2 939	2 960	90	89	572	623	2 277	2 248	264	15	249
	B	71	172	3 526	1 729	1 797	79	84	322	348	1 328	1 365	159	8	151
	C	97	124	2 373	1 210	1 163	11	5	250	275	949	883	105	7	98
TR715 Kırşehir	A	108	190	3 363	1 741	1 622	58	53	266	259	1 417	1 310	175	13	162
	B	68	149	2 786	1 449	1 337	53	50	228	227	1 168	1 060	142	11	131
	C	40	41	577	292	285	5	3	38	32	249	250	33	2	31
TR721 Kayseri	A	417	839	15 625	8 175	7 450	189	196	1 080	989	6 906	6 265	660	33	627
	B	289	704	13 666	7 142	6 524	184	180	889	826	6 069	5 518	604	28	576
	C	128	135	1 959	1 033	926	5	16	191	163	837	747	56	5	51
TR722 Sivas	A	297	466	8 499	4 435	4 064	127	122	542	526	3 766	3 416	329	38	291
	B	138	307	6 438	3 370	3 068	115	116	394	372	2 861	2 580	260	30	230
	C	159	159	2 061	1 065	996	12	6	148	154	905	836	69	8	61
TR723 Yozgat	A	323	459	8 549	4 362	4 187	179	166	850	708	3 333	3 313	352	52	300
	B	113	240	5 425	2 789	2 636	110	117	453	355	2 226	2 164	219	24	195
	C	210	219	3 124	1 573	1 551	69	49	397	353	1 107	1 149	133	28	105
TR811 Zonguldak	A	235	382	6 289	3 252	3 037	109	116	516	388	2 627	2 533	321	8	313
	B	100	223	3 859	2 001	1 858	96	99	344	248	1 561	1 511	219	7	212
	C	135	159	2 430	1 251	1 179	13	17	172	140	1 066	1 022	102	1	101
TR812 Karabük	A	79	167	2 993	1 532	1 461	47	62	227	173	1 258	1 226	147	6	141
	B	64	149	2 704	1 386	1 318	46	59	212	159	1 128	1 100	134	6	128
	C	15	18	289	146	143	1	3	15	14	130	126	13	13	13

(1) Kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.
staff

(1) Includes permanent and contractual teaching

2.3 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı (devam)

[2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/11]

İBBS 3. Düzey	A. Toplam - Total			B. Şehir - City			C. Köy - Village						D. Öğretmen ⁽¹⁾		
	Toplam - Total			Öğrenci - Student			Doğum Yılları - Year of Birth						Toplam		
	Okul/ Sınıf	Şube	Toplam	Erkek	Kadın	2007		2006		2005		Toplam	Erkek	Kadın	
						Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın				
SR Level 3	Classroom	Division	Total	Males	Females	Males	Female	Males	Females	Males	Females	Total	Males	Female	
TR813 Bartın	A	95	146	2 505	1 308	1 197	49	49	190	198	1 069	950	117	2	115
	B	30	72	1 277	657	620	46	46	123	124	488	450	55	1	54
	C	65	74	1 228	651	577	3	3	67	74	581	500	62	1	61
TR821 Kastamonu	A	117	206	3 828	2 014	1 814	81	83	434	350	1 499	1 381	193	13	180
	B	75	162	3 192	1 681	1 511	74	74	344	278	1 263	1 159	159	11	148
	C	42	44	636	333	303	7	9	90	72	236	222	34	2	32
TR822 Çankırı	A	70	128	2 084	1 102	982	58	48	238	189	806	745	121	3	118
	B	47	105	1 822	975	847	52	41	191	143	732	663	105	2	103
	C	23	23	262	127	135	6	7	47	46	74	82	16	1	15
TR823 Sinop	A	110	185	3 263	1 686	1 577	65	67	295	269	1 326	1 241	169	9	160
	B	50	120	2 188	1 140	1 048	57	58	209	177	874	813	121	8	113
	C	60	65	1 075	546	529	8	9	86	92	452	428	48	1	47
TR831 Samsun	A	734	1 282	22 375	11 513	10 862	605	612	2 198	2 017	8 710	8 233	1 007	31	976
	B	263	738	14 313	7 453	6 860	362	395	1 314	1 137	5 777	5 328	645	20	625
	C	471	544	8 062	4 060	4 002	243	217	884	880	2 933	2 905	362	11	351
TR832 Tokat	A	366	537	8 829	4 522	4 307	169	160	819	802	3 534	3 345	408	25	383
	B	131	287	5 438	2 828	2 610	103	93	414	369	2 311	2 148	282	14	268
	C	235	250	3 391	1 694	1 697	66	67	405	433	1 223	1 197	126	11	115
TR833 Çorum	A	247	407	6 839	3 572	3 267	165	138	592	531	2 815	2 598	341	11	330
	B	126	282	5 278	2 765	2 513	155	131	419	358	2 191	2 024	267	10	257
	C	121	125	1 561	807	754	10	7	173	173	624	574	74	1	73
TR834 Amasya	A	189	360	7 590	3 961	3 629	142	129	1 516	1 479	2 303	2 021	295	15	280
	B	95	244	5 619	2 931	2 688	131	117	1 068	1 055	1 732	1 516	216	13	203
	C	94	116	1 971	1 030	941	11	12	448	424	571	505	79	2	77
TR901 Trabzon	A	353	772	16 663	8 507	8 156	715	656	2 767	2 633	5 025	4 867	599	42	557
	B	158	508	10 927	5 545	5 382	515	486	1 685	1 601	3 345	3 295	426	25	401
	C	195	264	5 736	2 962	2 774	200	170	1 082	1 032	1 680	1 572	173	17	156
TR902 Ordu	A	279	475	9 006	4 630	4 376	169	146	931	961	3 530	3 269	401	29	372
	B	124	312	6 318	3 238	3 080	159	142	652	689	2 427	2 249	283	17	266
	C	155	163	2 688	1 392	1 296	10	4	279	272	1 103	1 020	118	12	106
TR903 Giresun	A	182	320	6 508	3 346	3 162	165	157	652	650	2 529	2 355	302	33	269
	B	92	226	4 881	2 514	2 367	157	146	512	504	1 845	1 717	225	22	203
	C	90	94	1 627	832	795	8	11	140	146	684	638	77	11	66
TR904 Rize	A	127	286	5 283	2 698	2 585	149	135	563	503	1 986	1 947	257	25	232
	B	69	213	4 034	2 080	1 954	140	126	404	373	1 536	1 455	204	19	185
	C	58	73	1 249	618	631	9	9	159	130	450	492	53	6	47
TR905 Artvin	A	88	140	2 427	1 267	1 160	75	62	238	206	954	892	120	11	109
	B	48	97	1 819	958	861	66	57	189	160	703	644	93	7	86
	C	40	43	608	309	299	9	5	49	46	251	248	27	4	23
TR906 Gümüşhane	A	105	147	1 981	1 046	935	55	53	243	222	748	660	112	21	91
	B	28	66	1 282	679	603	47	52	165	141	467	410	65	8	57
	C	77	81	699	367	332	8	1	78	81	281	250	47	13	34
TRA11 Erzurum	A	541	758	13 469	6 988	6 481	281	273	1 636	1 575	5 071	4 633	574	54	520
	B	206	407	7 993	4 251	3 742	151	141	870	805	3 230	2 796	376	33	343
	C	335	351	5 476	2 737	2 739	130	132	766	770	1 841	1 837	198	21	177
TRA12 Erzincan	A	119	180	3 238	1 670	1 568	97	92	390	355	1 183	1 121	156	17	139
	B	61	121	2 430	1 250	1 180	94	87	289	258	867	835	109	7	102
	C	58	59	808	420	388	3	5	101	97	316	286	47	10	37
TRA13 Bayburt	A	56	71	1 189	603	586	19	17	94	90	490	479	65	4	61
	B	20	33	695	358	337	12	8	62	52	284	277	39	3	36
	C	36	38	494	245	249	7	9	32	38	206	202	26	1	25
TRA21 Ağrı	A	218	316	5 705	2 936	2 769	62	80	548	548	2 326	2 141	340	69	271
	B	85	171	3 312	1 726	1 586	48	66	347	332	1 331	1 188	180	31	149
	C	133	145	2 393	1 210	1 183	14	14	201	216	995	953	160	38	122
TRA22 Kars	A	286	354	5 516	2 848	2 668	107	100	667	594	2 074	1 974	255	44	211
	B	56	109	1 978	1 032	946	65	48	228	193	739	705	94	7	87
	C	230	245	3 538	1 816	1 722	42	52	439	401	1 335	1 269	161	37	124
TRA23 Iğdır	A	113	170	3 272	1 677	1 595	43	33	330	312	1 304	1 250	173	27	146
	B	37	82	1 712	901	811	33	27	179	149	689	635	86	12	74
	C	76	88	1 560	776	784	10	6	151	163	615	615	87	15	72
TRA24 Ardahan	A	145	162	2 427	1 233	1 194	29	36	298	283	906	875	127	24	103
	B	23	42	804	414	390	24	20	94	82	296	288	38	4	34
	C	122	120	1 623	819	804	5	16	204	201	610	587	89	20	69
TRB11 Malatya	A	327	652	12 458	6 455	6 003	225	239	1 163	1 064	5 067	4 700	568	54	514
	B	150	432	8 982	4 673	4 309	185	194	858	745	3 630	3 370	397	30	367
	C	177	220	3 476	1 782	1 694	40	45	305	319	1 437	1 330	171	24	147

(1) Kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.
MBA Eğitim İstatistikleri, Organ Eğitim 2010-2011

(1) Includes permanent and contractual teaching

2.3 İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. düzey, yerleşim yerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında okul, şube, öğrenci ve öğretmen sayısı (devam)

Number of schools, classes, students and teachers in pre-primary education institutions by settlement place according to Statistical Region Level 3 (continued)

[2010/11 Öğretim yılı başı - Beginning of the educational year 2010/11]

	A. Toplam - Total			B. Şehir - City			C. Köy - Village										
TRB12 Elazığ	A	248	527	11 080	5 758	5 322	278	255	1 327	1 177	4 153	3 890	417	50	367		
	B	117	373	8 471	4 433	4 038	233	217	950	842	3 250	2 979	344	39	305	Erkek	Kadın
	C	131	154	2 609	1 325	1 284	45	38	377	335	903	911	73	11	62	Males	Female
TRB13 Bingöl	A	202	280	4 942	2 541	2 401	81	87	457	423	2 003	1 891	208	47	161		
	B	57	126	2 823	1 443	1 380	53	47	224	199	1 166	1 134	122	28	94		
	C	145	154	2 119	1 098	1 021	28	40	233	224	837	757	86	19	67		
TRB14 Tunceli	A	36	81	1 326	681	645	74	86	221	219	386	340	85	5	80		
	B	23	65	1 092	551	541	55	63	175	183	321	295	65	3	62		
	C	13	16	234	130	104	19	23	46	36	65	45	20	2	18		
TRB21 Van	A	667	1 226	29 350	15 121	14 229	284	289	3 045	3 050	11 792	10 890	783	130	653		
	B	158	585	15 206	7 953	7 253	223	221	1 615	1 577	6 115	5 455	479	84	395		
	C	509	641	14 144	7 168	6 976	61	68	1 430	1 473	5 677	5 435	304	46	258		
TRB22 Muş	A	438	664	14 760	7 559	7 201	184	180	2 318	2 194	5 057	4 827	492	86	406		
	B	70	181	4 765	2 441	2 324	75	80	603	607	1 763	1 637	168	21	147		
	C	368	483	9 995	5 118	4 877	109	100	1 715	1 587	3 294	3 190	324	65	259		
TRB23 Bitlis	A	230	350	6 316	3 396	2 920	91	107	735	639	2 570	2 174	334	67	267		
	B	93	176	3 382	1 831	1 551	70	91	392	303	1 369	1 157	180	35	145		
	C	137	174	2 934	1 565	1 369	21	16	343	336	1 201	1 017	154	32	122		
TRB24 Hakkari	A	77	153	2 619	1 306	1 313	44	40	266	336	996	937	174	38	136		
	B	43	106	1 919	962	957	39	30	197	241	726	686	126	27	99		
	C	34	47	700	344	356	5	10	69	95	270	251	48	11	37		
TRC11 Gaziantep	A	408	1 065	21 387	11 338	10 049	333	322	1 771	1 577	9 234	8 150	973	61	912		
	B	292	934	19 029	10 123	8 906	326	317	1 565	1 372	8 232	7 217	833	51	782		
	C	116	131	2 358	1 215	1 143	7	5	206	205	1 002	933	140	10	130		
TRC12 Adıyaman	A	329	526	9 628	4 973	4 655	178	179	851	868	3 944	3 608	447	57	390		
	B	111	292	6 251	3 255	2 996	159	156	515	519	2 581	2 321	291	35	256		
	C	218	234	3 377	1 718	1 659	19	23	336	349	1 363	1 287	156	22	134		
TRC13 Kilis	A	80	127	2 267	1 167	1 100	15	22	204	216	948	862	102	17	85		
	B	37	81	1 606	828	778	14	17	136	135	678	626	58	10	48		
	C	43	46	661	339	322	1	5	68	81	270	236	44	7	37		
TRC21 Şanlıurfa	A	1 145	2 499	69 437	35 810	33 627	1 568	1 590	14 386	13 560	19 856	18 477	2 086	443	1 643		
	B	240	1 182	35 977	18 490	17 487	1 077	1 108	6 934	6 579	10 479	9 800	1 063	176	887		
	C	905	1 317	33 460	17 320	16 140	491	482	7 452	6 981	9 377	8 677	1 023	267	756		
TRC22 Diyarbakır	A	739	1 320	31 006	16 303	14 703	790	774	4 431	4 082	11 082	9 847	1 077	168	909		
	B	270	770	19 040	10 129	8 911	441	434	2 479	2 234	7 209	6 243	668	77	591		
	C	469	550	11 966	6 174	5 792	349	340	1 952	1 848	3 873	3 604	409	91	318		
TRC31 Mardin	A	350	600	11 233	5 838	5 395	121	112	1 050	1 050	4 667	4 233	570	116	454		
	B	123	293	5 894	3 090	2 804	88	87	530	513	2 472	2 204	292	48	244		
	C	227	307	5 339	2 748	2 591	33	25	520	537	2 195	2 029	278	68	210		
TRC32 Batman	A	225	497	9 373	4 848	4 525	164	171	1 167	1 186	3 517	3 168	452	73	379		
	B	89	327	6 339	3 301	3 038	120	140	711	738	2 470	2 160	290	35	255		
	C	136	170	3 034	1 547	1 487	44	31	456	448	1 047	1 008	162	38	124		
TRC33 Şırnak	A	195	426	8 563	4 495	4 068	152	172	1 194	1 095	3 149	2 801	395	62	333		
	B	74	245	4 915	2 597	2 318	122	129	774	705	1 701	1 484	227	35	192		
	C	121	181	3 648	1 898	1 750	30	43	420	390	1 448	1 317	168	27	141		
TRC34 Siirt	A	198	424	8 443	4 283	4 160	198	207	1 190	1 202	2 895	2 751	304	55	249		
	B	68	251	5 226	2 638	2 588	165	170	740	773	1 733	1 645	168	26	142		
	C	130	173	3 217	1 645	1 572	33	37	450	429	1 162	1 106	136	29	107		